

GORENJSKI GLAS

CENA 19 000 DIN — LETO XLII — št. 85

Kranj, petek, 3. novembra 1989

Odprte strani Viktor Žakelj — politik, ki ne juriša
na ne-bo; raje gradi most od starega k novemu

Onstran čaščenja podob

Zlagal bi se, če bi zapisal, da je slovenska mladinska organizacija tačas politično najmo-
drejša in ima najperspektivnejši program. Če
že ne bi šlo ravno za laž, ki pa verjetno poleg
zaupanja in morale ni politična kategorija, bi
na svoj način vsaj subtilno manipuliral z bral-
ci, česar pa profesionalizem stroke seveda ne
dovoljuje. S čim torej v hudo omejenem prostoru
nabojektivneje kratko ilustrirati organiza-
cijo, ki je danes stopila v Portorož na svojo,
glede na dosedanje zgodovino, radikalno dru-
gačnejšo pot?

Predvsem je že dolgo jasno, ne samo to,
da se je uspel razbiti mit o mladinskih proble-
mih na eni strani in vseh drugih (odraslih?) na
drugi strani, pač pa tudi to, da je v osemdesetih
letih, po novomeškem in krškem kongresu,
ZSMS vedno bolj smelo jemala, včasih sicer
zaletavo, a toliko bolj daljnovidno sapo. Spom-
nimo se samo kup sil konkretnih pobud tedaj-
njega časa (civilno služenje vojaškega roka,
podaljšanje porodniškega dopusta...). ZSMS
si je uspela, resda večinoma skozi akcije ozke-
ga kroga ponazorjenega v vodstvu republiške
konference, utreti svojo pot skozi vse tisto, če-

mur danes pravimo demokratizacija slovenske
družbe in kar je hkrati tudi njen neposredni
dosežek. V izpeljavi tako zastavljenega razmiš-
ljanja seveda nujno pridemo do današnjega ča-
sa in teorije "Žižkovih treh blokov", kjer
ZSMS zopet odigra eno ključnih vlog.

Kaj vse se bo prihodnje tri dni dogajalo za
stenami portoroškega Avditorija, je veliko bolj
hvaležno prepustiti času, kot zgodaj naivno
napovedovati. Kljub temu bi si dovolil, glede
na razmerje sil, ki so ta čas navzoče znotraj
slovenskih meja, napovedati vsaj osnovno spo-
ročilo kongresnega trenutka - organizacija Za
Svobodo Mislečega Sveta se preoblikuje v po-
litično stranko in kot taka, liberalno - konzer-
vativna, nastopi na spomladanskih volitvah...

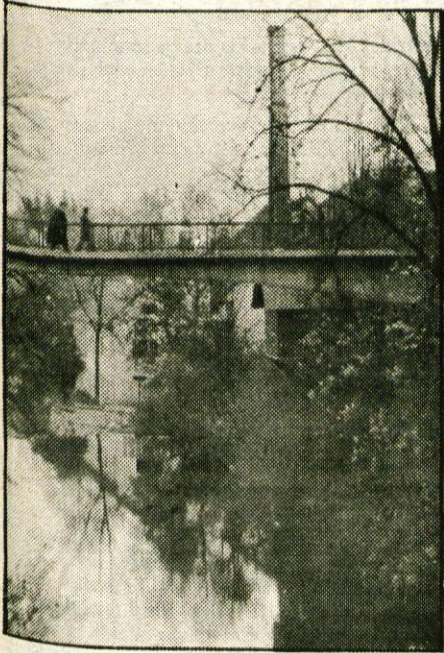
Ker pa tudi lahkomišelnost v politiki ne
šteje, bomo vrata pustili vsaj malo odprta, na-
vsezadnje gre le za prvi domači kongres neke
družbenopolitične organizacije v duhu sedanjih
razmer, ki pa, kot smo se lahko v zadnjem času
že ničkolikokrat prepričali, niso niti najmanj
stabilne, nasprotno, vse polne so tudi povsem
nepričakovanih zapletov. Bo Portorož izjema?
Vine Bešter

Škofjeloški zeleni alarm

Stop za onesnaževalce

Škofja Loka, 31. oktobra - Današnje sejo je izvršni svet škofjeloške občinske skupščine skoraj v celoti
posvetil varstvu naravne in kulturne dediščine. V ospredju je seveda bila obravnava problemov zaradi
splošnega slabšanja okolja, od radioaktivnega sevanja do čezmerno strupenih odpadnih voda, onesna-
ženega zraka in pretiranega hrupa v naseljih. Razprava je razkrila vrsto težav, ki jih gotovo ne bo moč
odpraviti kar čez noč, vendar je izvršni svet sklenil še naprej odločno nastopiti proti vsem onesnaževal-
cem.

Pomembno je, kot je ugotovila Bernarda Pod-
lipnik iz službe za varstvo okolja pri zavodu za so-
cialno medicino in higieno Gorenjske v Kranju,
da v škofjeloški občini kažejo zanimanje za
obravnavo poročil strokovnih služb o raznih eko-
loških problemih, saj povsod na Gorenjskem te-
mu ni tako. In res je treba priznati Ločanom, da
pri nas že dolgo upravičeno nosijo zeleno zasta-
vo! Spomnimo se samo številnih opozoril članov
Društva za varstvo okolja na pereče ekološke te-
žave in na vroče razprave o njih v svetu za varstvo
okolja pri občinski konferenci Socialistične zveze,
ob čemer ne gre prezreti delovanja odbora za var-
stvo okolja kot prostovoljnega strokovnega telesa
za svetovanje izvršnemu svetu.

Tudi tokrat je ta odbor predlagal vrsto ukre-
pov za izboljšanje razmer na vseh področjih var-
ovanja okolja, ki jih je izvršni svet z nekaj dopolni-
li na osnovi razprave sprejel. Žal se je ponovno
potrdilo, da bo vsa odločnost izvršnega sveta za
spreminjanje razmer premalo, dokler se bodo
onesnaževalci narave lahko smejali v brk inšpek-
torjem zaradi milih kazni. Do izraza pa je prišlo
tudi vprašanje, kako naj se izvršno-politični orga-
ni odločajo, ko si strokovnjaki niso enotni o re-
ševanju določenega problema, ali imajo na razpo-
lago celo premalo celovitih raziskav.

S. Saje

Bojkota šolarjev vozačev ne bo

Skupne avtobusne
vozovnice spet veljajo

Kranj, 2. novembra - Za danes so gorenjski srednješolci in študenti,
ki se vozijo v šolo z avtobusom, zagrozili z bojkotom avtobusnih vo-
ženj in javnim protestiranjem ob cesti, če v Alpetouru in Integralu
ne bi uresničili njihove zahteve po skupni mesečni in celoletni vo-
zovnici, kot je veljala minulih šest let.

V Alpetouru, kjer so nezadovoljni zaradi ključa delitve pri-
hodka od skupnih vozovnic odstopili od sporazuma z Integra-
lom, so že v ponedeljek na seji delavskega sveta popustili pod
pritiskom javnosti. Kako si bosta avtoprevoznika delila denar, ta
hip, zlasti ne za šolarje, ni pomembno. Pomembno je, da od da-
nes naprej spet velja skupna vozovnica. Srednješolci in študenti,
ki imajo na belih Alpetourovih kartah oznako S, se lahko peljejo
tudi z avtobusom Integrala, tisti pa, ki so kupili zelene Integralo-
ve karte z oznakama Š ali ŠP, pa tudi z Alpetourom. Edino prava
odločitev prevoznikov, bi lahko rekli za sklep dolgotrajnim pre-
govorom.

H. Jelovčan

Slovenska kmečka zveza

Pobuda za revizijo kulaških procesov

nKranj, 3. novembra - Upravni odbor Slovenske kmečke zveze, ki
se bo sestal v torek v Poljčanah pri Slovenski Bistrici, bo v osred-
nji točki dnevnega reda obravnaval pobudo, naslovljeno republiški
skupščini, za odpravo zakona o agrarnih skupnostih in pismo pred-
sedstvu SR Slovenije z zahtevami po reviziji vseh povojnih krivi-
čnih sodnih (političnih) procesov zoper kmete.

Gre za dve vrsti procesov: pr-
vi so bili uperjeni proti velikim
kmetom - kulakom, ki naj bi
kot "ostanek kapitalizma na va-
si" izkoriščali male kmete in
predvsem delavstvo, drugi, ki so
se začeli 1949. leta, pa so zajeli
tudi srednje in male kmete, ki
so se upirali kolektivizaciji (po
sovjetskem vzoru) in članstvu v
kmetijskih obdelovalnih zadru-
gah. Mnogo kmetov, ki so obču-
tili krivice (zaradi ideološko-po-

litičnih ciljev oblasti), je že po-
mrlo, precej pa jih še živi ali ži-
vijo njihovi potomci, ki so po-
sredno občutili ravnanje povoj-
ne oblasti. Da je zavest o krivi-
cah še vedno zelo živa in bole-
ča, se je pokazalo tudi na ob-
čnem zboru Slovenske kmečke
zveze, na katerem so tudi skle-
nili, da bodo dali predsedstvu
SR Slovenije pobudo za revizijo
krivičnih povojnih procesov zo-
per kmete. V kmečki zvezi se si-

cer zavedajo zapletenosti in ča-
sovine odmaknjenosti problema,
vendar menijo, da je treba pred-
vsem zaradi prihodnosti popra-
viti krivice materialno in moral-
no.

Upravni odbor Slovenske
kmečke zveze bo v torek obrav-
naval tudi osnutek sporazuma o
vzajemni medsebojni pomoči
kmetov v primeru požara, po-
sledice, ki so jih povzročile na-
ravne ujme v Haložah in na
Kozjanskem, priprave na volit-
ve 1990 ter problematiko veli-
kih kmetijsko živilskih siste-
mov, ki kujejo dobičke tudi na
račun kmeta.

C. Zaplotnik

V pričakovanju zimske sezone:

Če ne bo snega, bodo hoteli prazni

Jesenice, 2. novembra - Predstavniki Gorenjke so jeseniškemu izvršne-
mu svetu povedali, kakšne probleme imajo. Igralnica prihodnje leto,
slabe plače delavcev in nezmožnost, da bi investirali.

Nekaj minulih suhih zim, še
posebej pa zadnja, manjša kupna
moč domačih gostov in nekaj
manj tujih gostov, za katere je
jugoslovanska turistična ponud-

ba vedno manj privlačna - to je le
nekaj vzrokov, zaradi katerih
imajo tudi kranjskogorski hote-
lirji manj dobička. S podatki o
več nočitvah se lahko pohvalijo
le v Kompasovih hotelih, med-
tem ko so bili hoteli Gorenjke
manj zasedeni. Verjetno pa bodo
izpad nadomestili, saj so poletno
sezone uspešno podaljšali z znat-
no večjim jesenskim obiskom za-
hodnonemških skupin, ki ostaja-
jo v Kranjski gori po pet dni.

Turistično gospodarstvo ima
nizko akumulacijo in je bilo zato
tudi Gorenjkinim hotelirjem ne-
mogoče izdatneje investirati v
stare in za tržišče že neprimerne
hotela. Popravljajo in obnavljajo,
kolikor morejo: pridobili so se-
dem novih luksuznih apartmajev
v Larixu, obnovili bodo gostilni-
ški pult v Prisanku. Prihodnje le-
to naj bi skupaj z novogoriškim
HITOM v Larixu odprli igralni-
co, ob tej naložbi pa naj bi sode-
lovala tudi Smučarska zveza Slo-
venije. Od januarja do septembra
so Gorenjkinimi hoteli ustvarili za
1.500 starih milijard dinarjev do-
bička, vendar bodo del tega de-
narja porabili v mesecih »mrtve«
sezone. Plače Gorenjkinih delav-

cev so borne, za tretjino manjše
kot v Kompasu, a kljub temu
fluktuacije ni.

Najbolj jih skrbi, kaj bo, če tu-
di letos ne bo snega. Hoteli bodo
potem polni le ob novem letu in
okoli 7. januarja, ko bo FIS tek-
movanje. Napovedi so zares tve-
gane: domačih gostov ne morejo
pričakovati, tuji pa se za dopust
odločajo zadnji hip.

D. Sedej

Deseti osem-tisočak

Ljubljana, 31. oktobra - Slovenski alpinistični odpravi je
uspel, kot je sporočil njen vodja Tone Škarja s Himalaje,
vzpon na 8064 metrov visoko goro Šiša Pangma. Pravzaprav
gre za dve novi smeri v jugozahodni steni gore, ki so jih naši
alpinisti preplezali v alpskem stilu. Že pred tem podvigom
pa je četverici uspel prvenstveni vzpon na vrh 7061 metrov
visokega Nyanag Ri-ja.

Vzpon na doslej še neosvojeni sedemtisočak so 12. ok-
tobra 1989 opravili Stane Belak, Filip Bence, Pavle Kozjek in
Andrej Štremfelj. Kranjčan Štremfelj in Tržičan Bence sta
prispevala tudi k uspehu na Šiša Pangmi, ki je za jugoslovans-
ki alpinizem deseti osem-tisočak od 14 glavnih himalajskih
vrhov. Prvi je skupaj s Kozjekom dosegel vrh po novi smeri v
jugozahodni steni 19. oktobra, drugi pa se je z Vikijem Groš-
ljem povzpeli na vrh po desnem delu stene dan za prvo nave-
zo. Medtem ko je Bence stopil na svoj prvi osem-tisočak, je to
za Kozjeka tretji vzpon nad 8000 metrov, za Štremfelja peti in
za Grošljo že osmi.

Naši alpinisti so se zdravi začeli vračati v dolino 25. ok-
tobra. Točen datum prihoda domov, prvotno je bil predviden
za 20. november, bodo še sporočili.

S. Saje

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Znova odprta rana

Na Kosovu ponovno poka. Varljivega zatišja in sprave je konec. Kosovska rana je znova odprta, iz nje vedno močnejše krvavi in vprašanje je, ali bomo uspeli vsaj ustaviti krvavenje, kar je prvi korak k celitvi široko, nevarno zevajoče rane. Poka tudi politika, enostransko izbrana za reševanje kosovskega problema, zrežirana po scenariju, ki mu še vedno prikimava, glasno ali prišajeno, kar lep del Jugoslavije, ki ima zagovornike drugačnega scenarija za razdiralce, rušitelje države, zaveznike protirevolucije v najbolj grobem pomenu besede.

Zagovorniki sedanjega načina reševanja kosovskega problema očitno ne nameravajo popustiti. Šli bodo do konca, ne oziraje se na posledice doma, ne oziraje se na odmeve v svetu, ki Jugoslavijo spet postavljajo na sramotilni steber. Če upoštevamo to dejstvo, in to je neizpodbitno, vsaj za zdaj, so bile vnaprej obsojene na propad zahteve po aboliciji obtoženih pred sodiščem v Titovi Mitrovici s prvoobtoženim Azemom Vllasiem na čelu. Popustiti tem zahtevam domače demokratične javnosti in opozorilom iz tujine, ki utegnejo imeti negativni vpliv na finančne injekcije tujine Jugoslaviji pri premagovanju gospodarskih težav, bi pomenil poraz scenarijov sedanje politike na Kosovu in posredno tudi v Jugoslaviji. Ta poraz pa ne bi bil prvi. Srbsko ljudsko posojilo ni ravno blesteče uspelo, spora med Srbijo in Bosno in Hercegovino glede delovanja srbske službe državne varnosti v sosednji republiki ni bilo mogoče več skriti, pa tudi odnosi med Srbijo in Makedonijo niso brez problemov, saj srbski predlog, da bi bil 1. december državni praznik, v Makedoniji ni povzročil ravno velikega navdušenja, utihnile pa tudi niso zahteve, da se javnost seznani z vsebino pogovorov med srbskim in makedonskim vodstvom. Beograjski scenarij ne poteka več gladko, zato si novega poraza ne sme dovoliti, ampak iti za vsako ceno, tudi v primeru procesa v Mitrovici, do konca. Če sem prav razumel razgovore podpredsednika predsedstva Jugoslavije in člana predsedstva iz Srbije v predsedstvu dr. Borisa Jovića v začetku tega tedna v Sloveniji, potem bodo šli s procesom do konca, pa naj proces potrdi ali ovrže obtožbe, vendar do konca je treba iti. Potem bomo iskali tudi odgovorne za morebitni polom. Zanesljivo je v tem scenariju že predviden tudi naslednji korak. Na odgovornost ne bodo poklicali ljudje, ki so dejansko projektirali takšen razplet, ampak politiki z manj pomembnimi dolžnostmi v republiki in pomembnimi v pokrajini, pa verjetno tudi mi v severozahodnem delu države, ki smo že tako ali tako dežurni krivci. Zato pričakujemo, da nas bo kmalu spet kdo grdo ozmerjal, če že ne nagnal s culami prek rame v tujino.

Zanimiva ekskurzija

Bled - Tudi letos je Gozdno gošpodarstvo Bled v okviru programa izobraževanja kmetov pripravilo zanimivo strokovno ekskurzijo. Udeleženci so si v Sovodnju ogledali lesno predelovalni obrat proizvodnje okenskih kril Jelobor, kjer osem zaposlenih razreže na leto 5000 kubičnih metrov hlodovine, 30 zaposlenih pa izdela 13.000 okenskih kril. V Idriji so si potem ogledali rudnik živega srebra, v katerem so začeli delati leta 1490 (2 leti pred odkritjem Amerike) in bo rudnik, ki ga nameravajo leta 2006 zapreti, prihodnje leto praznoval 500-letnico. V 500 letih so iz rudnika dobili 107 tisoč ton živega srebra, kar je 14 odstotkov celotne svetovne proizvodnje. V vasi Volarje blizu Tolmina so si kmetovalci ogledali živinorejsko skupnost, ki je nastala 1976. leta. Značilnost le-te je, da ima kmet v skupnosti toliko deležev, kolikor ima v njej krav. Trenutno pa dobi kmet od vsake krave na mesec okrog 100 starih milijonov. Ostali denar v skupnosti porabijo za razne stroške in modernizacijo hleva ter naprav. Onkraj meje v Italiji so si udeleženci ekskurzije ogledali manjšo mlekarino in kmetijo, ki ima 100 hektarov obdelovalne zemlje ter 15 hektarov vinogradov. Ob povratku so si ogledali tudi zgrajena naselja po potrebi v Italiji in v Breginju in ugotovili, da so jih v Italiji zgradili boljše. Strokovno ekskurzijo je tokrat odlično vodila inž. Majda Lončar. (cr)

GORENJSKI GLAS

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzin

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Naročnina za IV tromesečje 370.000 din

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovec (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl Žlebir (socialna politika, Trzin), Dušan Humer (šport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Seja loškega izvršnega sveta

Pozornost varstvu okolja

Škofja Loka, 31. oktobra - Več točk dnevnega reda na današnji seji so člani izvršnega sveta škofjeloške občinske skupščine posvetili obravnavi ekoloških vprašanj. Najprej so se seznanili s problemi zaradi radioaktivnega sevanja v hišah okrog rudnika urana na Žirovskem vrhu. Zatem so pregledali poročila o katastru odpadnih voda v občini, meritvah onesnaženosti zraka v Frankovem naselju in razsežnostih hrupa v industrijski coni na Trati. Nujen bo sprejem sanacijskih programov.

Informacija odseka za jedrsko kemijo pri inštitutu Jožef Štefan o visokih koncentracijah radona v hišah okrog rudnika urana, z njo se je med drugim pred nedavnim že seznanila skupina delegatov slovenske skupščine, je naletela na precejšnje zanimanje tudi v izvršnem svetu. Iz gradiva je razvidno, da pomeni radon v stanovanjskih hišah - posebej starejših - znaten delež pri sevalni obremenitvi prebivalcev Žirovskega vrha. Izvršni svet je sprejel predloge odbora za varstvo

okolja. Gre predvsem za seznanitev s problematiko v pristojnih republiških službah, ki so dolžne pripraviti navodila o možnih ukrepih za znižanje koncentracij radona v hišah, program za sanacijo objektov in nadaljnje raziskave, obenem pa zagotoviti izdelavo študije o zdravstvenem stanju prebivalstva, predvsem otrok.

Poročilo o katastru odpadnih voda v škofjeloški občini za letošnje prvo polletje je izdelal zavod za socialno medicino in higieno Gorenjske. Kot

je na seji naglasila Bernarda Podlipnik iz tamkajšnje službe za varstvo okolja, je krivec za 26 neustreznih vzorcev od skupno 56 meritev odpadnih voda iz 13 delovnih organizacij zlasti človeška malomarnost. Čeprav gre tudi za zastarelo tehnologijo in pomanjkanje denarja za postavitev čistilnih naprav, je izvršni svet sklenil zahtevati od stalnih onesnaževalcev voda izdelavo sanacijskih programov do konca prvega četrtletja 1990. leta. To je toliko bolj potrebno zaradi preprečevanja nadaljnjega onesnaževanja podtalnice v okolici Škofje Loke.

Rezultati trimesečnih meritev 24-urnih koncentracij žveplovega dvokisa in dima v Frankovem naselju so sicer dokazali onesnaženost zraka pod predpisanimi mejnimi vred-

nostmi, vseeno pa je izvršni svet priporočil preskrbo porabnikov s kvalitetnejšimi vrstami premoga. Razprava je obenem spomnila še na neuresničeno zahtevo za izdelavo občinskega programa sanacije zraka na Trati - nekateri od 36 onesnaževalcev namreč še vedno nimajo ustreznih meritev izpuhov - pa na nujnost po nadaljevanju prizadevanj za uporabo plina v industriji.

Raziskava o izvorih hrupa v industrijski coni na Trati je pokazala, da sta za čezmeren hrup kriva tako industrija kot promet, najbolj okrog železniške postaje Trata in v naselju Virmaše. Predvsem v Gradisu in Termiki se bodo morali lotiti ukrepov za zmanjšanje hrupa, saj bodo sedaj veljavne normative za hrup v prihodnosti še zaostri.

S. Saje

Spreminjanje zazidalnega načrta za obrtno cono Lisice

Radovljiške bližnjice

Radovljica, 27. oktobra - V radovljiški občini, kjer so prostorski zapleti nekaj vsakdanjega, so se spet odločili za "narobe svet": najprej so pred več kot tremi leti sprejeli zazidalni načrt za obrtno cono Lisice pri Bledu, nato so dopustili, da je upravni organ izdal lokacijska in gradbena dovoljenja (za tri objekte), ki niso skladna z zazidalnim načrtom, in da so graditelji v nasprotju z načrtom zgradili tudi komunalne naprave, zdaj pa poskušajo z razlago, češ da "prvotno izoblikovan koncept (gradnja večjih delavnic in stanovanjskih hiš) po sistemu dvojčkov ni sprejemljiv", spremeniti načrt oziroma ga prilagoditi obrtnikovim interesom...

Nihče sicer ne oporeka uradni razlagi, da je bil pred tremi leti sprejeti zazidalni načrt tog, premalo življenjski in v nasprotju z obrtnikovimi interesi, vendar pa je hkrati težko verjeti, da se togosti in neživljenjskosti ni dalo rešiti drugače kot le s kršitvami odloka in načrta. V

radovljiški občini so se za takšno pot sumljivih bližnjic, na katerih vsaj doslej ni bilo treba nikomur odgovarjati za nezakonita ravnanja, očitno odločili zavestno. Le kako naj si namreč drugače razlagamo ugotovitev urbanističnega inšpektorja, da je upravni organ izdal z

zazidalnim načrtom neskladna lokacijska in gradbena dovoljenja, da je sklad stavbnih zemljišč radovljiške občine v nasprotju z zakonom oddal graditeljem komunalno neopremljena zemljišča (smel bi le opremljena) in da je bilo po ugotovitvah Javnega pravobranilstva Gorenjske več nepravilnosti tudi pri oddajanju zemljišč (sa-

mo en primer: komisija za oddajo stavbnega zemljišča je sprejela odločitev o oddaji zemljišč graditeljem prej, preden je bila izdana odločba o prenosu zemljišča na občino in preden je bil opravljen prvi razgovor s predstavniki GG Bled in Gorenjca, ki sta prej uporabljala to zemljišče).

C. Zaplotnik

Zaradi dobrohotnih nasvetov nam ne bo bolje

Bič božji bo trg, ne pa občina

NJesenice, 2. novembra - Občinskim firmam pripombe in mnenja ne koristijo kaj dosti. Pomagajo naj strokovnjaki s projekti, občinske skupščine pa naj s svojimi mehanizmi skrbijo za skladen razvoj. Ločiti med samostojnostjo firme in njenim vplivom na gospodarski razvoj.

Ob skorajšnji veljavi Zakona o podjetjih in tržni logiki, ki so nas polna usta, se dobronamerno porajajo tudi umestni pomisleki: kaj naj sploh pomenijo ali komu ali čemu koristijo tiste točke dnevnega reda občinskih izvršnih svetov, ki obravnavajo položaj, razmere in perspektive občinskih firm.

Vzemimo konkretni in povsem naključni primer jeseniške Gorenjke, ki je v občinskih planih »nosilka« dolgoročnega turističnega razvoja in ki je tako kot vse turistično gospodarstvo v težavah. Nima izgub, kadrovske in razvojno pa peša, tudi zaradi lastnih napak. Izvršni svet je lahko upravičeno v skrbeh, kaj bo, kajti navsezadnje ima lahko občina na lastnih plečih toliko in toliko nezaposlenih in njihovih družin; prej ali slej tudi zaprte družbene lokale po Jesenicah, saj se v tržni ekonomiji dobro ve, da je rentabilen le tisti bife, kjer dela vsa družina, nikakor pa ne lokalček, kjer sta redno zaposlena dva natakarka. Izvršni svet lahko zahteva sanacijski program in tisoč drugih stvari, ki pa so menda jasne tudi tistim, ki v Gorenjki delajo. A koliko je resnično haska od pripomb, mnenj, nasvetov, debate gor in dol ter zaključkov, k čemu naj se »čimprej pristopi«?

Daleč od tega, da bi omalovaževali dobrohotne pripombe članov izvršnega sveta. A povsem bi se strinjali s tistim članom, ki je opozoril, da je za morebitne minule neuresničene sklepe v primeru te firme soodgovoren tudi izvršni svet. Šli bi še dalje: če firma že daš na dnevni red, svetuješ in sprejemaš sklepe, prevzemi tudi del odgovornosti! In še to: če že na Jesenicah obravnavajo Gorenjko kot pereč problem, bi po tej logiki upravičeno pričakovali, da bodo dali na dnevni red kot občinsko firmo tudi Železarno, saj je javna tajna, da je v Železarni odveč kar 2.000 delavcev.

V pričakovanih tržnih razmerah takih točk dnevnega reda ne bo več, kajti firme, ki jim ne bo šlo, bodo pač poiskale pomoč pri strokovnih svetovnih organizacijah. Občinam pa bodo kajpak ostali tisti pomembni mehanizmi, s katerimi mora po svoje skrbeti za razvoj: s skladi za razvoj, denimo, drobnega gospodarstva, lokacijami, infrastrukturo... Firmam bo »bič božji« trg in ne občina z raznimi nasveti, sanacijami in ukrepi družbenega varstva. Ko bomo res imeli prave tržne vzvode, se bo tudi jasno postavila racionalna meja. Zavedati se bo treba, do kam seže avtonomnost firme, kje in kakšen pa je njen vpliv na gospodarski položaj občine.

D. Sedej

S 1. novembrom višja doplačila v zdravstvu

Za zdravje spet globlje v žep

S 1. novembrom bodo za 35,8 odstotka dražja doplačila za zdravstvene storitve. Prvi pregled pri zdravniku bo odslej veljal 37.900, doslej je 27.900 dinarjev.

Ponovni pregled v osnovni zdravstveni dejavnosti bo bolnika stal 19.000 dinarjev, obisk zdravnika na prošnjo uporabnika ali svojcev na domu 93.000 dinarjev. Prvi specialistični pregled bo veljal 73.000 dinarjev, naslednji pa 27.000 dinarjev. Prvi obisk pri zobozdravniku v nočnem času med 22. in 6. uro je vreden 43.000 dinarjev. Omenimo še nekaj novih zneskov iz zobozdravstvenih storitev: zobna zalivka bo pacienta stala 34.000 dinarjev, totalna zobna proteza 791.800, parcialna proteza z bazo do 10 elementov 981.600 in zahtevnejša delna proteza z vlitimi elementi ali več kot 10 elementi pa 1.062.000 dinarjev.

Za mehanična kontracepcijska sredstva, ki se ne predpisujejo na recept, bo treba odšteti 108.200 dinarjev. Za umetno prekinitev nosečnosti, ki ni medicinsko indicirana, se doplača 193.200 dinarjev. Vsak reševalni prevoz pri nujni medicinski pomoči bo veljal 63.700 dinarjev, za neurgentni prevoz pa 80 odstotkov polne cene, vendar največ 274.700 dinarjev.

In še nekaj novih zneskov doplačil za ortopedske pripomočke: doplačilo za bergle je 34.200 dinarjev, za slušni aparat 173.100, za invalidski voziček 543.200 dinarjev.

Oskrbi dan v bolnišnici ali zdravilišču pri neprekinjeni oskrbi za največ 15 dni stane odslej 55.100 dinarjev, medtem ko je oskrbi dan pri večkratni hospitalizaciji, vendar največ do 60 dni v koledarskem letu 80.800 dinarjev. Za medicinske storitve pri bolnišničnem oziroma stacionarnem zdravljenju ob vsakem sprejemu 183.900 dinarjev.

D. Ž.

Na Bledu evropsko namiznoteniško prvenstvo?

Radovljica, 31. oktobra - Namiznoteniška zveza Slovenije predlaga, da bi Bled kandidiral za 19. evropsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki naj bi bilo od 29. marca do 10. aprila 1994. V HTP-jevem tozdu Turizem in rekreacija so ugotovili, da za to tekmovalno ne bi bila potrebna večja investicijska vlaganja, ampak le večja vzdrževalna dela v športni dvorani (obnova garderob, ogrevanje, ipd.). Prvenstvo bi bilo v času, ko je na Bledu dosti prostih prenočitvenih zmogljivosti.

Radovljiški izvršni svet, ki je o predlogu Namiznoteniške zveze Slovenije razpravljal na torkovi seji, je sklenil, da soglasje za kandidaturo Bleda; s tem pa soglasja tudi HTP-jev tozdu Turizem in rekreacija.

C. Z.

Pred programsko - volilno konferenco ZKS Jesenice

Inovativno zaspana družba nima prihodnosti

Jesenice, 2. novembra - V torek, 7. novembra, bo na Jesenicah programsko - volilna konferenca ZKS Jesenice, na kateri bodo govorili o poročilu o delu občinske organizacije ZKS Jesenice in med drugim volili nove člane občinske organizacije. Igor Mežek: razviti se bomo morali v inovativno in mislečo družbo. Premalo majhnih podjetij, zato so nove oblike organiziranosti nujne.

Igor Mežek, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Jesenice

Že leta 1986 so komunisti v občinski konferenci ZKS Jesenice pod prvo točko programskih usmeritev zapisali, da se bodo po svojih močeh trudili za ustvarjanje razmer za inovativno družbo ali tako, kot se danes že vstopovod govori: za drugačen socializem ali socializem po meri človeka. Zato so v tem obdobju precej se predstava posvetili prav tem problemom, pripravili več razgovorov in okroglih miz.

Sekretarja predsedstva občinskega komiteja ZKS Jesenice Igorja Mežka smo zato najprej vprašali, kako ocenjuje sedanja priprava slovenske družbe in partije, da bi resnično lahko spremenili miselnost in začeli delati in živeti tako, da bi sčasoma postali za res inovativna in razmišljajoča družba.

Lastnine brez lastnika ni

»Očitno je, da sta v Jugoslaviji dve strategiji ali dve možni varianti, kako iz gospodarstva, politične in družbene krize. Ena je demokracija, druga monolitnost. Težava je v tem, ker se pokriva po nacionalni in verski plati, kar konflikte še zaostruje. O monolitni inaci ni bi govoril, zanima me le pluralizem političnih interesov, ki bo nujno dobil neko obliko parlamentarne demokracije. In ker bo institucionaliziran, bo prišlo tudi do odgovornosti posameznih političnih subjektov.«

Problem lastnine je nezdružljivo povezan predvsem s podjetništvom in tako tudi inovativno mislečo družbo.

»Lastnine brez lastnika ni in takoj se pojavlja problem družbene lastnine. Iz tega izhaja podjetništvo ali kakor ga sam imenujem: misleča inventivna družba, za katero se zavzema tudi Zveza komunistov. Ob takem programu, ki ga ima, se bo nujno ločila od države - kar je bilo seveda mišljeno že s poudarki o sestopi z oblasti.«

V inovativni družbi prihaja v ospredje človek, njegovo znanje, volja, odločnost, ideje. Kje bi lahko nastale zavore in problemi?

»Vse analize kažejo, da je siva lisa v drobnem gospodarstvu, ki se tržišču hitreje prilagaja kot veliki gospodarski sistemi. Pri uvajanju podjetništva pa je treba paziti, da se bo ustvarila stihija. Sam pozitivno ocenjujem ustavne amandmaje tudi v tem smislu, saj se zdaj daje družbenopolitičnim skupnostim možnost ustanavljanja skladov. Možnost pa je treba izkoristiti v tem smislu, da se razvojno odloča na osnovi sovlaganj in ne več samoupravnih sporazumov. Nevarnost je, da nas ne bo nenadoma obsedla silna evforija in da ne bi tako pristali v liberalnem kapitalizmu. Tako bi izničili tudi pozitivne dosežke samoupravljanja. Pomembno bodo tudi kolektivne pogodbe, da se zaščiti jo pravice delavcev.«

Nič več organizacija izbranih

Kakšna je v inventivnem smislu jeseniška občina?

»Inovativno zaspana. Novosti nam preveč počasi prehajajo v kri, čeprav je tudi nekaj dobrih in uspešnih poskusov. V jeseniški občini je premalo majhnih podjetij, ki ne tako tudi logično, saj je družbenopolitična skupnost vedno slonela na veliki železarni. Razvoj je tak, kakršen pač je. V naslednjem obdobju bo treba razmišljati o zaposlitvenih in drugih možnostih ob karavanskem predoru, se odločiti za

vključitev v Alpe - Jadran, v sami občini pa prestrukturirati gospodarstvo in iskati nove razvojne oblike.«

Kako ocenjujete nov program slovenske partije in kako se kot občinska organizacija vključujete v družbenopolitični sistem?

»Po mojem mnenju je za Zvezo komunistov pomembno to, da ne more biti organizacija izbranih in odbranih in da so minili časi, ko se je vstop v Zvezo komunistov brez potrebe mistificiral. Zaželeni so vsi, ki sprejemajo program in statut. V zadnjem času je še posebej aktualno vprašanje ZK in religije, kar je zame prežveta dilema. Vzpostavijo naj se enake možnosti za vse. Razen tega smo mnogim, ki so bili tradicionalno vezani na družinske praznike, zaprti pot: kot narod pa smo premajhni, da bi lahko tako selekcionarili.«

V družbenopolitičnem zboru smo uveljavljali vrsto pobud in bili deležni tudi ugovorov, češ le zakaj občinski komite stalno postavlja nova vprašanja in odpira probleme. Kot delegacija smo bili tudi vedno pripravljeni na sejah predsedstva SZDL.«

Občinska organizacija se je s stalnim evidentiranjem temeljito pripravila na volitve, odzvalo se na osnovne organizacije. Kako pa je nasploh v osnovnih organizacijah?

»Mislim, da se v marsikateri osnovni organizaciji čuti praznina, ki jo bo po minuli direktivnosti treba zapolniti s samoiniciativnostjo in prodornostjo. V podjetjih pa bodo člani Zveze komunistov morali postati enakovredni sogovorniki, soustvarjalci delovnega procesa. Treba se bo otresti vsega balasta in delati v podjetniškem duhu. Projektno pa se bodo organizirali vsi tisti, ki imajo voljo in ambicijo.«

Zveza komunistov se zavzema za kvaliteto življenja. Kakšna je po vašem ta kvaliteta?

»Sleheri ima o tem svoje predstave, ki pa včasih niso prav nič združljive z vsakdanjkom, z našim sedanjem ravnanjem. Kvaliteta življenja ni v tem, da delamo po tri ure dnevno in celotno, da delamo le osem ur. Treba bo veliko več razmišljanja, znanja, odločnosti in ustvarjalnega dela...«

D. Sedej

Okrogla miza - tokrat o Vllasiju

V Evropo 92 z izolacijami in političnimi procesi

Ljubljana, 30. oktobra - "Okrogla miza, na kateri naj bi se predstavniki klasičnih in alternativnih političnih organizacij dogovorili o vsebini volilnega zakona in zakona o političnem združevanju, bi morala v ponedeljek (sodeč po dnevnem redu) razpravljati o izhodiščih za pripravo novega zakona o političnem združevanju, o problemih financiranja novih političnih organizacij ter o ravnanju sredstev javnega obveščanja oz. njihovih vlogi pred volitvami. Predsednik republiške konference SZDL Jože Smole je že na začetku dejal, da je dnevni red zaradi pomembnosti posameznih točk preobsežen in je zato predlagal, da naj bi razpravljali le o izhodiščih za pripravo zakona o političnem združevanju; Matevž Krivic pa je ocenil, da je v tezah za osnutek zakona (gradivo so člani Okrogle mize dobili šele pred sejo) toliko čeri, da bi jih bilo treba temeljito proučiti in da bi bilo zato boljše, če bi tokrat obravnavali samo problem začasnega financiranja novih političnih organizacij. Tudi Krivičev predlog je "pogorel", ko se je oglasil Igor Bavčar in povedal, da je štirinajst (alternativnih) organizacij na sestanku pred Okroglo mizo sklenilo, da bodo v protest zoper politični proces proti Vllasiju in ostalim organizirale v teh dneh v Ljubljani (protestno) zborovanje. Potlej so na Okrogli mizi govorili samo še o Vllasiju, obtožnici, sojenju in organizaciji zborovanja, h kateremu je Bavčar v imenu štirinajstih organizacij povabil še vse ostale, ki sodelujejo na Okrogli mizi.

Peter Bekeš je dejal, da so se v ZKS zavzeli za abolicijo (najbolj znan je Kocijančičev predlog), čeprav je strokovni javnosti znano, da je abolicija nepravna pot za vzpostavljjanje pravnosti. Matevž Krivic je opozoril, da bi pravno "nečista" rešitev lahko povzročila več škode, kot prinesla koristi, zato se je zavzel za pravno,ustavno pot - za sprejem resolucije o izvajanju 114. člena kazenskega zakona SFRJ. Darja Lavtižar je pojasnila, da so v SZDL zahtevali abolicijo predvsem zato, ker bi spreminjanje kazenske zakonodaje trajalo (pre) dolgo in zato v konkretnem primeru ne bi ničesar dosegli.

Jaša Zlobec, predstavnik odbora za zaščito človekovih pravic na Kosovu, je dejal, da njihov odbor dobiva informacije o nekatereh tajnih organizacijah, ki naj bi "sprovocirale" razmere na Kosovu in v Sloveniji. Februarska izjava slovenskih uradnih in alternativnih politikov, zbranih v Cankarjevem domu, je sicer zadela v polno, vendar bi bilo treba po Zlobčevem mnenju napisati novo izjavo, ki naj bi jo spet podpisale vse politične organizacije na Slovenskem in s katero naj bi tudi mednarodni javnosti povedali.

Sojenje Vllasiju in še štirinajstim obtoženim, ki se je v ponedeljek začelo v Titovi Mitrovici, je prekinjeno za nedoločen čas. Odvetniki obtoženih in obtoženi so namreč še pred začetkom glavne obravnave zahtevali izjeto sodnika, javnega tožilca, sodnika porotnika in vseh sodišč na območjih, kjer so "zahtevali Vllasijevo glavo". Vllasijev advokat Hasan Hoti je na začetku glavne razprave napovedal, da bo za priče predlagal Slobodana Miloševića, Rahmana Morino, Remzija Kolgicija in Jasharijevo, češ da so njihove izjave bistvenega pomena za ugotavljanje dejstev.

kakšno je slovensko stališče do procesa proti Vllasiju. Proces bo že nagnil jezik na tehtnici in odločil, kam se bo usmerila Jugoslavija - v demokratično ali totalitarno državo. Darja Lavtižar je na Okrogli mizi prebrala del poziva predsedstvu SFRJ, ki ga je predsedstvo republiške konference SZDL sprejelo na dopoldanski seji. V njem med drugim piše: "Ko bi živeli v pravni državi, bi veljalo, da je nedopustno na kateremkoli političnem forumu razglati in zavzemati stališča v zvezi s postopanjem pravosodnih organov v konkretnem kazenskem procesu. Toda ko bi živeli v pravni državi, bi bilo tudi nedopustno uprizarjati politične kazenske procese, za katere je značilno, da v njih nosilci politične moči in oblasti grobo zlorablajo kazensko pravo in organe kazenskega pravosodja za doseganje svojih političnih ciljev ter za represiven obračun s svojimi političnimi nasprotniki..." Predsedstvo RK SZDL je predlagalo predsedstvu SFRJ, da v "primeru procesa proti Vllasiju in soobtoženim poseže po svojem pooblastilu za pomilitostev in obliki abolicije ter s tem reši tudi ugled Jugoslavije", hkrati pa je tudi ocenilo, da bi moralo predsedstvo SFRJ "odločno prepovedati uporabo nedopustnih metod provociranja, izsiljevanja, tajnih preiskav, prisilskovanj, mučenj in drugih poniževalnih postopkov z ljudmi." Da gre v primeru Vllasi resnično za ugled Jugoslavije, ni treba posebej poudarjati. Jugoslavija se pripravila na Evropo 1992, na polnopravno članstvo v Svetu Evrope, na vključitev v EFTA... Mar se na Evropo 92 pripravljamo z izolacijami in političnimi procesi, ki so se v osemdesetih letih grozeče pomnožili, se je vprašalo predsedstvo RK SZDL Slovenije, ki je v pozivu že vnaprej zavrnilo očitke, češ da Slovenija podpira kontrarevolucijo in albanski separatizem.

Predsedstvo SFRJ je v sredo na seji, ki so se je udeležili tudi nekateri funkcionarji federacije in predsednika predsedstva SR Srbije in avtonomne pokrajine Kosovo, po vsestranski razpravi in glasovanju zavrnilo predlog za pomilitostev in prenehanje kazenskega pregona proti Azemu Vllasiju in ostalim obtoženim.

V številnih krajih na Kosovu se vrstijo demonstracije. Najhujše so bile v sredo zvečer v Prištini, kjer so pripadniki varnostne službe s solzilcem razgnali kakih tisoč demonstrantov. Kot poročajo dopisniki, ki so na Kosovu, je bilo ponoči slišati tudi streljanje, po neuradnih podatkih pa je "padla" tudi prva žrtev.

V svetu posvečajo procesu proti Vllasiju in ostalim obtoženim veliko pozornost. Zahodnonemški Die Welt je zapisal, da pomeni proces smrtonosno zaničevanje svetovnega javnega mnenja in da si je sojenje zaradi protirevolucije zadnji privoščil Stalin. Ko je to počel, je bil Beograd ogorčen... Avstrijski Die Presse ugotavlja, da gre za politični proces, zaradi katerega se bo Miloševićeva podoba v tujini verjetno še poslabšala.

"Naša opredelitev proti političnim procesom izhaja iz načelne opredelive, da se je treba proti nacionalizmu in drugim negativnim pojavom kjerkoli v Jugoslaviji boriti s političnimi sredstvi v okviru pravne države, ne pa z zlorabo prava in pravosodja v politične namene, kar še vedno velja za tipični model stalinizma oziroma totalitarizma."

C. Zaplotnik

Ne le o simbolih, barvah in imenu

Misel, ki jo je na ponedeljkovi seji občinskega komiteja ZKS Radovljica izrekel sekretar predsedstva Janko Stusček, češ da je lažje odpreti meje kot evropsko misliti, je mogoče razumeti tudi kot "izpeljavo" Einsteinove misli, da je lažje razbiti atom kot predodek. Že prve javne razprave o osnutku kongresnega dokumenta in volilnega programa Zveze komunistov Slovenije "Za evropsko kakovost življenja" so namreč pokazale, da bodo celo nekateri največji kritiki starih partijskih dokumentov oz. programov, ki so brezmejno poveljevali socialistične vrednote in si postavljali nebeško visoke in z realnih tal nevedne in nedosegljive cilje, težko sprejeli vse novosti, ki jih ponuja partijski in širši javnosti osnutek novega partijskega dokumenta. Zdaj, ko je pred njimi "stranka družbene prenoje" in program, ki opušta jugoslovan-

ska merila uspešnosti, demokratični centralizem, "vrednote" realnega socializma, anahronistično načelo o drugorzadnosti vernikov, ki vsaj doslej niso smeli in mogli biti "del avantgarde", je prav iz njihovih ust slišati besede, da je šla partija predaleč, da je program preveč napreden (revolucionaren), da bo ZK zaradi nekaterih novosti, ki jih ponuja, zgubila še nekatere svoje zveste člane...

Nesporno je, da se bo marsikateri član vprašal, ali bo prenovljena zveza komunistov s programom Za evropsko kakovost življenja še njegova "stranka" ali ne, vendar pa bi bilo slabo, če bi (samo)razčističevanje potekalo samo ob vprašanjih, verni v ZK - da ali ne, rdeča ali modra (zele-na) barva partijskih oz. kongresnih simbolov, zveza komunistov ali zveza socialistov (in komunistov)... Osnutek programa na-

mreč ne odpira samo teh vprašanj, ampak ponuja vrsto zelo pomembnih vsebinskih novosti, na katere bi se morale osredotočiti tudi javne razprave v osnovnih organizacijah. Čeprav tudi pri "zunanjih izrazih" (simboli, ime, organiziranost) ne gre samo za formalnosti, ampak za njihovo tesno povezanost z vsebino, pa so

člani radovljiškega komiteja ZKS na ponedeljkovi seji opozorili prav na nevarnost, da ne bi razpravljali le o simbolih, barvah in imenu, ampak predvsem o tem, kako doseči evropsko kakovost življenja - kakovost, ki bi jo sredi devetdesetih let izmerili z osem tisoč ECU-ji na prebivalca.

C. Zaplotnik

S tržiške seje občinskega komiteja ZK

Stare oblike dela so preživete

Tržič, oktobra - Na svoji zadnji predvolilni seji so tržiški komunisti ugotavljali, da so v zadnjem mandatnem obdobju slabo delali. Krivdo je iskati pri vseh komunistih.

Menda je najbolj pošteno in odkrito svoje mnenje povedala Danica Mešič, ki je priznala, da so vsi krivi, da so premalo naredili: stare oblike dela v partiji so preživete, novih ne poznajo. Če bi ne delala v več partijskih forumih, sploh ne bi vedela, da je še član Zveze komunistov. Prepričana je, da bi bili, če bi bila alternativa v naši družbi bolj navzoča, hitro opozorjeni, kje je njihovo mesto, kako in kaj je treba delati.

Da je v naši družbi in v partiji hudo narobe, je hotela posebej poudariti skupina sedmih komunistov iz Pekove orodjarne, ki se je uprla plačevati partijsko članarino. Eden od njih, Ludvik Perko, član komiteja je pripomnil, da je poročilo občinskega komiteja za programsko volivno konferenco premalo kritično. Povedal je, da so se za tak način kritike dela Zveze komunistov odločili zato, ker nobena kritična beseda ne zaleže, zato je treba dejanj. V osnovnih organizacijah zadnja leta ni bilo nobenih akcij, niti najaktualnejših problemov se niso lotevali. Podobno je bilo tudi na višjih ravneh. V delovni organizaciji ni samoupravljanja. Kaj je nam delavcem sploh še ostalo, se sprašuje. Le štrajki, demonstracije na ulici? Premalo so močni, da bi stanje spreminjali, vse kaže, da bodo našo družbo vodili forumi, odtujeni delavcu.

In še kar se tiče denarja: dokler delavci ne bomo vprašali, kam gre denar iz delovnih organizacij, bo birokracija živela. Niti dinar, ki ni opravičen, ne sme iz delovne organizacije. V njihovi osnovni organizaciji so ocenili, da razen CK ZKS zbrane članarine ne opravičuje nihče.

Dušan Koren je v svoji razpravi spregovoril o programu. Ugotavljal je, da je vsak program, ki ga stranka plasira, niz argumentiranih obljub. V Zvezi komunistov smo sprejemali dobre programe, a žal niso bili uresničeni in partija je bila neučinkovita. Če bi tak program prinesla kakšna druga stranka, bi nam bil zagotovito všeč. Vrednote stare partije ne sodijo več v sedanji čas. Neka vrednota, ki preveč govori o enotnosti, ne more zdržati. Moramo imeti pravico do različnosti.

V program Zveze komunistov je treba vnesti tiste naloge, da se z njimi organizacija lahko bolj uveljavlja, so si bili enotni člani komiteja. Potrdili so predloge za kandidate za partijske forume: za sekretarja Občinskega komiteja kandidirata Drago Ficko in Jože Klobutar, Janez Piškur pa za predsednika komiteja. Sklenili so tudi, da se v njihovih forumih zmanjša število članov in sicer bodo članstvo v komiteju skrčili od 29 na 21, v predsedstvu z 9 na 7 članov, združili pa bodo tudi statutarno komisijo in tovariško razsodišče: skupaj bosta štela 7 članov.

D. Dolenc

Dr. Alojzij Šuštar, gost Glasove preje o Cerkvu v prenovitvenem času

Kristjani v ZK - da ali ne?

Ljubljana, 3. novembra - Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki bo v četrtek, 9. novembra, gost Glasove preje v hotelu Ribno pri Bledu, je pred kratkim v Starem trgu ob Kolpi na okrogli mizi o prijateljstvu in sožitju v naši družbi ocenil tudi "po-tezo" Zveze komunistov Slovenije, ki se v osnutku kongresnega dokumenta Za evropsko kakovost življenja odreka preživetemu načelu, da verni ne smejo v ZK. Po novem ZKS ne namerava več spraševati svojih novih članov, ali verujejo ali ne, ampak le to, ali so za njen program (in statut) ali ne...

Dr. Alojzij Šuštar je dejal, da je včlanjanje kristjanov v zvezo komunistov odvisno predvsem od partije same. Če bo partija postavila pogoje, ki bodo za kristjane sprejemljivi, potem ni ovir, da kristjani ne bi "vstopali" v zvezo komunistov. "Vprašanje pa je, zakaj želi vstopiti kristjan v partijo. Le zato, ker se mu obeta boljša prihodnost, kariera, ali morda zato, da se bo bolje uveljavil v življenju?" se je vprašal dr. Šuštar in poudaril, da je odnos kristjanov do teh vprašanj predvsem vprašanje njihove vesti. Dvoiličnost, ki se je v preteklosti kazala tako, da so se nekateri včlanili v ZK in kljub temu še naprej poskušali živeti kot kristjani, je slaba, zato ne bi smeli dopuščati, da bi ljudi vzgajali v dvoiličnosti.

Verni v zvezi komunistov - da ali ne, je le eno od vprašanj, ki jih bo bržčas mogoče slišati na Glasovi preji Slovenska Cerkev v prenovitvenem času, sicer pa jih sedanje družbene razmere ponujajo še nekaj - o stališčih Cerkev do političnega pluralizma, narodne sprave, drugorazrednosti kristjanov, povojnih (političnih) procesov zoper duhovnike...

C. Zaplotnik

KRATKE GORENJSKE

Predstavitelj brošure Jakob nad Preddvorom - V knjigarni Mladinske knjige v Kranju je bila prejšnji teden predstavitev brošure Jakob nad Preddvorom. Izdala jo je planinska sekcija Iskre, ki deluje v okviru Planinskega društva Kranj in ki je pred časom uredila planinsko zavetišče na Jakovu. V brošuri so predstavljene planinske izhodišča Zaplate in Storžiča, zgodovinski pregled, ki ga je pripravil Andrej Valič in zapis Marijana Krišlja o snarjenju. Brošura je tako poleg Kronike PD Kranj ob praznovanju 90-letnice društva že druga edicija, ki jo lahko dobite v knjigarni Mladinske knjige v Kranju. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Vrtnica in Kopriva

Kranj - Odbor za lepši videz mesta Kranja pri občinski konferenci SZDL je sredi oktobra na redni seji predlagal predsedniku občinske skupščine Ivanu Torkarju, naj skliče predstavnik samoupravne stanovanske skupnosti, Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, Centra za socialno delo in ustrezne skupščinske organe. Na skupnem sestanku naj bi se odgovorni dogovorili, kako uresničiti pobudo za ohranitev in ureditev Štirnovske hiše v Tavčarjevi ulici, o pravi osnutka odloka za dokončno ureditev Prešernovega gaja in o določitvi primernejše lokacije za Nepomukov spomenik, ki zdaj bolj kazi kot lepša prostor na južnem delu Farne cerkve v Kranju.

Odbor je obravnaval tudi pobudi za podelitev Vrtnice in Koprive in se odločil, da je upravičena pobuda za podelitev Koprive Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj zaradi prepočasnega reševanja problematike v zvezi s Prešernovim gajem in za Nepomukov vodnjak, ki je bil večji del letne sezone pod leseno zimsko zaščito. Glede Vrtnice pa je odbor sprejel pobudo, da se podeli skupščini občine oziroma najbolj zaslužnim za obnovitvena dela na objektih na Trubarjevem trgu - Pungratu. Poleg krajevne skupnosti Kranj Center in Cestno komunalne skupnosti zasluži pohvalo še posebej novoustanovljeno društvo Pungrat.

Ob ogledu mesta pa so imeli člani odbora nekaj kritičnih pripomb tudi na slabo vzdrževan objekt Živila Kranj v Gregorčičevi ulici (Vino Kranj). Kritika velja Domplanu glede reševanja stavbe ob Mladinski ulici in KŽK Kranj glede stavbe na Maistrovem trgu. Odbor predlaga KŽK Kranj, da obnovi fasado na stavbi na Maistrovem trgu, Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj, da poskrbi za začasno sanacijo žlebov na Štirnovi hiši, Župnijskemu uradu v Kranju pa, da se preplekajo podlage cerkvene ure na Farni cerkvi v Kranju. Za obnovo podlag cerkvene ure uradu svetujejo, da se poveže z Jamarskim društvom ali pa z Alpinističnim odsekom PZS Kranj.

A. Ž.

Krajani se pritožujejo:

Iz jeklarne se kadi in praši

Koroška Bela, 2. novembra - Komu naj se pritožujejo krajani, ki prebivajo v neposredni bližini nove jeklarne na Koroški Beli, saj se iz jeklarne in bližnje regeneracije kislin stalno kadi in praši. Zdaj so po Koroški Beli še gozdarji začrtali svojo gozdno pot.

Krajani, ki živijo v neposredni bližini nove jeklarne na Koroški Beli, se že nekaj časa pritožujejo, da se iz jeklarne stalno praši in kadi, obenem pa opozarjajo še na druge probleme, ki jih imajo v tem delu krajevne skupnosti Javornik - Koroška Bela.

»Preden so postavili novo jeklaro na Beli, so nas krajane odgovorni iz Železarne, občine, razni medobčinski funkcionarji (Zdravko Krivina in drugi) prepričevali in zagotavljali, da ob novi jeklarni ne bo nobenega hrupa in da se ne bo kadilo in prašilo,« pravi Viktor Smolej. »Kaj pa še! Danes se domala vsak dan kadi in praši in ropota, kar presneto boleče občutimo vsi, ki stanujemo v neposredni bližini. Enako je z objektom regeneracije kislin na Beli. Zanima nas, kdo bo odgovarjal? Ali tisti, ki so nam dajali lažna zagotovila, ali tisti, ki z napravami delajo ali tisti, ki so sploh dali obratovno dovoljenje? Nihče, seveda! Zanima nas le, komu naj se uspešno pritožimo?«

»Razen tega,« nadaljuje Viktor Smolej, »so na jeklarni namestili močne reflektorje, ki osvetljujejo cesto in bližnje naselje. Nas in vse ostale v krajevni skupnosti tudi moti, da na nekdanji avtobusni postaji pri Turistu zdaj na obeh straneh ceste parkirajo tovornjaki, na mostu pred semaforjem na Beli pa se stalno zadržuje voda. Cestarji so letos pri črpalci označevali cestišče tako, da se lahko prehiteva, kar je nedopustno, saj stalno prihaja do nesreč.«

Zdaj nas jezijo še gozdarji, ki so se odločili za novo gozdno pot za našim naseljem po Hrastniku. Področje je plazovito, zasebniki so ob gradnji hiš morali gradnjo dodatno zavarovati, zato bodo najbrž tudi gozdarji morali graditi oporne zidove. Velik problem pa bo nastal tedaj, ko bodo težki tovornjaki vozili po cestah po Koroški Beli (mimo zadrage in ob potoku Bela na Hrastnik), saj se že zdaj na teh ovinkih komaj srečata dva osebna avtomobila...«

Res je. Kakor so zdaj gozdarji začrtali svojo gozdno pot po Koroški Beli, je očitno, da bodo imeli njihovi tovornjaki in vozniški osebni avtomobilov obilo opravka, da se bodo na teh belskih »ridah« zrinili eden mimo drugega.

D. Sedej

ureja ANDREJ ŽALAR

Cestno komunalna skupnost Kranj bo program uresničila

Končno do Gorenje Save in tudi Drulovka

Kranj, 2. novembra - Občutek ob zaključevanju glavnih del iz programa cestno komunalne skupnosti Kranj je po eni strani prijeten, saj bodo, kot kaže, glavne naloge (če ne že celoten program v vseh podrobnostih) uresničene, po drugi strani pa nekako nelagodno. Z novim letom naj bi bila namreč cestno komunalna skupnost ukinjena, vendar pa bodo komunalna in ceste še vedno v pristojnosti občine. Kako bo po novem letu, pa Franc Markun, strokovni delavec v cestno komunalni skupnosti ta trenutek ne razmišlja, kajti dela je dovolj na nekaterih gradbiščih, kjer se dela po programu zaključujejo. Kakorkoli že, ukinitel Sisov nasploh ne bi smela povzročiti težav na posameznih področjih dejavnosti, čeprav v tem trenutku menda še ni vse dorečeno o tem, kdo naj bi pripravil, obravnaval in sprejel programe za prihodnje leto.

Sicer pa se ta trenutek, pred prenehanjem cestno komunalne skupnosti pri uresničevanju programa na cestah kaže nekakšna simbolika. Zadnjih nekaj let se je namreč postopoma urejala cesta Kranj - Besnica - Nemilje. Letos bo končana v spodnjem in na celotni trasi tudi najbolj zahtevnem delu od Gorenje Save do Rakovice.

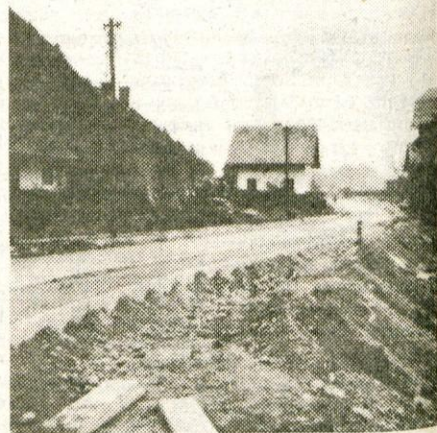

Franc Markun
V cestnem delu programa bosta končana dva najpomembnejša odseka,« ugotavlja strokovni delavec Franc Markun. »Prvi je že omenjeni 1,7 kilometra dolg odsek od Gorenje Save do Rakovice, drugi pa poleg obnovljenih cest med Orehek in Drulovko še nova, 700 metrov dolga cestna povezava od čistilne naprave do Drulovke, ki bo zgrajena predvsem zaradi novega naselja v Drulovki. Če bo vreme zdržalo še kakšnih 14 dni, bosta oba odseka gotova. Zahteven pa je bil posebej prvi od Gorenje Save do Rakovice, kjer je bilo ob rekonstrukciji treba urejati tudi ostalo infrastrukturo (vodovod, kanalizacijo, elektriko, pločnik). To pa seveda niso bila letos vsa dela na cestah v občini, ki so bila v programu skupnosti. Mišlim, da velja poudariti, da je v občini od skupaj 180 kilometrov lokalnih cest še vedno približno tretjina takšnih, ki nimajo asfalta. In med temi so tri krajevne skupnosti,

do katerih je glavna cestna povezava še vedno makadamska. To so Senturška gora, Jošt in Podblica. Kar zadeva Podblico, je v sedanjem srednjeročnem programu, da bi morali urediti cesto še do Nemilj. Začelo pa se je tudi že v obeh ostalih krajevni skupnostih.«

Na cesti Pševu - Javornik bo letos, če bo le vreme zdržalo, urejen kakšen kilometer ceste, kar je celo precej več, kot je bilo načrtovano. Asfalt je položen tudi že na odseku Ravne - Apno v krajevni skupnosti Senturška gora. Precej denarja pa so letos namenili tudi za postopno obnavljanje asfalta na nekaterih odsekih v občini. Žal se je spet zataknilo na Krožni cesti v Stražišču. Tokrat je glavni vzrok kanalizacija oziroma ločitev meteoritnih voda (odvodnjavanje) od kanalizacije. Tako bo poleg že omenjenih treh krajevni skupnosti tudi ta cesta, kot svojevrstna farsa najbrž prenesena še v naslednje srednjeročno obdobje.

Precej je bilo letos v posameznih krajevni skupnostih v občini narejenega tudi na podlagi lastne udeležbe in sredstev iz natečaja Cestno komunalne skupnosti. Vse krajevne skupnosti, razen štirih, ki so se prijavile na natečaj, so dobile sredstva. Čeprav so marsikje programe deloma skrčili, pa so z njimi oziroma s postopnim reševanjem načrtovanih nalog začeli, kar bo osnova za delo in sestavo programov v prihodnje.

Med najtežjimi cestnimi odseki je bilo letos urejanje ceste od Gorenje Save do Rakovice...

»Pri regionalnih cestah v občini pa za zdaj vse poteka po programu. Na Golniški cesti je vse pripravljeno za ureditev do mostu čez Parovnico, pridobivamo pa tudi zemljišča za izgradnjo odseka Britof-Hotemaže. Lahko rečem, da zelo uspešno uresničuje program tudi Vodovod. Ureajo se že problemi na vzhodnem delu občine in pospešeno, tudi kar zadeva povezavo s Tržičem. Sicer pa bi o vodovodu nasploh in izgledeh na tem področju veljalo posebej spregovoriti. Od ostalih delov programa pa naj omenim še kanalizacijo, kjer so postopki pri povezavi kanala GZ1 s čistilno napravo malce zakasneli, v izdelavi pa je idejni projekt za vzhodni del občine, ki zajema krajevne skupnosti Velesovo, Voklo, Trboje in nekatera naselja na tem območju... Ob precejšnji negotovosti na začetku leta, kaj nas čaka pri uresničevanju programa glede denarja, pa moram poudariti, da smo prav na vseh področjih zbrali in namenili potreben denar za normalno delo in vzdrževanje.«

A. Žalar

Dober pogled poklicnega lovca Zdenka Primožiča

Nekam velika lisica se nama je zdela...

Dolina pri Jelendolu, konec oktobra - Stavim, da Zdenko Primožič, poklicni lovec v revirju Košuta v gojitvenem lovišču kamniškega Kozoroga, prejšnji tork, 24. oktobra, ves dan ni srečal nobene ženske. Sicer bi se mu prav gotovo zamislil »dober pogled« ali pa »ukrivila cev« in ris, ki je že nekaj časa jezil in buril duhove med Jezerjani in še kje, bi se naprej »mrcvaril« divjad, strahoval drobnico in njene lastnike. Bilo je minulo soboto, ko sem končno našel Zdenka doma v Dolini 29 pri Jelendolu in sva v zvezi z nenavadno trofejo pred popoldanskim odhodom z nemškim gostom v revir kar precej premevala tudi pravila zelene bratovščine; še posebej tista o babjih nevarnostih v zvezi z njimi, dokler je bilo varno, kajti kmalu se je vrnila z dela domov žena Marjeta...

Star lovski pregovor pravi, da tudi prazna puška počí; le baba ima menda to moč, da tudi nabita zataji. O tem, in še o marsičem podobnem, bi prav gotovo lahko povedal kaj več Zdenkov oče, ki je bil tudi 30 let poklicni lovec pri Kozorogu. On je tudi Zdenka in njegovega brata Alojza, ko sta bila še šolarja, večkrat vzel v gozd in ju na ta način tudi vpeljal na prve korake in za kasnejši korak po poklicni poti zelene bratovščine. In tako je lovstvo pri Primožičevih v Jelendolu kar nekakšna hišna tradicija. Ni čudno, da se pri hiši reče kar pri Jagru.

»Ko sem pred 15 leti končal osemletko, sem imel že vse zmenjeno, da grem v Gozdarsko šolo v Postojno. Pa je takrat prejšnji direktor Kozoroga rekel očetu, naj ostanem raje v gojitvenem lovišču,« je zadovoljen s poklicem in vesel, da tudi oba sinova, 4-letnega Boštjana in 8-letnega Andreja njegovo delo zanima, sicer pa še ves pod vtisom redke in zavist vzbujajoče trofeje razlagal Zdenko Primožič.

Delo poklicnega lovca je sicer precej podobno običajnemu članu zelene bratovščine v lovski družini, vendar pa je v lovišču, kot sta Košuta ali pa Jelendol, ki imata že ime po značilni, in kot pravi Zdenko, bogati zasedenosti z jeleni, srnjaki, gamsi... delo vendarle težje in zahtevnejše. Kadar pred domačim ali tujim gostom, ki ga Zdenko spremlja v revir, pa delo jena, ga je včasih tudi precej težko spraviti v dolino. Sicer pa je dela pozimi in poleti v revirju dovolj; pozimi sta glavni opravili krmljenje in čiščenje snega, spomladi urejanje stez, polnenje solnic, urejanje prež, in potem začno prihajati že gostje... Tuji in domači radi zahajajo v »Zdenkov revir«.

Pri petnajstih letih poklicnega lova je Zdenko še mlad. Tri-

deset let ima. Kako pa je s trofejami, med katere, čeprav je takrat še ni bilo doma, nisva mešala razumevajoče za Zdenkov poklic, žene Marjete.

»Imam gobastega srnjaka, nekaj srnjakov, dva gamsa in seveda nekaj najdenih trofej. Največja pa je seveda zdaj ris, ki bo morda še pred novim letom prišel od preparatorja.«

Kako pa je pravzaprav »padel« prvi ris na Gorenjskem?

»S kolegom sva šla v tork popoldne na konec Dolge njive. Na melišču, na kraju, ki mu pravimo Planina, so nama že prej vzbudili pozornost krokari. Kar precej jih je bilo in našla sva raztrgano košuto. Potem pa sva čakala košute. Naenkrat, ko je sonce že zahajalo, v razdalji kakšnih 200 metrov opazim sedeči obris, ki ga je zakrivalo ruševje. Čudno se mi je zdelo, vendar sem mislil, da je lisica. Niti pomislil nisem, da je brat Alojz zadnjo zimo pripovedoval o čudnih sledih in da so Jezerjani godrnjali že zaradi risa. Odločila sva se, da

košute za ta dan »odpiševa« in da počim lisico, ki se nama je zdela nekam velika, a kaj se ga vidi sploh počne tukaj 1700 metrov visoko... Potem pa je sledilo presenečenje. Padel je okrog 25 kilogramov težak ris, starejši maček...«

Seveda se je potem o nenavadni trofeji hitro razvedelo in brez potrditve v naslednjih dneh potem razumljivo tudi ni šlo. Od kod se je priklatil, sva v soboto bolj ugibala. Lahko, da je iz Kočevja, kjer niso več redki, lahko pa tudi z one strani, saj so jih Avstrijci tudi naselili pred časom pet ali šest. Kakorkoli že, zmede, jeze, strahu ne bo več delal, »zavist« pa je spravil na kolena Zdenko... Zaželel sem mu »dober pogled in ravne cevi« za naprej; kar se pa divjadi (ženskega spola) tiče, sva se pa s pogledom sporazumela, da imava najraje ribe ali pa čebe. Kaj več bi bilo nesmiselno razpravljati, kajti z dela se je že vrnila žena Marjeta...

A. Žalar

Zadovoljni s preskrbo

Koprivnik-Gorjuše - Zasebni trgovini imajo že nekaj časa tudi v krajevni skupnosti Koprivnik - Gorjuše v radovljiski občini. V krajevni skupnosti so najprej razrešili vprašanja glede lastništva nekdanje šole na Gorjušah. Zgornje prostore so oddali potem v najem delovni organizaciji Igo, ki je v stavbi v prvem nadstropju uredila počitniške apartmaje, v pritličju pa je zasebnik poleg prostora za KS uredil tudi trgovino. Za mladinsko dejavnost pa nameravajo v prihodnje urediti tudi kletne prostore. Tako so v krajevni skupnosti zdaj vsi zadovoljni, saj so ohranili stavbo nekdanje šole, hkrati pa dobili še trgovino. Zadovoljni pa so s preskrbo tudi na Koprivniku, čeprav je Mercator nekdanjo trgovino v vasi oddal zasebniku.

A. Ž.

Iskrina Tovarna mehanizmov v Lipnici se odpira v svet

V izdelke vse bolj vpeta elektronika

Lipnica, oktobra - Iskrina Tovarna mehanizmov Lipnica, ki je vključena v kranjsko Kibernetiko, sodi med največje izvoznike v radovljiški občini, letošnji izvozni načrt so že preslegli za 60 odstotkov, v devetih mesecih so izvozili za 2,3 milijona dolarjev, ob koncu leta pa bo znašal 3 milijone dolarjev. Dobro polovico proizvodnje izvozijo, od tega 95 odstotkov na konvertibilno tržišče, kjer uvoz trikrat pokrijejo z izvozom.

Vsak nov izdelek je zasnovan tako, da ga lahko prodajamo tudi v tujini, pravi Damijan Hafner, direktor Tovarne mehanizmov Lipnica. Proizvodnjo so letos povečali za 60 odstotkov, kljub temu pa zalog nimajo, saj je naročil dovolj. Pri izvozu usmerjeni proizvodnji se morajo seveda hitro prilagajati spremembam na trgu, spoštovati kratke dobavne roke, kar vse zahteva znanje. Med 330 delavci jih ima 16 visoko ali višjo izobrazbo, 58 srednjo.

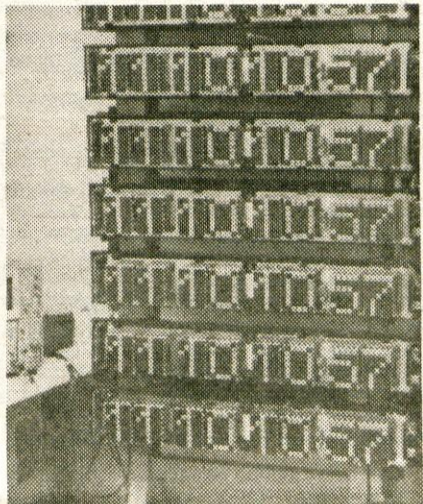
budilke, hkrati pa so tudi edini domači izdelovalec kvarčnih urnih mehanizmov. Intenzivna razvojna dejavnost pa je seveda povezana tudi s težavami, nimajo dovolj denarja za nakup drage razvojne opreme. Tako imajo najnujnejšo opremo za računalniško konstruiranje, za uvajanje sodobnih elektronskih izdelkov pa bi morali dokupiti še vrhunsko merilno opremo. Za tehnološko zahtevno proizvodnjo novih sistemov SEZAM 3 bodo do konca leta nekoliko povečali prostore.

Proizvodnja v Tovarni mehanizmov Lipnica.

vodnja impulznih števecv v Mehiki, kamor so prodali svoje znanje, vsako leto pa dobavijo za 150 tisoč dolarjev sestavnih delov.

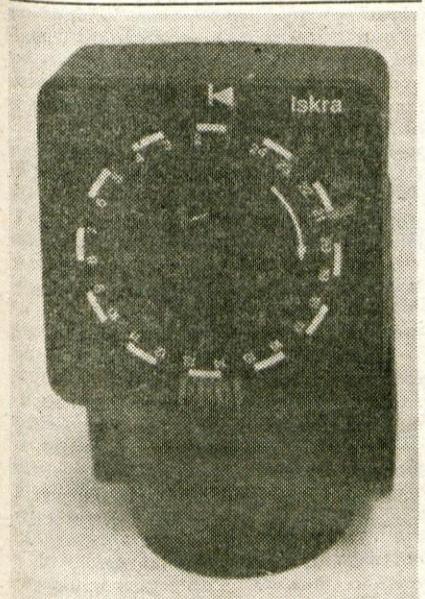
DDražje surovine in izdelavni materiali dražijo tudi njihovo proizvodnjo, zato so v Evropi težko konkurenčni. Skupina strokovnjakov iz razvojnega in tehnološkega oddelka ter nabave pripravljajo vrednostno analizo in predloge za pocenitev proizvodnje. Računajo, da bodo tako v letu dni privarčevali milijon nemških mark.

Datumska ura TDC je mikroprocesorsko zasnovan časovni sistem za prikazovanje časa in datuma. Ura je primerna za uporabo v javnih prostorih, kjer je potrebna informacija o tekočem času in datumu. Tovarna mehanizmov izdeluje enostranske in dvostranske datumske ure ter relejne ure za priključitev na matične ure.

V Mehanizmih pravijo, da bi morali pri nas zmanjšati nepotrebno administracijo na vseh ravneh, saj je pritisk svetovnih trgov na racionalizacijo neusmiljen, organizacije se morajo nenehno spreminjati v smislu vse večje ustvarjalnosti, saj le tako uspevajo v konkurenčnem boju.

Nenehno uvajajo nove izdelke

Programske ure omogočajo vklapljanje in izklapljanje različnih električnih naprav ob določeni, vnaprej programiranem času in racionalno porabo elektrike. Izdelujejo tudi že kvarčne digitalne programske ure, nova

SEZAM, datumska ura TDC, mehanizmi in elektronska digitalna programska ura, so sodobni izdelki, ki so prilagojeni zahtevam razvite Evrope. Pravkar so poskusno uvedli proizvodnjo novih mini impulznih in časovnih števecv. V razvojnem oddelku pripravljajo izboljšano izvedbo nadzornega sistema SEZAM 3, ki bo v povezavi z osebnim računalnikom omogočal nadzor in obdelavo podatkov v večjih organizacijah. Nekaj izboljšav so uvedli tudi v proizvodnji impulznih števecv, ki so namenjeni predvsem izvozu. V Lipnici so prvi v Jugoslaviji začeli izdelovati kvarčne

elektronska digitalna programska ura HP-1D je krmiljena mikroprocesorsko, na minuto natančno, nastaviti pa je moč šest električnih naprav.

Usmerjeni v visoko tehnologijo

V Tovarni mehanizmov so tradicijo na področju urnega programa in raznih mehanizmov znali vpeti v številne nove izdelke, oplemenitene z elektroniko. Nove tehnologije so v zadnjih letih povsem spremenile proizvodnjo mehanizmov, vse več je izdelkov v elektronski izvedbi. DUSpešno sodelujejo z zahodnoevropsko industrijo, kooperacijo imajo za zahodnonemško firmo, poslovno-tehnično sodelujejo s švicarsko. Še vedno je donosna tudi proiz-

V gorenjski banki se je (zaradi deviz) povečal delež sredstev prebivalstva

Ljudje zaupajo devizam, pri dinarjih si "pomagajo" s čeki

Kranj, 30. oktobra - V Ljubljanski banki - Temelji banki Gorenjske so ob 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja, na tradicionalnem pogovoru z novinarji predstavili poslovanje in finančno moč banke, potek reorganizacije Ljubljanske banke ter probleme in težave, ki spremljajo njihovo delo.

Bilanca vsota Temeljne banke Gorenjske je po devetih mesecih letošnjega leta znašala 13.274 milijard dinarjev in je v primerjavi z enakim lanskim razdobjem dejansko manjša za 14 odstotkov, preračun v nemške marke pa pokaže, da je porasla za 7 odstotkov, pri čemer je seveda potrebno upoštevati, da tečaj v zadnjem času zaostaja. Finančni rezultat gorenjske banke pa po devetih mesecih znaša 220,9 milijarde dinarjev. Banka je okrepila lastno finančno moč, saj se je v bilanci delež lastnih sredstev povečal za 19 odstotkov.

V gorenjski banki imajo vse večji delež sredstev prebivalci, letos se je s 32 povečal na 36 odstotnega. Vendar pa ne zaradi dinarskih sredstev, ki so se zmanjšala za 8 odstotkov, kar za 21 odstotkov se je povečala

vrednost deviznih sredstev. Prebivalci so imeli v banki 4.792 milijard dinarjev, od tega 68,3 odstotka v devizah. V banki pravijo, da se je zaupanje bistveno okrepilo po aprilskih ukrepih zvezne vlade, ko so bile ukinjene omejitve pri dvigih deviz, saj se je mesečni priliv deviz od prebivalstva povečal od 3 do 5 milijonov dolarjev.

Dinarji se v devize prelivajo seveda zaradi inflacije, ki ji bančna revalorizacija sredstev na vpogled zaradi bremena obvezne rezerve pri Narodni banki ne more slediti, z novembrom bo za sredstva prebivalstva s 70 povečala na 75 odstotkov, za gospodarstvo bo 60 odstotka za negospodarstvo pa 35 odstotka. Gospodarstvo pa zaradi tega vse manj denarja pušča na žiro računih, lani je bil njihov delež 10 odstoten, v

letošnjih devetih mesecih le 4,3 odstoten.

Z devizno likvidnostjo nimajo več težav, zato pa jih je vse več z dinarsko, saj nobena članica banke praktično ni visoko likvidna. Največ likvidnostnih težav je v tekstilni in lesni industriji, v Iskrinih tovarnah ter v Železarni, kjer do oktobra ni bilo težav, pojavile so se zdaj. Pri tem velja povedati, da so bančni plasmaji v Železarni glede 16. člena novega zakona o bankah prekoračeni skoraj za 100 odstotkov, podobno velja tudi za kranjsko Savo.

Ljudje pa svojo "likvidnost" vse bolj rešujejo s pomočjo čekov in z njimi imajo tudi v gorenjski banki vse več dela. Januarja so jih denimo v banko dobili okoli 20 tisoč mesečno, zdaj pa že kar 700 tisoč mesečno, le 10 odstotkov kot plačilo blaga in storitev, kar 90 odstotkov pa kot dvigi gotovine na poštah in bankah. Upajo, da se bodo stvari uredile po 1. no-

vembru, ko bodo v dogovoru s poštami pospešili prenašanje čekov v banko. V teku je reorganizacija Ljubljanske banke, na Gorenjskem je koncept matere s hčerami dobro sprejet, resnih prilogov med članicami ni, vse pa kaže, da bo tudi drugod v Sloveniji sprejet, odhod je napovedala le Ljubljanska stanovanjsko komunalna banka. V gorenjski banki zdaj že radi povedo, da je bil njihov delež pri snovanju nove organiziranosti Ljubljanske banke velik.

Gorenjska banka je letos svojo mrežo razširila z novimi poslovalnicami v Cerkljah, Šenčurju in Zireh, prihodnji mesec pa naj bi jo odprli na Detelji v Trzinu. Med novosti sodi tudi pismo zaupanja, ki so ga ljudje dobro sprejeli, pohvalimo pa jih lahko zaradi proučnejšega poslovanja z obrtniki.

M. Volčjak

Bančna konkurenca

Ljudje pri dinarjih lovijo različne stopnje obrestovanja, ki tudi v poslovnih bankah niso več povsod enake.

Septembrska 48 odstotna inflacija je pospešila dirko ljudi za ohranjanje vrednosti denarja, saj so se razmere zapletele, ker zvezna vlada ni priznala psihološkega vrha, kar se je seveda najbolj odrazilo v zaostajanju tečaja dinarja, ki je bil tako oktobra prevrednoten in na črnem trgu je bil približno 20, celo do 30 odstoten. Potemtakem se ni več splašalo pretapljati dinarjev v devize, temveč je bilo bolje dinarje nesti v podjetniške hranilnice, kdor seveda to lahko napravi, saj so priznavale visoko inflacijo in bile pri tem bolj ali manj dosledne.

Najbolj spretni so si s pomočjo čekov, natančneje z dvigi gotovine na poštah, ustvarili celo navidezni kapital in od denarja, ki ga niso imeli, pokasirali obresti. Tisti, ki s čeki niso upali ali hoteli tvegati, pa so dinarje vezali v banki in bili tako deležni višjih obresti, mnogi so pustili v bankah devize, upajoč, da bo tečaj tako ali tako kmalu poskočil.

Skratka, razmere niso več tako pregledne, nemara tudi novembra ne bodo, saj je zavod za statistiko že objavil, da je bila oktobra inflacija 45,6 odstotna in ni torej bistveno nižja od septembrske. Kakšna bo reakcija bank in vlade pa v tem trenutku še ni jasno.

K zapletenosti finančnih transakcij pa bodo novembra prispevale tudi različne stopnje nepopolne revalorizacije poslovnih bank. V gorenjski banki so jo s 70 povečali na 75 odstotkov, drugod bo lahko večja ali manjša, v slovenjegraški banki so se denimo odločili za 80 odstotno, kar je najvišja v Sloveniji. Višjo stopnjo nepopolne revalorizacije vpoglednih sredstev si seveda lahko privoščijo poslovne banke, ki jih manj bremeni obvezna rezerva, če se bodo pri njih vpogledna sredstva krepko povečala, si tolikšne ne bodo mogli več privoščiti.

V tej štreni imajo seveda največ svobode podjetniške hranilnice, ki jim bremena obvezne rezerve ni potrebno prenašati, zato se dnevna obrestna, bolje rečeno revalorizacijska mera suče okoli 1,54 odstotka. Sodeč po klicih, ki jih dobivamo v redakcijo, pa v vseh ni tolikšna, saj ponekod zanjo očitno nimajo dovolj sape, ljudje se najbolj jezijo na begunjski Elan. Seveda pa se ljudje, ki jih zaupajo svoje prihranke, praktično nimajo kam pritožiti, saj je to druga plat svobode hranilnic po podjetjih.

M. Volčjak

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Nova prodajalna kranjske Save

Kranjska Sava je na Gregorčičevi ulici v Kranju odprla novo prodajalno, uredili so jo v nekdanjem upravnem poslopiju, ki je seveda temeljito prenovljeno, nadomestila pa bo dose-danjo prodajalno v stari pošti. Sava je svojo prvo prodajalno odprla pred 35 leti v Kranju, večkrat se je preselila, najdlje pa je bila prav v stari pošti. Svojo maloprodajno mrežo je širila in danes imajo 22 prodajal po vsej državi, osem podružničnih skladišč, za prodajo na domačem trgu pa skrbi 20 komercialistov. V Savi ima Notranja trgovina približno 47 odstotkov celotnega prometa, približno polovico pa ga realizira s pomočjo lastnih prodajal, pred leti je bil ta delež celo 90 odstoten. V lastnih prodajalnah Sava seveda prodaja največ avtomobilskih gum, od skupne domače prodaje Tovarne avtopnevmatike imajo približno polovični delež lastne prodajalne in skladišča.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Splošni prospekt Bohinja

Pred kratkim je izšel splošni prospekt Bohinja, ki ga je izdelalo turistično podjetje Alpinum s sodelovanjem Turističnega društva Bohinj, Kompassa in Žičnic Vogel. Lični prospekt predstavlja Bohinj z okolico kot oazo Alp, ki je del Triglavskega narodnega parka, edinstvene naravne in kulturne dediščine slovenskega prostora. Najprej nas seznanja z legendo o nastanku jezera, nato pa z opisom možnosti namestitve, rekreacije in zabave. Na zadnji strani prospekta so navedene zmožljivosti, vsi pomembni naslovi ter zimski, letni in splošni program. Prospekt odlikujejo izredno lepe fotografije, ki ji je posnel Joco Žnidaršič.

Vse več neplačanih računov

V kranjski Savi so v devetih mesecih letošnjega naredili 42.172 ton izdelkov, kar je toliko, kot so načrtovali, v primerjav iz lanskimi devetimi meseci pa je bil fizični obseg proizvodnje večji za 4,6 odstotka. S prodajo so iztržili 2.404 milijard dinarjev, od tega je bilo za 873 milijard dinarjev oziroma za 56 milijonov dolarjev izvoza. Izvoz je bil v okviru načrtovanega, v primerjavi z enakim lanskim razdobjem pa se je povečal za 15 odstotkov. Zaposlenost je se v letošnjih devetih mesecih zmanjšala za 2,6 odstotka oziroma za 121 delavcev. Podatki torej govore o dobrem poslovanju kranjske Save, vendar pa ne gre pozabiti, da stroški skokovito naraščajo, prav tako pa tudi neplačani računi in vse več imajo neizterljivih dolgov, ki so v poletnih mesecih dobili zaskrbljujoč obseg. Število mandatnih tožb se hitro povečuje, lani jih je bilo 1.844, letos pa že v devetih mesecih 2.100.

V Mariboru in na Ravnah Iskra-Siemensovi centrali

V Mariboru so pred kratkim v promet vključili glavno medkrajevno telefonsko centralo in kombinirano medkrajevno ter lokalno centralo na Ravnah. Obe je dobavila Iskra Telekom iz Kranja, zgrajeni sta po najodobnejšem sistemu EWSD, ki jih proizvaja s sodelovanjem zahodnonemškega Siemens. V naložbo, ki je vredna približno 8 milijonov nemških mark ali 184 milijard dinarjev, pa so bili vključeni tudi prenosni sistemi. S posodobitvijo telefonije imajo zdaj blizu 19 telefonov na sto prebivalcev, s čimer so na slovenskem povprečju.

ureja MARIJA VOLČJAK

PREJELI SMO

VOLILNE
PRIPRAVE
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
SLOVENIJE

Neposredne volilne priprave so se letos zamaknile zaradi čakanja na sprejem ustavnih dopolnil. Zakonska praznina bo trajala še tja do konca novembra, ko naj bi bil sprejet volilni zakon. Do takrat tudi ni možno in niti ne sprejemljivo peljati kakršnih koli volilnih postopkov občege, državnega značaja, upajmo, da ta famozna, razpita država oziroma njena uprava tam okoli novega leta ne bo klecnila po vsem, kar smo ji z ustavnimi dopolnili naložili: volilne, SIS-i...

Vsaka politična organizacija, tudi Socialistična zveza, pa lahko do takrat vodi svoje volilne priprave. Te priprave v vsaki organizaciji podležejo zgolj internim statutarnim pravilom, ne glede na urejenost zakonodaje.

Same tehnike teh postopkov sedaj ne mislim pogrevati. O članstvu in kandidatih Socialistične zveze nekaj na koncu. Pomembnejše je, kaj bodo kandidati Socialistične zveze v svoji malhi nosili okoli. To je program.

Doslej je bila Socialistična zveza glede programa v podobnem položaju Markovičeva vlada glede protinflacijskega programa. Nešteto dokumentov programskega značaja, ne da bi bili povezani v celoto. Socialisti-

čna zveza se je vdala in se jih odločila združiti.

Program je sedaj v fazi delovnega osnutka. Javnosti sta ga že predstavila predsednik in sekretar republiške konference Socialistične zveze. Stvari, ki so v njem nekako samoumevno, ne bi ponavljali. Omeniti velja morda posebej le zavzemanje za verske pravice.

Že v tem sklicu republiške skupščine ali pa v naslednjem bo Socialistična zveza s svojo večino ali pa v koaliciji, v kateri bo morda sodelovala, zahtevala prilagoditev verskih in cerkvenih pravic zahodnoevropskim standardom. To pomeni slediti izročilom francoske revolucije o ločevanju cerkve od države, ne pa tudi več prestopanje meje, ko se skušata cerkev in vera ločiti od družbe. Če že odmislimo ontološke, eshatološke in transcendentne, to je prve, zadnje in onstranske stvari, sta vera in cerkev sestavni del kulture in organizacije vsake družbe. To je dejstvo, ki ga ni treba in ga ni možno ovrednotiti. Je pač dejstvo.

Tudi s pomočjo verifikacije v javnosti želim doseči, da bi se v programu Socialistične zveze pojavile še nekatere stvari.

Najprej toliko opevano sodelovanje z Evropo. Zakaj ne bi Socialistična zveza Slovenije sama, na političnem področju, storila prvega koraka. Doseže naj vključitev SZDL Jugoslavije v Socialistično internacionalo. Če to ne bo uspelo, naj se vanjo vključi sama. Socialistični internacionalci nekateri sicer očitajo fosilnost. Toda s kakšnimi pridevniki bi bilo šele možno označiti dogajanje na sestankih v SZDLJ v Beogradu.

Verjetno ste opazili razliko v imenu. Slovo od socrealistične eksotike petdesetih let.

Na žalost o odnosih z Evropo bolj akademiziramo, toliko bolj vsakodnevno kruto zares pa se sprašujemo o odnosih v Jugoslaviji. Mislim, da Slovenija v svojih odnosih znotraj Jugoslavije ponavlja enako, kot jo je delala Jugoslavija v svetovnih okvirih. Zaradi aktualnosti neuvrščenega gibanja v 60. in v začetku 70. let je pozabila, da so njeni dolgoročni interesi niso vezani na oddaljeno in, takšno kot že je, Srbijo (rekel sem Srbijo, ne Srbe). Slovenija mora svoj dolgoročni interes videti predvsem v krepitvi stikov z najbližjo in hkrati edino sosedo v Jugoslaviji, to je s Hrvaško (s Hrvaško, ne s Hrvati) in ravno tako bližnjo Bosno in Hercegovino.

Migracijska politika. Slovenija ima zgolj kup statusnih avtomatizmov, temelječih na predpostavki, da gre za selitve znotraj ene države. Namesto tega rabi im gracijsko politiko in zakonodajo, temelječo na predpostavki, da gre za selitve med državami. Aktivno politiko, ne pa pasivne uporabe avtomatizmov. Skrb za samoorganizirano družbeno integracijo namesto destimulativnih avtomatizmov, ki še okrepijo kulturni in vrednostni vakuum priseljencev. Ločitev prijemov za fluktuante, zdomce in stalne priseljence. Po izkušnje ni treba daleč. Nemški model integracije slovenskih zdomcev in ameriški model integracije slovenskih priseljencev morda nista idealna, slaba pa tudi ne. Ali pomenijo slovenski zdomci in izseljenci bogovito nemške in ameriške kulture?

Kje lahko še kaj pričakujemo? Pri zahtevah za zmanjšanje proračunske porabe federacije je

treba biti konkretniji. Glavni problem je armada. Njen delež v narodnem dohodku (5 %) za dvakrat presega povprečje primerljivih evropskih držav (2,5 %). Gojko Stanič se je z zahtevo po postopni razpolovitvi takoj znašel na neskončno dolgem seznamu nasprotnikov armade. Neumnost. Dajmo se še mi. Kot recenzenta Staničeve Ustave svobode sta verjetno tam tudi že Viktor Žakelj in Živko Pregl. Pa kaj.

Zmanjšanje režije v gospodarstvu, negospodarstvu in državni upravi ni možno samo po sebi. Potrebna je deregulacija sistema, od vrha, na subjekte v bazi pa tržni pritisk.

Za kaj porabiti privarčevano? Naprimer za uvedbo triletnega porodniškega dopusta. To bi bil samo prvi drobní neposredni ukrep za vzpostavitev normalne rodnoti. Če se za financiranje tega in šprijeljajočih ukrepov ne najdejo omenjeni viri, je v tem primeru sprejemljivo tudi dodatno obdavčenje.

V zadnjem letu smo imeli kup zapletov s tako imenovanim represivnim aparatom. Pravzaprav z njegovimi vojaškimi delom. Uniformirani del policije se je obnašal izredno dobro. Modernizacija v teku. Predvsem zaradi stanja v armadi jo je treba pospešiti. Upajmo, da pozitivne klice, ki smo jih zasledili ob ustavnih dogodkih, niso samo naključne, ampak so prve lastovke.

Potrebna je popolna depolitizacija represivnega aparata. Prepovedati je treba formiranje organizacijskih oblik političnih organizacij znotraj armade in policije. V smislu vladavine skupščin je treba popolnoma prenoviti zakonodajo s teh dveh področij in ti dve organizaciji narediti odgovorni edinole trenutni vladi in skupščini, v kateri ima ta vlada večino.

Odpraviti je treba ustavno določilo, ki predpostavlja uporabo armade tudi za razreševanje notranjepolitičnih konfliktov. To je armada naredilo za samostojen politični subjekt v vlogi »policaja nad družbo« - Edina naloga armade mora biti obramba domovine pred zunanjim sovražnikom. Edina politična vzgoja v njej sme biti domovinska vzgoja.

Odsotnost ideološkosti in vloge samostojnega političnega subjekta bi koristila tako armadi sami kot celi družbi skupaj z njo. Ideološka kadrovska merila zdaj povzročajo dvojno negativno kadrovske selekcije in zlagane odnose. Eni sploh ne smejo. Od tistih, ki smejo, napredujejo tisti, ki so na liniji. Na liniji ostanete, če si bolj papeški od papeža. Neobremenjenost z notranjepolitičnimi odnosi bi omogočala boljše odnose z okoljem in življenje vanj. Tako je menda nekoč že bilo.

JLA je (tudi) slovenska armada. Še posebej na slovenskih tleh. Ali si znate predstavljati, da se profesionalni predstavnik vaše armade na vaših tleh hoče z vami pogovarjati v jeziku, ki ni vaš? Zna, seveda. Če ni možno sprememb doseči ustavno-zakonsko, jih je treba politično.

Naslednji predlogov za vključitev v program Socialistične zveze Slovenije. Tikali so se v glavnem klasični državno-politični tem. Naslednjič se nekaj predlogov v zvezi s problematiko slovenske kulture in zgodovine.

Na začetku sem obljubil, da bom rekel nekaj tudi o volilni uporabi programa. Program je za Socialistično zvezo še toliko bolj pomemben, ker nima precizno definiranega članstva. Sprožena bo sicer širša akcija vlaganja posameznikov, kar je bilo doslej samo v nekaterih krajih. Do takrat velja, da je član Socialistične zveze lahko vsakdo, ki sprejema njen program.

To velja tudi za kandidate na njenih volilnih listah. Ti so lahko sicer tudi člani drugih političnih organizacij, vendar morajo spoštovati program Socialistične zveze tudi v tistih točkah, ki so neskladne ali nasprotni s programi teh drugih političnih organizacij. Kako člani teh drugih političnih organizacij te dileme rešijo znotraj njih, ni stvar Socialistične zveze. Nekam ostro za postmodernizem, kajne.

Program Socialistične zveze mora biti torej čim širši, da bo pritegnil čim več volilcev in hkrati tak, da bo pritegnil k sodelovanju čim kvalitetnejše kandidate.

Kvaliteta kandidatov predpostavlja dvoje. Kot prvo morajo kandidati za odborniške, poslanske in predsedniške funkcije obvladovati problematiko ožjega okolja, ki ga bodo predstavljali ožje okolje. Kot drugo pa morajo to znati pokazati že v predvolilnem obdobju. Z individualno obarvanimi programi se bodo morali predstaviti javnosti nasploh ter še posebej volilcem na zborih volilcev in to hkrati z morbitivnimi protikandidati. Na krajevni ravni tega verjetno še ne bo veliko. Na občinski ravni in naprej pa že.

V obdobju tik pred volitvami se bo večina kandidatov morala sprijazniti s tem, da na volilnih lističih ne bodo napisani sami, kot je v glavnem bila navada doslej. In najpomembnejše, kjer se bo pokazalo, ali je naša politična kultura zrela za parlamentarizem. Ne glede na to, da se na volitve hodi zmagovati, ne pa z neprilagojenostjo volilnemu telesu ponosno, samoljubno in junaško izgubljati, mora kandidat znati tudi samo in preprosto izgubiti. In to ne sme pomeniti, da bo vržen v temo, kjer bo jok in skripanje z zobmi. Izgubiti je logično enakovredno kot zmagati. Dva pač ne moreta naprej.

Blaz Kujundžič

DOM UPOKOJENCEV
DR. FRANCETA BERGELJA
JESENICE

objavlja prosta dela in naloge
IZVAJANJE MEDICINSKE NEGE (SREDNJA MEDICINSKA SESTRA)

Pogoji:
— zdravstveni tehnik V. stopnje
— opravljen strokovni izpit za medicinsko sestro

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov Dom upokojencev dr. Franceta Bergelja, Jesenice, Bokalova 4, Komisija za delovna razmerja in sicer v 8 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja pri Gostinskem podjetju HOTEL GRAD PODVIN, Podvin - Radovljica, objavlja prosta dela in naloge

KV KUHAJA

POGOJI:

končna gostinska šola - smer kuhar
dve leti delovnih izkušenj v gostinski stroki
izpit iz higienskega minimuma

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas in poskusnim delom tri mesece. Delo je izmensko. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov: Gostinsko podjetje HOTEL GRAD PODVIN, kadrovska služba, p.p. 4, 64240 Radovljica. Kandidati oziroma kandidatke bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku objave.

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ
Tržič, Cesta JLA 14

oglašja naslednja dela in naloge

UPRAVLJANJE HC

Pogoji:

- 3 letna poklicna šola elektro ali kovinarske smeri (IV. st.)
- 1 leto delovnih izkušenj
- poskusno delo 2 mesece

Pismene prijave o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba in sicer v roku 8 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Osnovno zdravstvo Gorenjske
TOZD Zdravstveni dom Tržič

objavlja javno licitacijo osnovnega sredstva

OSEBNI AVTO CIMOS CX 20, letnik 1980 z izključno ceno din 180.000.000.

Licitacija bo v sredo, 8. 11. 1989, ob 16. uri v avli Zdravstvenega doma Tržič, Blejska cesta 10. Ogled in plačilo 10 % varščine od izključne cene bo istega dne eno uro pred pričetkom licitacije. Licitacija bo potekala po načelu videno - kupljeno. Prometni davek plača kupec.

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA
Podlubnik 1/a

Če se želite naučiti specifičnih veščin, s katerimi si pomagata sami, kadar ste v stresni situaciji, vas vabimo v:

1. TEČAJ AVTOGENEGA TRENINGA (OSNOVNI TEČAJ)
2. TEČAJ JOGE IN
2. TEČAJ TRANSCENDENTALNE MEDITACIJE

Prijavite se lahko do 10. novembra 1989 na naslov: DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA, Podlubnik 1/a, pisno ali ustno po telefonu 064-621-865 ali 064-622-761, interna 48, vsak dan od 7.00 do 15.00 ure.

gorenjski tisk p.o.

Moše Pijadeja 1, p.p. 142
64000 KRANJ

objavlja prodajo osnovnega sredstva z zbiranjem pisnih ponudb, in sicer:

enobarvni ofset stroj SOLNA A-1, letnik 1970
z izključno ceno 513.250.000 din

Ogled osnovnega sredstva je možen v obratu II. Gorenjskega tiska na Primskovem na ulici Mirka Vadnova 6, Kranj. Pisne ponudbe pošljite na naslov: GORENJSKI TISK, p.o., Kranj, ulica Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj — za licitacijo, do 9. 11. 1989.

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

KOLIKO JE VREDEN DINAR

Jugoslovanska borza za devize tudi v časopisu Gorenjec objavlja vrednost dinarja.

Fr. Frank	din 2,26
Švic. Frank	din 11,11
Nem. Marka	din 13,56
Ital. Lira	din 2,93
Amer. Dolar	din 34,00
Ang. Funt	177,00
Belg. Frank	din 8,03

VELIKI KRANJ IN SEOSKA OPŠTINA

Uredba o združitvi občin v Dravski banovini je izšla že 8. septembra 1933. V Kranju pa se za to ne zanimajo dosti. Ideja o

»Velikem Kranju« je znana tudi izven mesta. Nekakšen poizkusni plebscit je pokazal, da so prebivalci vasi Struževo, Gorenje, Primskovo, Klanec, Huje, Čirče in celo Stražišča povečini za priključitev. Tako bi Kranj porastel od 2000 na 10.000 prebivalcev z veliko davčno močjo. Sedaj je od Kranja odvisno, kako bo. Velika napaka bi bila, če bi Kranjčani to zamudili in ostali le »seoska opština«. Tako je občinske može v Kranju opozarjal Gorenjec v št. 40, 5. avgusta 1935.

Občina je na seji 29. oktobra 1935 to zadnja obravnavala, predlog o priključitvi pa poslala v Ljubljano. Banovina je kranjski predlog zavrnila, ker so v Kranju sami izločili občino Stražišče. Župan je trdil, da okoliške vasi silijo h Kranju, da bi prišli do nižjih davkov in več denarja za ceste, elektrifikacijo in podobno. Tudi za Stražišče je prevladala taka ocena. Torej je Banovina povzela Kranj, kranjski može na občini še vedno niso videli čez kokro in Savo!

— Leta 1936 —

BANOVINA RAZREŠILA ŽUPANA

Z glasom posebnega odloka Banske uprave je bil dne 6. julija 1936 razrešen funkcije kranjski župan Ciril Pirc. Banska revizija je ugotovila razne mahinacije v poslovanju z denarjem. V resnici pa je to politični spopad. Oktobra 1935 je bilo v Kranju zborovanje JRZ-jevcev. Že takrat je bilo rečeno: konec je nasilja JNS in zapravljanja denarja v občini!

Začasno upravo občine bodo vodili: Josip Tajnik kot predsednik ter Franc Berjak in Miro Peterlin kot člana.

RAZGLAS ZA REKRUTE

Avgusta 1936 je bil v Gorenjcu objavljen sledeči Razglas Sreskega načelstva v Kranju:

Opozarjamo vse mladeniče in obveznike, ki pridejo na rekrutovanje, da bodo čisto umiti, oblečeni, ostrženi in trezni! Vsa ko razgrajanje se bo brezobzirno kaznovalo. Gostilničarji, ki bi rekrutom točili alkoholne pijače, bodo kaznovani z globo 500 din ali zaporom 10 dni.

Prve tri zahteve so naborniki upoštevali, zadnje pa ne!

Tartuffe v Prešernovem gledališču

IGRALEC NA KOMEDIJSKEM VOZU

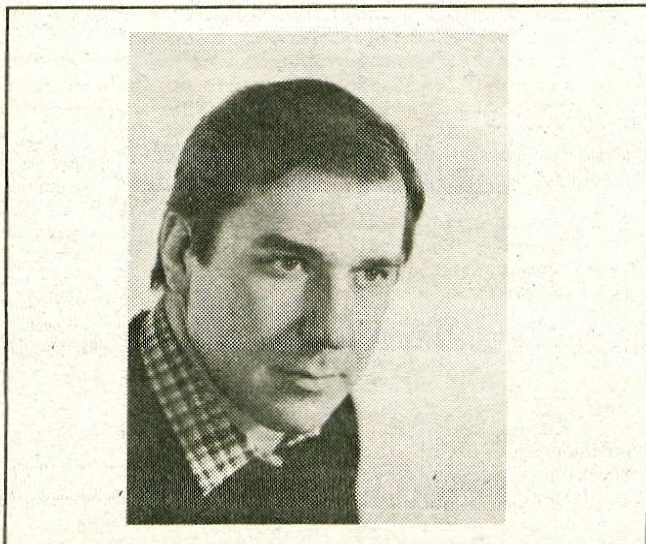
Aleš Valič je član ljubljanske Drame, velik del svoje kariere pa je uresničil izven svoje matične hiše. Povabilo za sodelovanje v Prešernovem gledališču mu je pomenilo nov izziv.

Prešernovo gledališče je v začetku oktobra uprizorilo Moliérovo komedijo Tartuffe, ki jo je kritika, predvsem pa občinstvo sprejela z veliko naklonjenostjo. Nepredvidljivo gostovanje ljubljanske Drame v Mehiki (na pot je moral tudi igralec Aleš Valič) je »prekinilo« igranje Tartuffa v kranjskem gledališču. Novembra bo gledališče za ostale abonmaje odigralo niz predstav Moliérove komedije, v kateri ob domačem ansamblu nastopa tudi nekaj gostov.

Medsebojna igralska gostovanja bi morala biti znotraj slovenskih gledališč nujna, toda še vedno so redka. Prešernovo gledališče je zaradi svojega številčno majhnega ansambla nujno odvisno od pomoči gostov. Upajmo, da ta nujna ne bo odpadla v trenutku, ko se bo ansamblu v trenutku okrepil, saj na samem številčno okrepil, saj na vseh koncih in krajih poudarjamo odprtost umetniških ustanov.

O igralčevem delu smo se pogovarjali z Alešem Valičem.

»Rojen sem bil leta 1955 v Ljubljani in prav nič ni kazalo, da bom kdaj igralec. Otroštvo je minilo, osnovno šolo in takrat še zelo kvalitetno Bežigradsko gimnazijo sem brez večjih težav končal in ugotovil, da me nič drugega ne zanima tako kot igralstvo. Kljub slavnemu igralskemu priimku sem kot sedemnajsto koleno Valičev (s demnastjo mavnimi oblogami vmes) opravil sprejemni izpit na AGRFT. Starši so bili šokirani. Jaz tudi. Pod vodstvom dobrih pedagogov, najbolj Poldeta Bibiča, sem zaključil študentsko obdobje. Po Akademiji sem dve leti delal v SSG Trst, potem odslužil svoj

obrambni dolg domovini in od leta 1980 sem član ansambla ljubljanske Drame. Svojo profesionalno pot je Aleš začel v znamenitem ljubljanskem »alternativnem« gledališču Pekarna. Njegovi prvi igralski nastopi sovpadajo s študijskim obdobjem. Brez dvoma je imel Aleš Valič ob svojih igralskih kvalitetah tudi tisto potrebno srečo pri različnih vlogah, ki so mu skozi ustvarjalni proces omogočale individualni umetniški razvoj. Tako je sodeloval pri številnih temeljnih slovenskih gledaliških dogodkih, ki so zaznamovali zadnje desetletje našega gledališča. Ob delu v matični ustanovi je gostoval v EG Glej, v Mestnem gledališču ljubljanskem, v Slovenskem mladinskem gledališču. Številne vloge je ustvaril pri filmu, na televiziji in na radiju. Za svoje delo je Aleš Valič leta

1984 dobil nagrado Prešernova sklada. Po vsem tem je dovolj grenko spoznanje, da je igralec tri do štirikrat slabše plačan od delavca z najpreprostejšimi opravili...

Vloga v kranjski uprizoritvi Tartuffa odstopa od vlog, ki jih je ustvaril v zadnjih letih. To ugotovitev komentira: »V zadnjih nekaj letih sem imel srečo, da sem dobil nekaj izjemnih negativnih vlog, ki jih igralci ljubimo. Začelo se je nekako pri Zlatih čevljičih, pa potem preko Valčka, Malomeščanske svatbe... To so vse zelo težke vloge v težkih predstavah in začutil sem, da sem tovrstnih vlog naveličan. Zdaj igram v predstavi Zid-jezero Dušana Jovanovića, kjer je moja vloga drugačna, v Služkinjah Geneta je moja Solange sicer nasilna, vendar kompleksna vloga z mnogo mehkiimi niansami: tu

je še Glejeva predstava Pet in pol. Zaradi vseh teh negativcev, ki si bili tako zelo hvaljeni, se nisem počutil nič bolj negativnega, vendar sem z največjim veseljem sprejel povabilo režiserja Matjaža Zupančiča in PG Kranj, da odigram vlogo Tartuffa. Za to je več razlogov.«

Kako gledate na gostovanja igralcev v različnih gledališčih? »Osebnostni mi neverjetno ustreza gostovati izven matične hiše. Srečaš nove igralce, ki ti dajo nove impulze, vzbudijo v tebi nove poglede, spoznaš drugačne pogoje dela in ne nazadnje pokažeš se povsem novemu občinstvu. Poleg vsega z Matjažem še nisem delal, najino prvo srečanje me je že dalj časa mikalo. In seveda Tartuffe sam. To je ena najboljših klasičnih vlog enega najboljših dramatikov vseh časov. Trudili smo se, da bi tudi skozi predstav potrdili vse najboljše. V Kranj pa me je prignal še en razlog. Mislim, da je profesionalizacija Prešernovega gledališča v fazi, ko je treba temu kolektivnemu pomagati pri preoblikovanju v kadrovske, organizacijske in umetniške polno gledališče z zaledjem, ki ga gledališče potrebuje in zasluži.«

Vtisi po premieri? »Skupaj smo luščili in luščili to igro, ki se imenuje Tartuffe. Občutek imam, da smo nekam prišli, vendar kolikokrat je gledališke ljudi občutek že prevrnil, jih vrgel med zvezde ali pustil na cedilu. Po lepem in kratkem kranjskem obdobju se vračam v Dramo. Igral bom Hitlerja. Vračam se z upanjem, da se še vrnem v Prešernovo gledališče.«

(ar)

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - Danes, v petek, ob 11. uri odpirajo v prostorih Gorenjskega muzeja, Tavčarjeva 43, razstavo *Ljudskofrontno gibanje v Sloveniji v letih 1936 - 1940*. Razstavo je pripravil Muzej ljudske revolucije Celje.

V galeriji Prešernove hiše v okviru prireditve *Fotografski trikotnik* razstavljajo koroški fotografi.

V Stebrišni dvorani Mestne hiše je na ogled razstava *Slava vojvodine Kranjske* Janeza Vajkarda Valvasorja.

V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava jugoslovanske pejsažne fotografije *Pokrajina 89*.

V Mali galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar *Marko Tušek*.

JESENICE - V Kosovi graščini razstavlja karikaturist *Ane Vasilevski*.

V razstavnem salonu Dolik razstavlja slike *Marko Rolc*.

RADOVLJICA - V Sivčevi hiši so na ogled dela z letošnje *Slikarske kolonije, september 89*.

V fotogaleriji Pasaža radovljiske graščine od danes dalje v okviru *klubske razstave fotografij in diapozitivov* Foto kino kluba Radovljica razstavljajo člani (I. del).

BLEJ - V galeriji Mozaik, Almira Grad Grimšče, so na ogled *slike iz zbirke Loškega muzeja*.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu so na ogled dela nastala na *Ex tempore Loka 89*.

SORICA - V Zadržnem domu je na ogled razstava fotografij *Mir Terlep na temo Arhitekturne zanimivosti Sorice in okolice*.

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale so na ogled *grafike* iz Grafičnega muzeja Zdravilišča Rogaška Slatina.

KAMNIK - V razstavišču Veronika razstavlja akvarele *Aladin Lanc*.

Kranjska Pionirska knjižnica

URE PRAVLJIC

Kranj - V sredo dopoldne je v kranjski Pionirski knjižnici v Delavskem domu polno otrok. Že vrsto let je to dan, ko pridejo na obisk otroci iz kranjskih vrtcev ter tudi iz nižjih razredov osnovnih šol, da bi se spoznali s knjižnico in knjigami. Nekateri so tako navdušeni, da že popoldne, ko je na sporedu ura pravljic, pridejo znova - s starši. O tem, kakšne so te ure pravljic, govori vodja Pionirske knjižnice Vika Konc.

MLA ČRNOVNICA IN TOBIAŠKA CVETJA

»Ure pravljic, ki jih pripravljamo v naši knjižnici, so le en del tako imenovane pedagoške dejavnosti v knjižnici. Namenjene so otrokom tam od četrtega pa do osmega leta. Prijetno je delati s skupino otrok približno enake starosti, no, včasih pa se zgodi, da pripravimo pravljico za večje otroke, pa pridejo najmlajši. Takrat je seveda najbolje izbrati drugo, primernejšo. Običajno ne posegamo po klasičnih pravljicah, pač pa izbiramo sodobne pravljice, največkrat iz knjig, ki še niso prevedene. Na voljo imamo tudi kar precej originalnih slikanic, tudi izposojamo si jih iz ljubljanske Pionirske knjižnice.«

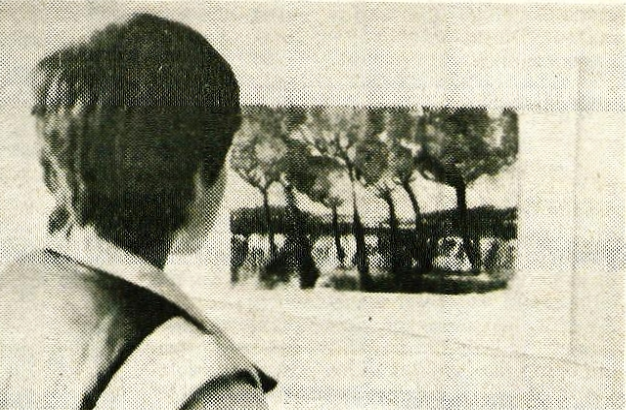
Otroci prihajajo, da bi slišali pravljico. Vendar gre še za nekaj drugega?

»Seveda. Gre za spoznavanje s knjigo, za obisk knjižnice. Vemo, da otrokom dajemo prve slikanice že zelo zgodaj, pri dveh letih. Tu pri nas najmlajši prav tako dobijo slikanice v roke, vendar jim povemo, da je slikanica tudi knjiga in s knjigo je pač treba lepo ravnati. To jim je seveda treba povedati na primeren način, recimo s pravljico. Spoznajo, da knjiga ni igrača, pač pa nekaj drugega. Zanimivo, da zdaj vodijo k uram pravljic svoje otroke že nekdanji mladi obiskovalci.«

Ura pravljic ima gotovo tudi svoj pedagoški pomen.

»Prav gotovo. Potem ko pravljico slišijo, vsak teden je pravljica ena od štirih knjižničark, se je o pravljici treba še pogovoriti z otroki. Navadno se ura podaljša še za pol ure. Še posebej zato, ker večina zelo rada še kaj nariše. Krasno je, če je skupina ravno prav velika, tam okoli dvajset otrok. Med počitnicami pa je pravljica soba skoraj premajhna.«

L. M.

Škofja Loka - V galeriji ZKO - Knjižnica te dni razstavlja dvajset akvarelov na kartonu ljubljanskega arhitekta Niko Lehmann. Slikanje akvarelov je le ena od dejavnosti, saj se ukvarja tako z urbanističnim oblikovanjem, tehnologijo montažne gradnje, vrtnim in pejsažnim oblikovanjem, grafičnim oblikovanjem, fotografijo, filmom, karikaturo, satiro, humorjem, ustvarja skulpture v les, itd. Za seboj ima že vrsto samostojnih kot tudi skupinskih nastopov. Kot likovnika ga škofjeloško občinstvo že pozna, saj je pred dvema letoma že razstavljal v galeriji Loškega gradu.

- Foto: F. Perdan

ureja LEA MENCINGER

Novi dekliski pevski zbor

POJ, MLADO SRCE

Kranj - Pevskih zborov na kranjskih osnovnih šolah ne manjka, tudi po dva, trije so na eni šoli. Toda, če bi iskali mladinski pevski zbor, ne tega pa ni že kakih osem let, saj je z odhodom Matevža Fabjana nehal obstajati gimnazijski pevski zbor.

Vrzel - prehod pevec iz osnovnošolskih pevskih zborov k odraslim zborom - se je v Kranju zadnja leta kar občutno poznala. Toda od te jeseni dalje naj bi bilo drugače. Konec septembra je namreč Janez Foršek zbral nekaj več kot dvajset pevk. Večina jih je že nekdanja pela v šolskem zboru na Osnovni šoli Staneta Žagarja, kjer Janez Foršek poučuje glasbo, nekaj jih je prišlo s kranjskih srednjih šol, nekatere se sicer vozijo v ljubljanske šole - no, nekaj pa jih še pričakujejo. Novi dekliski pevski zbor, za katerega so izbrali ime Poj, mlado srce, še vabi mlade pevke. Vsaj terega so izbrali ime Poj, mlado srce, še vabi mlade pevke. Vsaj trideset pevk naj bi imel novi kranjski mladinski zbor. Vadijo vsako sredo ob 18.30 naprej v glasbeni sobi kranjske gimnazije (soba št. 24), dobrodošla bo vsaka nova pevka.

»Zastavili smo zelo resno,« je povedal dirigent dekliskega zbora Janez Foršek. »Za začetek sem izbral slovenske umetne pesmi. Ali bo to tudi usmeritev za naprej, še ne vem, saj moramo prej zaslišati pravi zven zbora. Seveda pa bodo na vrsti tudi narodne slovenske pesmi in pesmi renesanse. Radi bi se lotili tudi priredb instrumentalnih del, kar se sicer dokaj redko slisi.«

Cepav so skupaj šele kratak čas, pa mlade pevke tako pridno in zavzeto delajo, da se bodo prav gotovo prvič predstavile že okoli novega leta. Če bi se ti načrti kaj spremenili, pa bodo prav gotovo nastopile na občinski pevski reviji v začetku prihodnjega leta. Same pa pravijo, da bodo nastopile povsod, kamor jih bodo povabili. Seveda pa že zdaj resno računajo na srečanje slovenskih mladinskih pevskih zborov v Zagorju, kamor bodo povabljen kot za zdaj edini gorenjski mladinski pevski zbor.

Pevski zbor, tretji, ki ga je ustanovil Janez Foršek, torej že poje. Da so tako pevke kot dirigent odločeni dobro delati, pove že to, da že zdaj, ko so šele na začetku, iščejo korepetitorja.

Lea Mencinger

ČAKAJOČ NA DVORANO

Radovljica - Ta mesec naj bi bila po vsej verjetnosti povsem nared, da sprejme obiskovalce, dvorana, ki jo je s prizidkom čitalnice dobila radovljjska knjižnica A. T. Linhart. Za uprizoritev Županove Micke ne bo ravno primerna, za manjše igrice, posebej pa lutkovne, pa prav gotovo. Zato Matija Milčinski, strokovni sodelavec ZKO Radovljica, ob razumevanju knjižnice že pripravlja lutkovni program. Po vsej verjetnosti bo prvo nastopilo lutkovno gledališče Papilu iz Kopra. Povabljen je že tudi lutkovna skupina KUD Jože Papler iz Besnice pri Kranju, ki prav zdaj pripravlja igrice o Slončku Leopoldu - po zgodbi Mihe Mazzinija.

KINO KINO KINO

REŽISER PORNO FILMA

(Sexscapes)

Režija: Chuck Vincenc Gl. vloga: Ginger Lyn

Uvodna notica: pričujoči zapis se ne želi opredeljevati proti ali za pornografijo. Pomeni zgolj paberkanje po aktualnem gorenjskem kino repertoarju, med katerim se najde tudi po kakšen primerek omenjene vrste.

Režiser Chuck Vincent je v svojem poklicu (beri slovenski prevod filma) star maček. Tudi prvi uradno predvajani porno film pri nas, Strasti, je bil njegov proizvod. Ob enormni produkciji in z njo verjetno tudi določenim zasičenjem, se mu uspe včasih uspešno poigrati z gledalcem, žanrom, od katerega živi, pa tudi s samim seboj. Film npr. začne z brezkompromisnim, podivjanim, perverzним seksom, v drugi polovici pa vse skupaj zvoedeni v samoironično nategnjeno melodramo, ki skorajda ne premore scen, zaradi katerih konzumenti tovrstnih izdatkov pravzaprav hodijo v kino.

V filmu Režiser porno filma, se je ponorčeval iz samega sebe. Glavna oseba filma je namreč frustrirani porno-režiser, ki sam zase misli, da je najboljši, vsi ostali pa mu govorijo, da je najboljši ravno Chuck Vincent. Glede na to, da so pri porno-žanru vedno težave pri zgodbi, tj. vezivu med dvema erotičnima scenama, ki naj bi opravičilo toliko onegavljenja še s čim drugim razen z golo slo, pomeni tema o snemanju porno-filma v filmu hvaležno dramaturško izhodišče za vstavljanje »trdih« kadrov vsevprek. Ker zgodbe filma-v-filmu ne poznamo, nadomestiti Vincent prehode spoznavanja, uvajanja, skratka pojasnilne dele, s kadri čiste »akcije«, v katerih daje duška različnim seksualnim fantazijam in eksibicijam, ki bi v prvotni zgodbi delovale preveč raztrgano in nepovezano. Eleganten način za reduciranje sicer potrebnega, a nezaželenega psihologiziranja in insistiranja na povezovanju dogajanja v dramaturško smiselno celotno. Vse to na zadovoljstvo gledalcev, ki jih vse to govoričenje na platno ne zanima preveč, in ki dobro vedo, kaj hočejo.

Če sem prišteljemo, še vizualno čisto spodobne igralce, (za razliko od raznih spak, ki nam jih servirajo) in diskretno, a konstantno ironijo, s katero Vincent ke niti dogajanja, vidimo, da smo v poplavi neokusnih, nedomiselnih in priletnih filmov, naleteli, če že ne drugega, pa vsaj na korekten izdelek tega, najbolj kodiranega med vsemi žanri.

Ocena: 3

Z.S.

Kaj je še potrebno vedeti pred pričetkom 13. kongresa ZSMS v Portorožu?

ISKANJE DOBREGA GOSPODARJA

Kako glasen bo gorenjski nastop v kongresnih dvoranah - kakšna so pravzaprav sploh stališča, ki jih bodo zastopali gorenjski zsmsjevski delegati? Je pričakovati v Portorožu res burno razpravo glede na stališča "združene opozicije znotraj ZSMS"?

Če smo v dosednji redni posebni kongresni rubriki v Gorenjskem glasu poskušali vsaj okvirno predstaviti predlog kongresnih dokumentov in posamezne (nasprotno) odzive nanj, potem vam danes, na prvi kongresni dan, predstavljamo vsebino nastopov gorenjskih delegatov.

V Radovljici so se posebej dotaknili problematike hribovskih naselij in razvojnih možnosti domače občine. V prvi razpravi se bodo večinoma omejili na bohinjski vasi Koprivnik in Gorjuše, jih zaznamovali in na primeru poskušali prikazati odnos oblasti do hribovskih naselij. Med drugim menijo: Danes odkrito govorimo o marsikaterih napakah, ki so bile stor-

že Kranj povedati, da so svoje razprave bazirali predvsem na konkretnih amandmajih, vezanih na predlog kongresnih dokumentov. Tako bodo v Portorožu med drugim zahtevali: na področju ekologije - prepoved uporabe plastičnih vrečk, nadomestijo naj jih papirnate; cena neosvinčenega bencina mora biti nižja od cene osvinčenega bencina; avtomobili s katalizatorji morajo biti obdavčeni manj kot ostali, tako da ni razlike v končni ceni. Na področju prava, pravosodja in kaznovalne politike so glavna stališča kranjske ZSMS sledeča: takojšnja ratifikacija Fakultativnega protokola k Mednarod-

Popolna javnost del

Škofjeloški zsmsjevci se bodo v svojih razpravah omejili, kot sami pravijo, na področja, ki so jim najbližja in jih tudi najbolj poznajo, na stanovanjsko politiko in zaposlovanje. Tako se bodo na področju stanovanjske politike med drugim zavzeli za: razreševanje stanovanjske problematike z uvedbo ekonomskih stani-
rin; določen red in zmanjšanje postopkov na časovno minimalne - pri izdaji lokacijskih in gradbenih dovoljenj (postopki upravnih organov, ki so kompetentni za izdajo tovrstnih dovoljenj, so predolgi in s tem avtomatično višja stroške gradnje - črne gradnje so navadno posledica omejenih možnosti ažurnega pridobivanja gradbene dokumentacije); poenotenje pogojev za odobravanje stanovanjskih posojil po občinah.

Na področju zaposlovanja in štipendijske politike bodo glasovi zastavljeni za: okrepitev raziskovalnih in kadrovskih služb v podjetjih zaradi zasledovanja dolgoročnega cilja razvoja; za nemoteno delo v podjetjih je nujna vzgoja lastnega kadra za prevzem najodgovornejših funkcij. Zaradi tega se na OK ZSMS Škofja Loka zavzemajo za: javnost ocenjevanja dela nosilcev funkcij in odgovornih nalog; nastopanje s programi, oceno izvajanja programov dela; uveljavitev ugotavljanja odgovornosti in instrumenta odpoklica, dosledno uresničevanje skupnih programov ter uveljavitev možnosti prodora mladih, sposobnih in novih kadrov.

Delegati tržiške ZSMS, ki so svoja kongresna stališča dokončno oblikovali pred dnevi na dvodnevem seminarju (podobno kot kolegi v ostalih gorenjskih občinah) so v svojih pogledih povsem jasni. Predlog statuta v celoti pod-

pirajo, hkrati pa zahtevajo enake možnosti medijske predstavitve za vse organizacije in zveze v času pred volitvami ter se jezijo ("dost mam") na tiste OK ZSMS (Domžale, Velenje, MK ZSMS Maribor), ki po njihovem mnenju želijo tik pred kongresom skozi zadnja vrata pripeljati svoje predloge o organiziranju ZSMS v prihodnje. Glede gospodarstva v svoji občini: potrebni so pravočasni ukrepi v tistih delovnih organizacijah, kjer se predvidevajo težave, še preden se le-te pokažejo; potrebno je znižanje dajatev gospodarstva vsem porabnikom; organizira naj se okrogla miza s študenti, dijaki, izvršnim svetom, banko in delovnimi organizacijami na temo: Kako pripeljati razvoj in dinar v občino.

"Nič nimamo proti novim žičnicam in hotelom na Voglu, ampak najprej očistimo vso svinjarijo iz Bohinjskega jezera in zgradimo čistilno napravo. Končno se moramo naučiti, da ne moremo v isti žakelj slati turisti, ki pride na veselo in tistega, ki pride počivat. Ušla nam bosta oba. Ne posiljujmo turistov z ekstravagantnimi hoteli, s srbsko folkloro sredi Bleda, s potovanji v Benetke, z lesenimi čapljami in oslički, ampak jim ponudimo resnično čisto in zdravo okolje. S tem bomo imeli dvakratno korist - sami bomo živeli v zdravem okolju in ga hkrati lahko tudi drago prodajali."

Frakcijski blok

Na področju infrastrukture se zavzemajo za čimprejšnjo obnovitev ceste na Ljubelj, saj dolge kolone ovirajo dostop turistov na Ljubelj, pozimi pa smučarjem na edini urejeno smučišče v občini (Zelenica). V kongresni resoluciji, ki govori o zaposlovanju, se zavzemajo za izboljšanje informiranosti delavcev po delovnih organizacijah o vseh novih zakonih, ki so neposredno vezani na delo. Pri ekologiji pa med drugim zahtevajo uporabo umetnih gnojil v gorskem svetu, ki vplivajo na onesnaženost pitne vode in kvalitete mesa.

Predlog novega zsmsjevskega statuta podpirajo tudi na Jesenicah, velik del tamkajšnjih razmišljanj pa je uprt v delo po kongresu. Intenzivno se namreč že pripravljajo na akcije, ki bi sledile ob sprejemu predloženih kongresnih dokumentov, več o sami vsebini konkretnih portoroških razprav pa nam do oddaje članka v tisk, kljub posebnim prošnji ni uspelo izvedeti.

To bi bili, seveda v kratkem, povzetki bistvenih stališč gorenjskih zsmsjevskih delegatov, ki jih bo v Portorožu, skupaj s člani, ki so dijo pod okrilje RK ZSMS, več kot dvajset. (V posebnih poudarkih na strani izdajamo tudi nekatere konkretne kongresne pobude oziroma misli gorenjskih občinskih ZSMS.)

Pred pričetkom kongresa si velja vsekakor tudi osvežiti spomin, kako so bile nove usmeritve sprejete v najširši slovenski mladinski mreži. Ko smo v posebni kongresni rubriki v našem časopisu med drugim poročali tudi o nasprotovanjih predlogu kongresnih dokumentov, smo se več ali manj sklicevali le na odprto pismo OK ZSMS Velenje, javno pismo Vinka Pandureviča (predsednika K ZSM v ljubljanskem korpusu JLA) in pismo ("Mi nismo za") ljubljanske študentske organizacije. K temu bi veljalo dodati tudi nedavno pismo Igorja Lukšiča v Dnevniku (28. 10. 1989), v katerem je med drugim zapisal: Temeljni problem, povezan z reformo ZSMS, je problem dediščine. Kdo bo pobral politični, moralni in materialni kapital, ki si ga je mladinska organizacija ustvarila doslej, zlasti pa v osemdesetih letih? V osnovi obstajata dva velika pretendentata - Zveza komunistov in tako imenovana alternati-

"Ni težko ukiniti šole, ki jo obiskuje peščica otrok, jih vsako jutro naložiti na avto-bus in popoldne pripeljati nazaj, medtem ko sta v vasi dve nezaposleni učiteljici. A kdo in predvsem kdaj bo šolo spet pripeljal nazaj? Res je, da to stane, vendar če smo že tako solidarni in podpiramo razne "guslarje", da nam potem skačejo v hrbet, bodimo solidarni s svojimi, s sonarodnjaki."

va. Videti je, da ZK ni vlekla potez, ki bi kazale na to, da jo kapital ZSMS zanima, čeprav bi bilo vredno razmisliti o tem. Vsaj v prvi fazi bi lahko na ruševinah ZSMS, torej z zagotovljenimi visokimi proračunskimi sredstvi, oblikovala svoj podmladek. Tega bo seveda morala oblikovati, če se bo ZSMS uspelo preobraziti v stranko.

Omenimo na koncu še pobudo za ustanovitev mladinskega sveta, kajti pred tednom dni je bila, v sklopu priprav na kongres, že prva seja iniciativne skupine, ki so se je udeležili predstavniki nekaterih družbenih organizacij in društev - sedanjih kolektivnih članov ZSMS, predstavniki nastajajočih oblik prostoračasovnega izražanja mladih in drugi. Mandat za sestavo skupine, ki bo pripravila osnutke izhodišč za nadaljnjo razpravo tako v lastni organiziranosti posameznih oblik združevanja mladih kot tudi med njimi, so prevzeli: Mladi evropski federalisti, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Medškofijski odbor za študente, Socialdemokratska mladina Slovenije, UK ZSMS, KOMIST, SOLT in RK ZSMS.

Vine Bešter

Kongresne pobude

- predlaga se depolitizacija armade ali možnost delovanja tudi drugim organizacijam in zvezam v JLA;
- sprejme naj se zakon, ki bo kmetu omogočal prodajo mesa na prostem trgu, torej neposredno od kmetov k potrošnikom;
- izdela naj se analiza, ki bi pokazala stanje o posedovanjih lastnega in družbenega stanovanja v eni osebi;
- podpira se ustanovitev ministrstva za mladino;
- podpira se ustanovitev sveta mladinskih organizacij;
- podpreti ustanavljanje neodvisnih lokalnih televizij in s tem razbiti monopol TV Ljubljana;
- predlog, da se za vsa hribovska naselja v Sloveniji izdelajo konkretni akcijski razvojni programi, s pogojem, da je nosilec razvoja avtohtono prebivalstvo

jene v povojnih letih in desetletjih, v času izgradnje porušene domovine, industrializacije in delovnih akcij, revolucionarnih pesmi, v času obračunov z notranjimi sovražniki, v času ustvarjanja tega, kar je danes naša stvarnost. Ena od zablod tega časa je bila tudi industrializacija za vsako ceno in gospodarstvo po ruskem vzorcu, znano pa je, kakšna krivica se je godila kmetom in manj znano, kaj se je dogajalo v hribovskih vaseh. V zahodnih, gnilih buržoazijah so že davno spoznali, da je vas osnovna celica urbanega življenja, lahko rečemo, da je pogoj za preživetje naroda. Švicarji menijo, da je poselitev gorskih področij zelo zaželena iz več čisto praktičnih razlogov.

Alpe so največji vodni rezervoar Evrope, zato moramo takoj prekiniti z onesnaževanjem podtalnice. V Radovljici prav sedaj ustanovljamo neodvisno ekološko skupino, ki bo imela nalogo raziskati stanje voda v naši okolici, za začetek predvsem v Bohinju. Prav tam namreč stoji kup vikendov, ki so zgrajeni na popolnoma neustreznih krajih, z neustrezno infrastrukturo. Na žalost ima večina lastnikov legalna gradbena dovoljenja, bodisi zato, ker je bila takšna občinska politika ali pa so lastniki imeli prave priimke.

Nedvoumnost izrečenega

Pri razvojnih možnostih radovljiške občine pa so razmišljanja članov domače ZSMS med drugim sledeča: Ne strinjamo se z uvozom starih tehnologij, ki jih razvite države na svojem področju prepovedujejo. Našo industrijo naj bi usmerjali v energetsko in ekološko varno tehnologijo. Perspektiva zagotavljanja zaposlitve tehnološkim viškom in reševanje nezaposlenosti, še vedno ni znana. Pri ustreznih organih bomo zato spodbujali, da posamezne delovne organizacije izdelajo lasten program reševanja presežkov in prekvalifikacij delavcev. Ravno tako bo potrebno spremeniti tudi izobraževalni program v srednjem šolstvu, kjer bi moralo biti več proizvodne prakse.

Pri prometni infrastrukturi še vedno niso začeta dela na avtocesti "Bratstvo in enotnost", odsek Vrba - Podtabor, da o prenovi in izgradnji dvotirne železnice Jesenice - Ljubljana sploh ne govorimo. Če so se v Radovljici odločili, da bodo poleg konkretnih kongresnih pobud, izhajali iz dveh področij, potem moramo

nemu paktu o državljskih in političnih pravicah ter vzpostavitev neposrednega nadzora mednarodnega Odbora za človekove pravice, ki ga fakultativni protokol določa; takojšnja ratifikacija Konvencije proti mučenju in drugim oblikam krutega, nehumanega in ponižujočega ravnanja ali kaznovanja; uresničevanje človekovih pravic in svoboščin mora biti resnično podvrženo mednarodnim mehanizmom nadzora (OZN, komisijam izvedencev...). Vlada je dolžna dajati odgovore vsem mednarodnim telesom za človekove pravice in sprejemati njihove delegacije na uradnih pogovorih; v ustavi in Kazenskem zakoniku naj se ukinejo vsi členi, ki dopuščajo omejevanje osnovnih človekovih pravic v primeru izrednega stanja; zahteva se ustanovitev institucije "ombudsman" - posebnega organa pri vladi, ki ima velika pooblastila pri varovanju človekovih pravic; potrebna je sprememba pravnih predpisov o delovanju organov za notranje zadeve v smislu zagotovitve večjega sodnega nadzora nad kršenjem človekovih pravic in svoboščin.

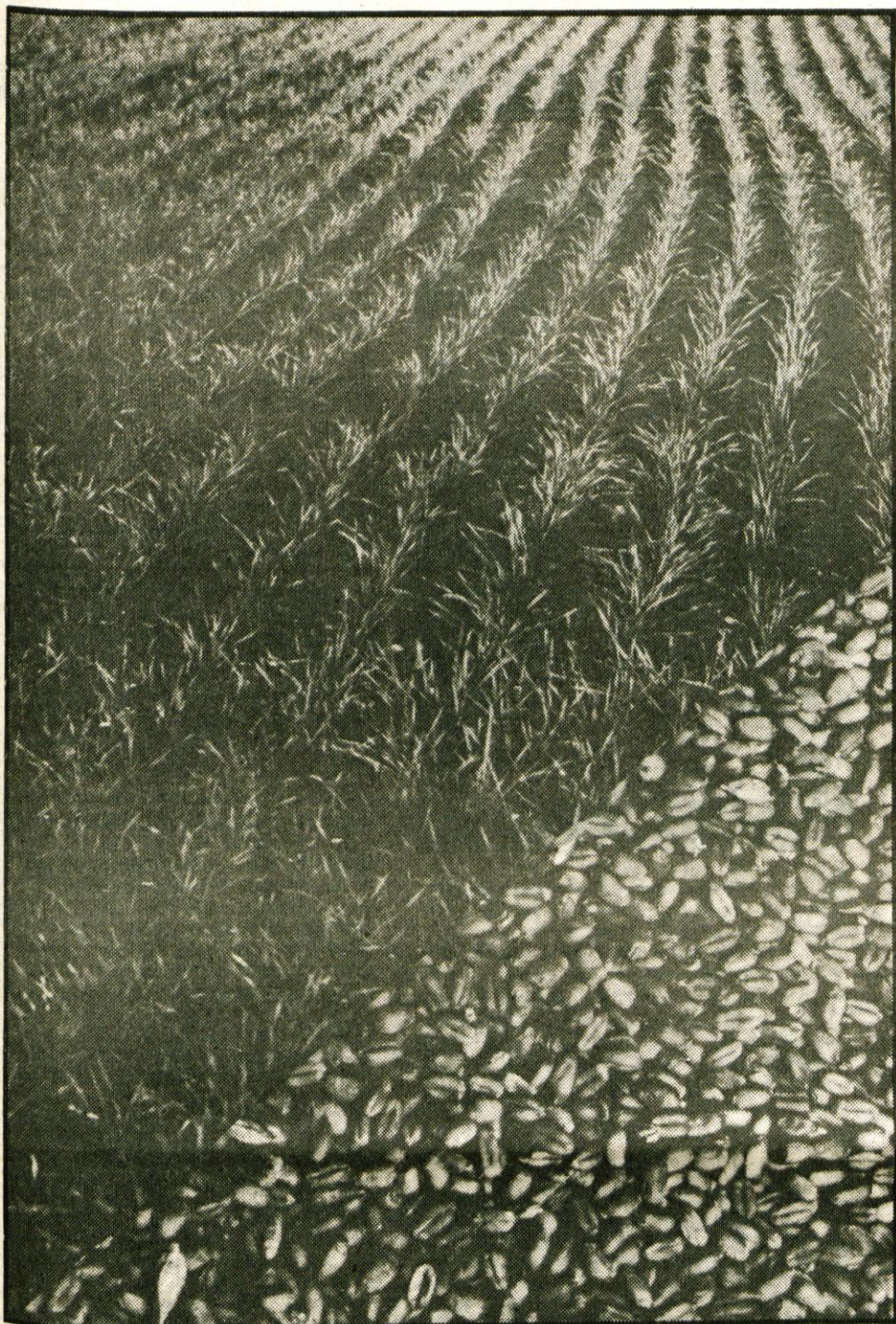
Pravi grafit v samem centru republiškega središča. Seveda ni znano ali je anonimni avtor mislil na aktualno stanje v ZSMS ali pa mogoče kar na splošno družbeno počutje. Če je mislil slednje, bi veljalo dodati tudi grafita z druge stene "če nam je tako dobro, zakaj nam je tako slabo?" in "nazadujemo, ampak smo vsaj na čelu!"

DOST MAM

*igra se končuje,
na vrsti je odločilna partija*

Kongresne pobude

- zahtevati odpravo tajnih uradnih listov;
- odpraviti izvrševanje prisilnega psihiatričnega zdravljenja;
- ukiniti obrambno vzgojo na osnovnih šolah;
- vojaški rok je potrebno šteti v pokojninsko dobo;
- ukiniti vse oblike usposabljanja deklet z orožjem, razen na željo posameznice;
- ustanoviti neodvisno tiskovno agencijo;
- ukiniti zakon o javnem obveščanju;
- teološko fakulteto je potrebno vključiti v ljubljansko univerzo;
- redno končan študij je potrebno všeti v pokojninsko dobo;
- Titove štipendije naj se prekvalificirajo v "državne štipendije za nadarjene"

Odprte strani

Urednikova beseda

Za današnje Odprte strani je novinar Jože Košnjek pripravil razmišljanje o prenovi naše najmočnejše organizacije, SZDL. Vse Bešter pa reportažo o arheološkem izkopavanju starega Carniuma. Sredico smo odprli pogovoru Miha Nagliča s podpredsednikom republiške konference SZDL, matematikom, športnikom, politikom, ekonomistom in simpatičnim voditeljem naših Glasovih prej (v četrtek, 9. novembra, se bo v hotelu Ribno pogovarjal z ljubljanskim nadškofom in metropolitom dr. Alojzijem Šuštarjem), žirovcem Viktorjem Žakljem. Objavljamo skrajšan intervju (odlomke smo izbrali v uredništvu), celotnega pa bodo objavili v žirovskem občasniku, ki bo izšel kmalu po Novem letu.

Prihodnji teden, 10. novembra, bodo izšla Snovanja, v petek, 17. novembra, pa spet Odprte strani, kjer bo objavljen pogovor med Viktorjem Žakljem in dr. Alojzijem Šuštarjem na Glasovi prej.

Leopoldina Bogataj

JOŽE KOŠNJEK

Novi program na slovenskem političnem trgu

Na slovenskem političnem trgu, če uporabimo ta izraz v povezavi z novonastajajočim političnim marketingom in iskanjem možnih volilcev na volitvah prihodnje leto, se je pojavil nov program. V presojo ga ponuja republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva z vabljivim naslovom: Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejši življenje. Težko je sedaj že natančneje ocenjevati razmerje med ponudbo in povpraševanjem, vendar je program sedaj več, kot je povpraševanja, morda tudi zato, ker so si ti programi vsaj v osnovnih izhodiščih precej podobni. Ker od napisanih ali izgovorjenih besed še ni bil nihče sit, česar se končno le bolj zavedamo, bo usoda vsakega od teh programov odvisna od sposobnosti poiskati v tej naši zmedeni stvarnosti prave probleme. Teh pa ni malo, SZDL pa je izbrala kot središčnega inflacijo ter spopad z njo na vseh frontah.

Čeprav še ni bilo povsem jasno rečeno in tudi sklenjeno je, človek lahko na osnovi razprave na zadnji seji republiške konference SZDL sklepa, da bo SZDL postala enakopravna politična zveza (ali stranka), nekakšna levosredinska organizacija z bogatim in humanim socializmom kot osnovnim ci-

ljem in rdečim nageljnolom kot simbolom. Za zdaj je že jasno, da se bo SZDL preimenovala v Socialistično zvezo Slovenije s posebnim poudarkom na individualnem članstvu, utegne pa se zgoditi, da tudi to ime ne bo obveljalo in bomo tej organizaciji pravili kar Zveza socialistov. Je pa SZDL med tistimi organizacijami, ki jo vežejo na preteklost trdne vezi. V tem primeru gre za nasledstvo Osobodilne fronte, za frontovsko, za bolj ali manj prisilni jopič, ki je moral okleniti vse v SZDL združene organizacije. Prav tu tiči glavni vzrok, da je bil človek, državljani kot posameznik odrinjen na stranski tir, SZDL pa se je razvijala kot fronta organizacij. Ta popkovi na preteklosti je tako močna, da SZDL ne bo samo politična zveza ali stranka, ampak še nekaj več, morda neke vrste zavetje za zveze, stranke in organizacije, ki bodo imele v svojih programih v ospredju besedo socializem. Kaj SZDL resnično bo, kakšen bo njen program, bomo vedeli 19. decembra, ko naj bi zasedala republiška konferenca SZDL. Škarji in platna pa nimajo samo v Ljubljani. Vodstvo SZDL predlaga, da bi bil dokument Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejši življenje prvi del, druga dva dela pa naj bi nastajala po občinah

in krajevnih skupnostih oziroma krajevnih konferencah SZDL.

Ze sedaj je povsem stvarno vprašanje, kakšen bo nov odnos med SZDL kot krovno, frontno organizacijo in njenimi deli kot na primer ZKS, sindikat, mladina. Vsak od njih že meri na volitve in ljudske glasove, vendar so za zdaj ocene frontnih delov še prizanesljive, je pa samo vprašanje časa, kdaj bo te prizanesljivosti konec in se bo začelo resno predvolilno soočanje nekdanj ugašenih in usklajenih hčera in matere SZDL. Vse bodo svoje moči merile v dobrikanju istim volilcem. Da je to pričakovati v sorazmerno kratkem času, kažejo tudi nekatere razprave na ponedeljkovi seji predsedstva republiške konference SZDL, ko je nekaj govornikov odkrito povedalo, da na SZDL že letijo dvomi o pravici do življenja, napovedi o smrti te organizacije in očitki, zakaj se SZDL prenavlja sama in ne družno s katerim od svojih članov. Zato ni izbire, je dejal podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj na ponedeljkovi seji. Zastaviti moramo vse sile, da postanemo kot zgodovinski dedič jedro levosredinske misli v Sloveniji, saj politiko že določajo drugi mimo nas, čeprav so vsi še naši člani. SZDL mora že

spomladi, povsem samostojno in enakopravno, na volitve, kar pa ne pomeni zapiranja vrat pred možnimi koalicijami.

Programski dokument Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejši življenje ponuja veliko mero svežine in precejšen smisel za aktualnost slovenske in jugoslovanske problematike, po besedah enega od govornikov na ponedeljkovem predsedstvu, mnogo več kot pa blede modra barva nove izkaznice Socialistične zveze Slovenije. Program je razdeljen v šest glavnih poglavij: storimo vse za materialno in duhovno bogatejši življenje; naš cilj je visoka raven človekovih pravic in temeljnih svoboščin; postanimo pravna država; Jugoslavija mora postati država miru in napredka; vstopimo v združeno Evropo, in Kako želi socialistična zveza uresničiti naloge in doseči cilje tega programa. Gesla programa so simpatična in so, kar je sploh značilnost političnih programov v Sloveniji, dejansko pisana na kožo večine. Težko si predstavljam državljana Slovenije, ki ne bi glasoval na primer za naslednje programske opredelitve: takoj sprejeti in dosledno izvajati protinflacijske ukrepe, za nov, toda trden dinar, višji realni osebni dohodki, odločilna vlo-

ga integralnega trga, vsakdo naj živi predvsem od svojega dela, pomagajmo tistim, ki bodo pomoči najbolj potrebni, ne zapustimo človeka, ki je v stiski ali ga doleti nesreča, za varno starost, pomagajmo družinam z otroki, skrbimo za čisto okolje, vrnimo kmetijstvu njegovo vsestransko veljavo, kultura kot družbena moč, zbor slovenskih kulturnih delavcev, postanimo športni narod, itd. Pa naprej. Pravna norma naj v prvi vrsti varuje človeka, svobodo misli, veroizpovedi in prepričanja, smo za svobodo javnega obveščanja, odpravimo krivice preteklosti, uveljavimo skupščino, volilni sistem, pogoj demokracije, krajevna skupnost - temelj sistema, smo za polnopravno članstvo v svetu Evrope in Evropski skupnosti itd., itd.

Ker besede same po sebi ne spreminjajo sveta, čeprav so še tako lepe, je ta hip pomembno vprašanje, kako namerava socialistična zveza ta program uresničiti. V zadnjem, šestem poglavju, ponuja odgovor: ne sama, ampak z vsemi, ki soglašajo s tako opredeljenimi cilji, ki zaupajo Socialistični zvezi in ji želijo pomagati, da se bo tudi sama spremenila, da bo postala organizacija demokratične socialistične vizije. In naprej. So-

cialistična zveza se bo še naprej ukvarjala z vsemi tistimi problemi človeka, ki ne bodo zapisani v programih nobenih zvez, organizacij in skupščin, tudi v tem programu ne, bomo pa kot člani Socialistične zveze te probleme zaznali in začutili, da jih moramo reševati - ne v dobro organizacije, pač pa v dobro soseda, prijatelja ali pa neznanca.

Slovenska SZDL s tem programom odločno zanika, da bi bila za ropotarnico zgodovine, za odpad preživelih organizacij. SZDL je upoštevana pri ljudeh, kar naj ne bi bilo iz trte zvito tudi zaradi zadnjega podatka, da je novih izkaznic zmanjkalo in jih je moralo vodstvo republiške SZDL ponatisniti. Priznati pa je treba, da pa SZDL v preteklosti ni bila vedno SZDL v izvirnem pomenu besede, da večkrat ni imela svojega obraza in si je nadevala maske te ali one v SZDL združene organizacije, ob tem pa pozabljala na člana, na katerega se sedaj ponovno sklicuje. Morala pa bo obdržati še nekatere stare, frontovske funkcije, ki so zapisane tudi v ustavi Slovenije, zato bo SZDL še naprej nujno ostajala, vsaj v določenih ozirih, še vedno dvoživka in kdaj tudi deklacija za vse.

J. Košnjek

MIHA NAGLIČ

Viktor Žakelj — politik, ki ne juriša na ne-bo; raje

Začetek tvojega življenja zaznamujejo črke s konca abecede: rojen si se kot Viktor Žakelj na Taboru pod Žirkom v Žireh. Rojen med "zadnjimi", "v prelepi dolini na koncu sveta", kakor poje žirovska himna, si se nato skozi življenje neustavljivo prebijal med "prve". Od učitelja matematike in trenerja košarkarjev do sekretarja Alpine, župana Škofje Loke, viceministra za plan, svetovnega predsedstva slovenske republike in zdaj si podpredsednik SZDL Slovenije.

Začniva na začetku. Kako je minevalo tvoje otroštvo na žirovskem?

Ne vem, Miha, če ima tako osebno intoniran razgovor kak smisel. Nisem "osebnost", za menj ne bo stalo, če parafraziram Vodnika - ne pesmi, ne proze - spomin name bo ugasnil s smrtjo mojih najbližnjih. Sem pač le eden "od mnogih", ki ga življenje neusmiljeno premeta, slučajnosti določajo mojo pot. Vajen sem konkretnih pogovorov, v katerih ne nastopam kot "osebnost", kot "mučenik" ali kot "kader" - v ospredju teh pogovorov so "umazane podrobnosti", s katerimi se vse življenje ukvarjam. A zdaj je, kar je. Odločil sem se, da Ti navkljub tem pomislekom odgovorim, a le zato, ker upam, da bova ujela kak fragment časa, ki mi je odmerjen. Ta čas zadnjih 30-40 let pa ni bil le moj, bil je naš in v katerem smo se moja generacija in seveda jaz prebijali skozi tegebe življenja za ljubi kruhek - prav zato - za ljubi kruhek, kajti jaz npr. nisem imel, boljše rečeno - mogel imeti kakih posebnih ambicij. Naj povem, da sem zarana spoznal, da me narava ni posebej obdarila, da nimam "rodovnika", ki bi obvezoval, pa tudi česa drugega ne, ki bi me utirilo v Panteon pomembnih Slovencev. In še nekaj! Terjaš obujanje spominov, a s spomini veš, kako je. Če se še tako trudiš, so le ena od resnic - za koga drugača celo boleča neresnica. To sem zapisal zato, ker moje življenje povezuje z mojimi prijatelji, znanci, ali vsaj sodelavci, ki na našo skupno prejšnjo pot gledajo drugače, njihova resnica je zagotovo vsaj v podrobnosti drugačna od moje. Vsega tega se zavedam, a bom vseeno osebno izpoveden. Moram namo vendarle uspešno iztrgati iz mojega spomina kaj takega, kar zna še koga zanimati. Sedaj pa k stvari, pa ne zameri, ker mi bo misel uhajala, se trgala - slutim, da preveč želim.

Rojen sem maja 1943, še začasna nemška okupacija; včasih, ko smo se šalili, sem rekel, da sem še "rosfraj". No, šalo na stran. Mama mi je pripovedovala, da je moje rojstvo in dobrot nemškega oficirja ali uradnika - ne vem natančno - rešila očeta službenja v nemški vojski. Tega sem se večkrat spomnil. Vedno tedaj, ko je nas šolarje kaka vroča lumpenproletarska revolucionarna prazna glava delila na "naše" in "ne naše". Tedaj sem si rekel: tudi ti bi lahko bil sin pokojnega nemškega vojaka. Kako bi se počutil, kaj misliš o očetu, kakšna bi bila moja pot skozi življenje? No, na srečo se je zgodilo, kakor se je zgodilo. Bil sem srečen otrok srečne družine: nikdar me odločujoči niso šteli povsem za "našega", pa tudi ne za "njihovega". Odmerjen mi je bil sredinski položaj - postal sem neke vrste "sredinec", kar sem še danes. Pravzaprav sem tega položaja zelo vesel, povsem ustreza moji notranjosti, mojemu razumevanju ljudi, življenja. A povedati moram, da je bila in je to moja drža za mnoge moteča. Takrat, ko sem (moral) postati loški župan, so nekateri moji žirovski rojaki resno podvomili v mojo politično neoporečnost, zdaj slišim, da se po vsem, kar počnem za afirmacijo socialistične ideje in socialistične zveze, nekateri sprašujejo, ali sem še komunist. Torej: o meni se je, se in se še bo dvomilo, zagotovo vse dotlej, dokler se bo ljudi delilo na bolj ali manj naše. Bil in so pa tudi taki, ki jih je moja pluralna drža (če se moderno izrazim) radostila; njim sem vedno odgovarjal, da sem tak le zato, ker sem ves čas svojega življenja trmasto branil "kvadratni meter" lastne svobode in zato sem bil in bom svoboden.

Žirovskemu otroštvu so sledile ljubljanske šole. Kakšni so tvoji spomini nanje?

Na šolanje me povečini vežejo prijazni spomini. Bil je to čas mojih uspehov in tudi težkih porazov, čas zorenja in razumevanja tistega, kar sem prinesel od doma. Postajal sem vse bolj nacionalno in socialno čuteč, daleč odmaknjen od prave politike, bliže uživanju lepega in športa. Ker sem Ti obljubil odkriti besedo, naj omenim, da sem bil ves čas šolanja in mladostnega družjenja "starejši" od vrstnikov. Trdo življenje, ob katerem sem zrastle, me je naredilo odgovornega. Nikdar nisem bil "luftar", vse, karkoli se v življenju zagrešil ali zamudil, sem v potu svojega obraza nadoknadil, poplačal. Ko danes gledam nazaj, si lahko očitam, da sem tu in tam bogato zapravil čas. Nekateri mi zato očitajo, da bi ravnal boljše, če bi se zarana ozko usmeril v študij, ostal vsja zvest učiteljevanju, dokončal še pravo, doktoriral iz ekonomije, ne pa - pravijo da sem razpravljal s

košarko, z javnim delovanjem in zadnje leto s politiko dragoceni čas. A naj na tem mestu zapišem, da je bilo vse to moje življenje ena sama dolga šola za to, kar sedaj opravljam. Življenje sem le tako mogel spoznati domala vseh strani, to je sedaj moja prednost, če ekonomistično rečem - edino bogastvo. Prav to bogatenje pa se je začelo na polproletarskem Taboru ter se je nadaljevalo, kot bi Ti rekel, v ljubljanskih šolah, a kaže, če se malce pošalim, da teh mojih "ljubezenskih" šol še zlepa ne bo konec.

Moj prvi spomin nate sega v šolsko leto 1963/64, ko si se v našem razredu preizkušal kot učitelj najtežjega predmeta - matematike. Tedaj si nastopil pedagoško pot učitelja in trenerja košarke, ki te je nato vodila po Kačurjevih krajih. Si jih doživljal kot Zapolje, Blatni dol, Golčavo in ... ali kako drugače?

Rekel sem že, da sem zavestno - v znanih okoliščinah seveda - stopil na učiteljsko pot. Naj tudi povem, da so bili moji prvi obvezni nastopi v razredu, prava katastrofa. Ko se mi je to prvič primerilo na vadnici OŠ Ledina v Ljubljani, sem celo podvomil, da bom sploh kdaj postal učitelj. Pa ne zato, da ne bi znal kaj povedati, le učitelj sprva nisem znal biti. Takrat, ko sem bil v Žireh, mislim, da je to bilo v šolskem letu 1961/62, v četrtem ali petem razredu pri učiteljici Ivanki Šuler, sem opravljal obvezno prakso (tudi jaz sem tebe spoznal tedaj, po svoje je bilo to "odločilno"), ki mi je nadvse koristila. Pot do učitelja pa je bila še dolga.

Z učiteljevanjem sem resno začel pravzaprav v Gorenjem Logatcu. Nadvse lepi spomini, nič od tega, kar mi ponujaš. Čudovit kolektiv pametnih in delovnih učiteljev in učiteljic. Še danes se mi mlo stori, ko z avtom ali peš pasiram Gorenji Logatec: s Haložani, Štefanci, Korenčani, pa Vidmarjevo, Mezetovo, Oblakovo in še na nekatere druge, pa me vežejo iskrena prijateljstva. Prav naj bom razumljen, če rečem, da je tih kolektivov danes v slovenskem šolstvu bolj malo. Na tej šoli sem doživel učitelja, začel pa sem se skupaj z mojo sestrično Heleno tudi resno ukvarjati z nadarjenimi učenci, kar sem kasneje nadaljeval tudi v letih mojega učiteljevanja v Žireh. Naj se pohvalim: v občini Logatec nismo imeli na tekmovanjih za Vegova priznanja nobene konkurence, nadvse uspešni pa so bili tudi moji žirovski učenci. Ostal sem jim v lepem spominu, saj ni razloga, da bi mi sedaj lagali, tako tisti, ki so se izsolali in celo doktorirali, kot tisti, ki so si izbrali manj zahtevne poklice. Pri meni so - potem seveda, ko sem postal učitelj - razred naredili skoraj brez izjeme vsi - znali pa so zelo različno. Prav pa je, da zapišem, da to ukvarjanje z boljšim v šolah ni bilo na začetku čislano, zakaj to je bil čas "ko smo bili vsi enaki", o nevoščljivosti pa ne bi govoril, nekaj prigod iz Logatca je prav smešnih. Res pa je tudi, da je bil to tudi čas, ko je feminizacija učiteljskega poklica šele začela svojo pogubno pot in imeli smo tedaj mladi učitelji nekaj zglednih starejših kolegov, kot npr. našega rojaka Pavleta Zajca, ki je po mojem poznavanju stvari sploh eden od najuspešnejših osnovnošolskih učiteljev matematike na slovenskem sploh.

Drugo moje področje, ki je kmalu postalo več kot veselje, pa je košarka - vrhniška košarka. Največ, kar smo dosegli, je druga zvezna liga (nekaj zahtevnih kvalifikacij je vmes) ter bili smo pokalni zmagovalci v SR Slovenije ter se po zmagi nad Budućnostjo v Titogradu, če se prav spominim, uvrstili med osem jugoslovanskih moštev. Kot igralec sem v tej igri nadvse užival, uspeša finta me je bolj razveseljevala kot koš, podobno je bilo pri odbojki, in je danes v mojem vajeniškem tenisu. To nagnjenje po svoje govori o mojem značaju. Kot trener pa sem bil menda dober, celo perspektiven, saj sem imel nekoč teden dni priložnost sodelovati celo z Žeravico, ko je treniral reprezentanco v Kranjski Gori. Potem sem se težko polomil in moje življenje je steklo po novih drugačnih tirnicah. Za "izgubljen" čas pri košarki mi ni žal, moji redki iskreni prijatelji - Gantarji, Kukci, De Gleriji - pa so iz tistega časa.

Večina žirovcov svojo poklicno pot začne in konča v Alpini. Ti si se vanjo napotil od belega kruha in sredi "svinčnih" sedemdesetih let. Kaj te je speljalo iz učiteljske v šušarsko zbornico?

To si dobro zapisal - od belega kruha. To je pripravljanje žirovskega delavca in moj oče je to bil in je še. "V šolo naj gre, da mu ne bo treba delati", je najbrž razmišljal, ko je ves preženo šival znane žirovske gozderje. Danes, ko me pogosto videva neprespanega, zgaranega, redkobesednega, tega zagotovo ne reče več. In šel sem dvakrat v šolo in potem sem šel tudi iz šole v novo šolo - to je moja usoda. Toda tudi to ima predzgodovino. V tistih časih sem imel že tudi dodatno kvalifikacijo, Alpina je bila v stiski in nagovarjali so me celo za direktorja, kar sem odločno odklonil, žirovska šola ni bila loška šola, šolstvo je začelo bolehati, z nasi-

ljem t. i. "nove matematike" se nisem strinjal, v Alpino je prišel novi direktor mag. Kopač, ki je vlival zaupanje - prav on me je pregovoril, da sem ugriznil v to kislno jabolko, se začel učiti novega poklica.

Verjemi mi, da ni bilo lahko. Soočen smo bili s programsko, prostorsko in kadrovsko krizo; razen tega pa smo tedaj začeli uresničevati "malo delavsko ustavo", jaz pa sem bil vajenec, ki to ni smel biti. Ko danes gledam nazaj, sodim, da je bilo to za mene pogumno dejanje in ni mi žal, da sem stopil v "šušarsko zbornico".

Sredi tvojega alpinskega obdobja je leto zmagoslavja - 1977, ko je Alpina praznovala 30-letnico. »Nove delovne zmage«, otvoritev nove hale, izid zajetnega zbornika, ki si ga uredil, številne kulturne prireditve in še kaj, kar ostaja v spominu. V ta čas pa sodita tudi dva (?) neuspela izida referenduma, s katerima so samoupravitelji zavrnili nekatere spremembe, ki sta jih uvajala z direktorjem Martinom Kopačem. Kolikor se spominjam, si takrat reagiral brez panike, v prepričanju, da si imel prav. Kako zadevo ocenjuješ danes?

To obdobje si res zasluži nekaj več besed, kajti to je bil čas izgradnje »neposredne samoupravne socialistične demokracije« in cvetenje »odgovorne ekonomije«. Spominjam se, kako so nam »svetovali«, koliko tozdov naj bi imela Alpina, cele dneve sem pisal »samoupravne akte«, se pravi pred famozni instituciji, ki naj bi branila delavce pred tehnokracijo - sodišču združenega dela. Sistem, ki ga je tedaj vzpostavila nova ustava in še zlasti Zakon o združenem delu, je imel eno samo napako - bil je pisan za nadljudi. Mi pa smo (bili) samo ljudje iz mesa in krvi, egoisti in altruisti, dobri in slabi, leni in pridni, izobraženi in neuki - ta zakonodaja pa nas je izenačila. Vsi smo bili nenadoma sposobni vsega: mehaniki so čez noč postali razlagalci pravnih norm, dobri mojstri nikakršni menadžerji, egalitarnost se je preko referendumov in sisovske logike razbohotila do absurda. A priznati je treba, da smo takrat mnogi imeli pomisleke - tu in tam smo tudi nekaj malega kritizirali - le do posameznih rešitev, v celoti vzeto integralni sistem samoupravljanja ni bil napadan. Videz je bil, da si »delavski razred« končno jemlje oblast, mislilo se je, da si bomo v tem »novem« sistemu ljudje končno sami »volili vero in postav«. Spominjam se, kako resno smo vzeli delegatski sistem. Izvoljen sem bil za delegata v zbor krajevnih skupnosti. Če se prav spominjam, je bil vodja delegacije nadvse delovni in pedantni Franc Jereb, jaz pa sem bil njegov namestnik.

Začeli smo nadvse resno, se redno sestajali, oblikovali stališča. Delali smo prav po modelu. Kmalu pa je začela ta vnema upadati; ob koncu prvega delegatskega mandata smo imeli ne le težave s sestajanjem naše temeljne delegacije, ampak tudi z delegiranjem delegatov v občinsko skupščino. Delegatski model je torej zarana začel kazati danes vsem znane slabosti.

To pa je tudi čas, ko so iz podjetij v naglici nastajale organizacije združenega dela. Tu je bilo sicer nekaj več zadržanosti kot na »terenu«, a samoupravno preoblikovanje podjetij, integralno samoupravljanje in kar je še tega, je počasi postajalo realnost. Na tej poti pa je bilo nemalo zatikanj, tudi tisti dve, ki jih omenjaš v vprašanju. Še danes sem prepričan, kot takrat, da sem »imel prav«, res pa je, da sem bil tudi jaz, kot večina drugih, tedaj vernik novega si-

stema, a vernik, ki je sicer naglo izgubljal vero v »najboljši sistem«. Dokaz tega je tudi detozdajstvo, da sem kot župan že podpisal detozdajstvo, tudi v Alpini, a res ne smem prehitovati.

Tedaj, Ti praviš v »svinčnih letih«, nadvse dobro odraža tokratno stanje tudi sintagma »nena vremena«, se je dogajalo marsikaj, danes zveni smešno, tedaj pa je bilo to vse kaj drugega kot smešno. Spominim se, kako so me »samoupravitelji« na enem od številnih oddelčnih sestankov, ko sem razlagal »nov sistem«, ki očitno ni bil po njihovi meri, skrivoma snemali, da bi tako našli »dokaz« zoper mojo »tehnokratsko« naravnost. Da je vsaka izgovorjena beseda našla tisoč in eno razlago po novih »samobranilskih« institucijah sistema, ne kaže potrdjati. To je bil naš čas »antitehnokratske revolucije«, upam, da poslednja te vrste na Slovenskem. Živo se spominjam mukotrpnih pretrkanj med takratnimi tozdoma proizvodnje in prodaje. Takrat sem dokončno dojel, da se gre mo »samoupravljalni fundamentalizem«, katerega zunanja izraza sta bila dezintegracija v gospodarstvu in rastoča deprofesionalizacija upravljanja na vseh ravneh, ki bo - to sem bolj slutil, kot vedel - kmalu kompromitirala dobro idejo samoupravljanja, nisem pa še vedel, da tudi ideja socializma sploh.

Leta 1978 si v spletu okoliščin, ki sicer ni običajen za delegatski sistem - če kaj, potem (naj bi ta preprečevalna ključja) - postal župan tisočletnega mesta. Delegatski sistem je bil torej v nastopnem govoru, ki je šokiral. Govoril si kratko, učinkovito in obetaj konkretno, to razrešitev vseh občinskih vprašanj: urbanističnega in šolskega. Urbanistični načrt občine in referendumski program za gradnjo šol sta dala velike rezultate. Vendar se zdi, da je ostal vsaj en vokal nerazrešen - problem izpeljave ceste skozi mesto v Poljansko dolino? Prav »politkomisarske« pedagoške lekcije smo bili s tvoji strani deležni tudi študentje iz Poljanske doline, ko smo v začetku leta 1979 na Trebiji priredili okroglo mizo o urbanizmu...

Kako ocenjuješ urbanistično problematiko v škofjeloškem prostoru in v slovenskem okviru danes. Se je urbanizacija tudi tu dogajala kot »stalinistično« nastajanje nad slovensko kulturno krajino?

Tudi pri tem vprašanju se bova morala nekako dlje zaustaviti, tudi zato, ker morava, kot ponavljaj, poravnati tudi medsebojne račune. Pa po divja lepo po vrsti, na kratko, po možnosti na obči sporočilni ravni.

Že prej sem Ti rekel, da so bili v mojem življenju odločilni slučaj, dogodki torej na katerih nisem imel nobenega ali skoraj nobenega vpliva. Ob volitvah 1978. leta je bil "predviden" župana Zvone Teržan, če prav vem seveda, kaj se je zgodilo, da so tedaj bogovi obračali, kaj je dje pa obrnili - Zvone Teržan ni bil izvoljen, menda zato, tako so dolgo razlagali, ker je bil sklonca abecede. Volitve so bile in bodo - tudi delegatske - vedno večji ali manjši riziko, abeceda pa očitno ne odločaina.

Ko so bile volitve končane, je politika morala "dobiti" župana. Ne vem, kako je prišla vrsta imen, najbrž preprosto zato, ker so tedaj pri veljavnem kriteriju bili delegati pretežno "posredni proizvajalci"; jaz sem bil v tem smislu neke vrste izjema, župansko delo pa terja manj kot samo "razredni izvor", pa so se verjetno po načelu "hudič v sili že muhe žre" odločili za me. Gajger, Vrančar in tedanji občinski sekretar so me neko soboto zjutraj v pisarni glavnega direktorja Alpine prepričali - pristal sem, nenazadnje tudi zato, ker smo tedaj sodili, da to ne more škoditi ne Alpini, ne kraju. Postal sem župan, začel novo trdo šolo in še naprej dokazoval, da nisem proizvod iz realsocialistične kadrovske kovačnice. Od prvega dne župovanja sem se ne le zavedal, ampak tudi razumel tako, da sem na občini po volji občanov, nisem torej delegat ne avantgarde, še manj pa ke izbrane nove elite, ki so se tedaj borile za prevlado v loški politiki. V takratnem sekretariatu občinskega komiteja Lovru Gajgerju in njegovemu predsedniku občinskega izvršnega sveta Petru Petriču sem dobil nele imenitna sodelovanja, ampak tudi iskrena prijateljstva. Kmalu sem "osvojil" tudi delavce upravnih organov in mnoge odgovorne ljudi v občini tako, da smo mogli začeti loški svet ne le razlagati, ampak tudi spreminjati, če parafraziram znano misel. Res pa je, da je občina Škofja Loka ena redkih slovenskih občin, ki ima srečo s povojnimi župani - če jih razumemo kot simbole, katerimi se skriva desetletja trajajoč gospodarski in družbeni razvoj. Imeni pred menoj: Kravina in Poljinar, ter za menoj Čepin in Albreht. Govorijo prav o tej "srečni kontinuiteti" - vsi kdo izmed nas, naj ne zveni hvalisavo, je pustil vsaj drobno sled v mozaiku loškega napredka. Zato, vidiš, je treba tudi razreševanje loškega urbanističnega, šolskega in še kakšnega vprašanja iskati v tej kontinuiteti.

Tako so npr. problematiko šolskih prostorov tu je treba posebej omeniti dolgoletno uspešno

radi most od starega k novemu

delo na tem področju Štefana Zargija sedanje- ga glavnega urednika Glasa - reševali že tudi župani pred mano. Mi pa smo se tedaj zaradi prostorske stiske v loškem šolstvu odločili za referendum; uspel je menda s "komaj" okroglo 56 odstotki, kar je bilo zelo moteče za tiste, ki so tedaj skrbeli za idejno čistost in blagor "de- lavskega razreda, delovnih ljudi in občanov" naše občine. Če danes gledam nazaj, moram reči, da je (bila) to prava sreča za otroke, učitelje, za občane - danes verjetno tega ne bi več zmogli. Naj se ob tej priložnosti še enkrat zahvalim ob- čanom za večinski "da", predvsem pa tistim, ki so v mojem in po mojem času udeleženi in končno udeleženi ta projekt. Tudi v tem prime- ru - kako malo Napoleonov je pred vsako bitko in koliko širokih prs čaka odlikovanja po bitki. Tudi to je človeško!

Okrog urbanizma in cestne problematike pa naslednje. Urbanizem je objektivno gledano težavno in nikoli dokončano delo, posebej še v pogojih predalpske prostorske utesenjenosti in "ostankov" zgodovine - materialne in siceršnje.

Veš, da je moj prihod v "župansko palačo" po- vezan tudi s porazom znanega projekta rešitve prometnega vozla. To je bil - to sem vedel že tedaj - dejansko test nove politike, ki sem jo poosebljal in seveda tudi kamen, ob katerega bi se lahko usodno spotaknil. Poleg objektiv- nih razlogov je bil problem začetjen tudi s sta- rimi nasprotji ter obremenjen s tedaj veljavno metodo "odločnega kabinetskega" reševanja po- sameznih občinskih problemov. Gre za neke vrste birokratsko ravnanje politokracije, občin- skih funkcionarjev torej - ki so tedaj imeli v posesti ne le oblast, ampak tudi "resnico". Či- sto na kratko: skozi čudovito Loko, ki je ob Pi- ranu in Ptujju enkratni zgodovinski arhitektur- ni dragulj, je mogoče cesto speljati ob Sori ali pa za gradom (pod gradom) oziroma pod Hrib- cem, torej za Puštalom. Seveda vse te možnosti so urbanistično in prometno podrobno obdelane, tako je znana cela vrsta variant in podvari- ant, kar pa za ta razgovor ni bistveno. Moje ta- kratno in še tudi današnje prepričanje je, da ni (najbolj) pametno speljati ceste ob Sori skozi Puštal. Ta trasa bi namreč oddvojila Puštal od ostalega dela mesta, čeprav je bil ta vedno nje- gov sestavni del. Tako bi mesto izgubilo "ne- dolžnost", torej celoto, ki daje dragocenost temu srednjeveškemu mestu. Razen tega pa je ne le evropska, ampak tudi že naša slovenska in jugoslovanska praksa, da se tranzitne poti, kar poljanska cesta je, rešujejo z obvoznicami. Če temu dodamo še, da se je skozi čas Puštal tako rekoč s hišami v celoti zapolnil, potem je lažje razumeti, zakaj smo tedaj "navijali" za obvoz- nico.

V volilnem letu 1982 so te izvolili za namestnika pred- sednika Republiškega komiteja za planiranje SRS ali- rečeno po starem - za viceministra za plan. Kako je s planom v našem socializmu zdaj, ko vsi govorijo le o trgu? Obenem pa ne moremo brez mobilizirajočega in zavezujočega programa za "izhod iz krize"!

Tudi ta moja izvolitev je posebna zgodba, a sem bil že do sedaj kar preveč osebni, pa je za- to ne načentam.

Odnos med planom in trgom je večna tema, posebej v t.i. socialističnih družbah. O tem sem tudi sam veliko pisal, tudi zato to pot le stavek, dva.

Gotovo je trg prevladujoči način povezovanja gospodarskih subjektov, ki pa ni brez "napak", a najboljše način povezovanja, kar jih člove- štvu pozna. Zato je v temeljih zmotno teženje, da bi ga bilo moč v celoti nadomestiti s pla- nom, torej z ex ante regulacijo gospodarskega, a ne le gospodarskega življenja, kar je bila preokupacija tudi naše povojne družbe in države. Nimajo pa prav tudi tisti, ki planiranje povezu- jejo zgolj s socializmom, so namreč področja, ki jih je treba - na tržnih informacijah seveda - plansko regulirati in to ne glede na družbenoe- konomsko oziroma politično ureditev. To zav- zemanje zdaj eno, zdaj pa drugo - je za nas značilen "fundamentalizem", je izraz tiste na- gjenosti za skrajnosti, ki nas ločuje od tradi- cionalnih družb in "starih" držav. Naš program "izhoda iz krize", ki ga omenjaš, bi moral biti prav program "normalizacije", priznanje evolu- cije kot univerzalnega naravnega zakona, od- poved subjektivizmu v presojanju gospodar- skih in družbenih razmerij. Vse drugo je revo- lucionarni voluntarizem, je stalno "juriševanje na nebo" ki mu sledi trdo pristajanje na pisti ži- vljenjske resničnosti. Dodobra smo v zadnjih letih uspeli kompromitirati planiranje, kmalu pa bomo, boš videl, "razočarani" tudi nad inte- gralnim trgom - in tako, še dolgo, brez konca in kraja.

Naj ti še povem, da je bil to štiriletno delo za mene najboljši študij (makro) ekonomije, spo- znal sem, kako funkcionira narodno gospodar-

stvo. Ta "šola" bi po moje morala biti obvezna za vse, ki želijo biti v politiki. Od sodelavcev: Samarja, Markičeve, Pregla, Briškega, Kidriča, Prešernove, Zeilhoferja in drugih sem se res veliko naučil, postali pa smo tudi zgledni delo- vni tovariši.

Leta 1986, pri tisti predaji delegatske štafete, ki je bila verjetno zadnja, si postal svetovalec predsednika pred- sedstva SRS za družbenoekonomsko vprašanja. Postal si siva eminenca tovariša Franceta Popita, človeka, ki je obvladoval slovensko politično sceno v sedemdesetih le- tih. Proti koncu svojega zadnjega mandata je napravil nekaj potez (verjetno ne brez tvojega "svetovanja"), ki so jih ljudje odobraval in v pokoj je odšel skoraj kot kak ljudski tribun. Potem ko se je nedavno s svojim pi- smom spet pojavil v političnem zenitu, kot meteor do- gorevajočega tipa socializma, je pri večini ugasnil tudi njegov ugled. Je tako "via facti" zgorelo tudi tisto, kar sta skupaj smovala?

Na to vprašanje najrajši ne bi odgovoril. Pa ne zato, ker bi "zgorelo, kar sva skupaj smovala", kajti storjenemu ni mogoče ne kaj dodati, ne kaj odvzeti. Nekaj drugega imam v mislih. Najprej to, da ljudje Popitovega kova doživlja- jo sedanjo "socialnodemokratsko revolucijo" kot veliko razočaranje. Pa ne le zato, ker bi menili, da je vse, v kar so verovali, kar so delali čisto zlato; vedo, da je bilo marsikaj zmotnega, am- pak zato, ker čutijo, da smo kot družba spet en- krat soočeni z "revolucionarnim radikalizmom", drugače usmerjenim, kot je bil njihov, pa ven- dar radikalizmom, ki bo pometel ne le s preži- vetim, ampak lahko tudi s tistim, kar bi morali ohraniti. Popitovo "pismo", ki ga v celoti vzeto ne sprejemam, ima vendarle tudi racionalno je- dro, ki je v poplavi ne njegovih besed v pismu prikrito, namreč v vprašanju, kaj pa je bistvo "novega socializma", ki se ga obeta. Prepričan sem, če bi vprašanje Popit tako zastavil, bi tudi diskusija stekla drugače, v pravo smer. On in njegova generacija nima le pravice braniti "svo- je" revolucije in "skupne" osvobodilne vojne - zgodovine torej - pred novimi "(kontra)revolu- cionarji", ampak tudi povedati svoje nestrinjan- je z delom svojih sinov. Ne vem, ali sem to najboljše izrazil, hotel sem le reči, da sem za "destalinizacijo" odnosov med "sinovi in očeti - revolucionarji." Če sem še konkretnější: Prosen- čev uvod ter diskusije n.p. Kocjančiča, Kuča- na in Medena, ne pa Majeriča in Debenjaka na seji CK ZKS, ki je obravnavala "Popitovo pi- smo", so bili na liniji kulturnega dialoga a ne na račun gnilega kompromisa, ki mora postati vsebina nove slovenske političnosti.

In drugo, omenjaš sedemdeseta leta. O njih se veliko govori in piše, pogosto enostransko. V času mojega dela v Popitovi bližini sem dokon- čno spoznal, da on ni edini "krivec" za "svinče- na" 70-leta, da je "krivec" več, med njimi tudi nekaj današnjih konjunkturalnih demokratov. In to je tisto, kar mi pri tem brskanju po bližnji preteklosti pleseda. Po stari slovenski navadi si zopet nekateri želijo "črnege Petra", da bi ga okrivili za svojo stalinistično preteklost. Popit mora biti odgovoren za tisto, kar more biti, a nikakor za tisto, česar ni kriv. Sem torej za re- alno oceno časa in vloge vodilnih osebnosti v njem, ne pa za nove verbalne ali celo sodne po- litične procese, še manj revanšizem.

In na koncu in ne nazadnje: Popit je bil in ostal Slovenec, ki je Jugoslavijo (n še marsikaj drugega) razumel po Cankarjevo. To pa ne vel- ja za druge slovenske "razredno" razmišljujo- če velmože, tako iz preteklosti kot sedanjosti.

Pa še to: Popit ostaja sebi zvest; ni nepredvid-ljiv in zaupanja nevreden konvertit, ki jih je poln naš prenovitveni čas. To kaže upoštevati!

V času, ko si odhajal na predsedstvo SRS, se je govorilo, da si imel še dve drugi možnosti: postati predsednik komiteja za planiranje ali pa glavni urednik RTV Lju- bljana. Kako to, da si se odločil za manj vidno in bolj in- tektualno funkcijo? Je to v zvezi s tvojim študijem; ti- sti, ki si jih nekoč učil računati, smo medtem zvedeli, da si postal magister ekonomskih ved in da verjetno pri- pravljáš tudi doktorsko tezo?

Najprej o tem, kar se je in kar se bo tudi pri- hodnje kebrovo (beri: volilno) leto govorilo. Samozvani kadroviki pač poskrbijo, da se "vnajprej" ve, kaj in kje bo kdo. Velja pa tudi tu, da, kjer je dim, je tudi vsa nekaj ognja. Ko človek postane "javno dobro", mora pač raču- nati s tem, da bo pogosto na jeziku sodržavljani- nov in jaz sem že dlje časa. Verjemi mi, da me to ne razveseljuje, da mi je to v breme, jemljem pa to kot dejstvo na katero ne morem vplivati. Žal je tako.

Drugo pa bo držalo, sem nagnjen k študiju, a končal se ta študij ne bo, kot misliš. Zabredel sem v močvirje javnega delovanja, ki me dobe- sedno požira, morda tudi zato, ker tudi to, kot

vsako dosedanje delo, jemljem nadvse resno, reciva profesionalno.

A spet moram reči, da mi ni žal, da sem (smo) se tedaj tako "odločili". Tudi to moje službo- vanje je bilo čudovita razgledna točka. Marsi- česa ne bi nikdar videl (in seveda razumel), če se ne bi nanjo povzpel. Bilo je to tudi mesto, kjer sem lahko več študiral kot prej in kasneje. In še nekaj kaže reči: čeprav moja pot sestav- vljajo slučajnosti, pa se v celoti kaže kot nekaj logičnega, programirana vladnica za to, kar po- čnem sedaj. Če bi še kako leto v tem času pre- živel v tujini, bi v to morda začel tudi sam ver- jeti. Resnica pa žal ali na srečo ostaja: moje življenjsko pot je določalo povpraševanje, jaz sem bil vedno le po "ceni, kakovosti in roku dobave" dosegljivo blago za vsakokratnega kupca - res pa je tudi, da so bili le-ti s svojo "kupovino" povečini zadovoljni.

Napoved sva prišla do tvojega sedanjega položaja, do podpredsednika SZDL Slovenije. Tudi tvoja politična dr- ža je postala bolj "frontna": zdaj si sam ljudski tribun, ki se ves čas pojavlja v javnosti. So tvoji številni govori v zadnjem času del službenih obveznosti ali že neke vr- ste predvolilni nastopi? Drugače rečeno: kakšna bo vlo- ga SZDL v prihodnje?

Pravzaprav je to moja prva, čisto "politična" funkcija, čeprav sem tudi v SZDL zadolžen za področje ekonomije, torej ohranjam zvezo s svojim poklicem. A sedaj je čas politizacije, vse postaja ena sama politika, pa seveda tudi moje delovanje. Vloga SZDL v sistemu in moje podpredsedniško mesto me "obvezujeta" govo- rov. Toda tudi v tem hočem biti "zmeren" a obenem tudi to počnem resno - vsak moj govor ima glavo in rep, ne opletam z "večnimi" resni- cami.

Ker sem v zadnjem času že "razburjal" s svoji- mi javno predstavljenimi pogledi na SZDL in sem jo, mislim, da prvi prekrstil v Socialistično zvezo Slovenije, pa zato, ker bom jutri, 30. 10. 1989, na seji Predsedstva RK SZDL Slovenije ob priložnosti razpravljanja o našem bodočem programu spet "agitiral" za svoje razumevanje nove vloge SZDL v prihodnje, naj ob tej prilož- nosti bistveno ponovim.

Trg in politični pluralizem sta konca iste pol- ice, se torej medsebojno pogojujeta. Do trga kot tudi strankarskega pluralizma sem kritičen, a ju sprejemam, ker česa "boljšega" človeštvo ne pozna. Še več lahko rečem: obojega me je na nek način strah, ker bosta pri nas zaživela in živel na balkanski način, a tudi to je nekaj, s čimer se moramo sprijazniti.

Če je temu tako, in kaže da je, potem sem zato, da SZS, čim prej, tem bolje, postane moderna socialistična stranka in še več kot stranka. Naj pojasnim to misel. Za mene socialistična misel ni mrlič, razumem jo kot še vedno aktualno utelešenje evropskega humanizma, kot idejo in ideologijo, ki druži v sebi tako zahtevo po eko- nomski učinkovitosti kot socialni pravičnosti. Če sem spet osebni: moderna evropska socia- listična misel najbolj ustreza mojemu razume- vanju pomena in vloge človeka, družbe in na- rave.

Ko sem zapisal, da mora biti tudi več kot stran- ka, sem pa imel v mislih to, da mora SZS imeti individualno in kolektivno članstvo, v njej pa mora biti tudi mesto za gibanja in zveze, ki ne težijo postati "stranka" - torej organizirani pro- stor za integracijo in delovanje vseslovenskih levih sil (če levo in desno v politiki še sploh kaj omeni). Torej naša SZS je socialno in nacio- nalno opredeljena. To njeno genezo in evrop- ske ambicije izraža tudi naša izkaznica, sam pa se zavzemam tudi zato, da bi slovenski nagel postal naš "strankarski" simbol. Upam, da so naše (moje) ambicije glede SZS po povedanem jasne.

V tem »šolskem« letu se nam obetata še vsaj dve politi- čni preizkušnji: januarski kongres ZKJ in spomladanske volitve. Katera bo težja?

Ne vem, ali je ti dve vprašanji mogoče delati po običajno razumljeni »teži«, gre za dve dokaj raz- lični dogajanji, res pa je tudi, da ne gre za po- vsem »nepovezani količini«, posebej še, če nanju gledamo zgodovinsko.

Kar zadeva kongres ZKJ, upam, da bo to po- greb leninistične avantgardne komunistične partije. Drugače skoraj biti ne more, čeprav obstaja tudi možnost, da se bo preteklost sku- šala z večinsko voljo podaljšati v prihodnost - toda to bistva ne bo spremenilo, le agonija v državi se bo nadaljevala, mednacionalna nas- protja ostrila, rešitev krize pa oddaljevala. Za- to je rešitev naših sedanjih težav, pa tudi socia- listične in jugoslovanske ideje, v modernem in- tegralnem tržnem gospodarstvu in v političnem - strankarskem - pluralizmu.

Kar zadeva volitve, bi rekel naslednje. Najprej

to, da bodo odrazile vso sedanjo jugopestrost; predčasne v Srbiji npr. bodo potrdile »enotnost politike in naroda«, vero v »socialistično prihod- nost«, zaupanje v »enotno ZK Srbije«, itd., slo- venske volitve, če bomo pametni, pa bodo odrazile naravno mavrično pestrost slovenske- ga političnega prostora ter s tem formiranje novega slovenskega parlamenta, ki bo hkrati v kontinuiteti in diskontinuiteti s preteklostjo. In dalje: pomladne volitve v Sloveniji bodo bi- stveni korak iz »liberalnosti« v demokracijo, utrdile bodo slovensko državnost, naredile nas bodo kompatibilne z razvito Evropo.

Bo pa to »šolsko leto« pestro, polno strasti, po- skusov, da bi zaustavilo kolo zgodovine. Mor- da se celo bo, a le za kratek čas, potem bo sla po svobodi, demokraciji, naglemu spreminja- nju razmer postala neustavljiva deroča reka, prihodnost pa zelo negotova. Prav zato mora slovenska politika ohraniti živce, ostati profes-ionalna, predvsem pa modra. Zagotoviti zve- zni - torej nenasilni - prehod v novo kvaliteto je njeno zgodovinsko poslanstvo. Verjamem, da bomo kot narod v tem uspeli.

Pavliha ti je v svoji vladi namenil mesto finančnega mi- nistra. Iz »dobro obveščenih virov« pa se tudi zares sli- ši, da si v ožjem izboru kandidatov za novega predse- dnika izvršnega sveta SRS, ki naj bi postal prava sloven- ska vlada. Kakšen bi bil program te vlade, če bi bil res njen prvi minister? Vprašamo lahko seveda tudi bolj posredno, a preveč šolsko: kateri so glavni slovenski problemi na gospodarskem, političnem in kulturnem področju?

Pavlihi želim vse najboljše, tudi v finančnem smislu. Od kod ideja, da naj bi jaz v »Bajtovi vladi« prevzel finančno ministrstvo, pa res ne vem - tudi v tem je najbrž nekaj šale.

Kar zadeva tisto "kar se sliši", pa ne mislim ko- mentirati - iz te moke ne bo kruha.

Trinajsto vprašanje: Kaj pa, če bi se razmere v Jugosla- vijii (prejbrnile tako, da bi prevladal jugovzhodni kon- cept? Bi se mu uklonil, bi se vrnil v Žiri...?

Ne vem, ali si slučajno ali zavestno razvrstil to vprašanje pod številko 13?! Vprašanje pa je re- levantno, tudi jugovzhodna varianta je lahko realnost, posebej še, ker so mnogi jugopolitiki ujeti v Aleksandrov, Stalinov in še kakšen ris, iz katerega ne morejo in ne morejo. »Trde vari- ante« vladanja v Jugoslaviji niso neznane, zna- no pa bi moralo tudi biti, da nobena od sedaj ni prinesla rešitve jugoproblemov, še več, odlo- žila jih je v še zahtevnejši poznejši čas - vse do danšnjih dni, ko mnogi zgroženi ugotavljajo, da v vseh 70 - letih Jugoslavija ni uspela rešiti pravzaprav nobenega od svojih ključnih pro- blemov. Toliko o rešitvenih možnostih »jugovz- hodne« variante.

O drugem delu vprašanja pa naslednje. Politi- ka je vedno bila - zlasti pri nas - visoko rizično opravilo. Zmaga »jugovzhodnega« koncepta je skrajnost, posledice tega pa je lahko predvide- ti, saj Vojvodina, Kosovo, pa tudi »ožja« Srbija in seveda Črna Gora niso tako daleč, da ne bi vedeli, kaj se tam dogaja - kaj se dogaja z dru- gače mislečimi.

Prav pa je, da rečem, da moj »padec« (velja tu- di za kogarkoli drugega, ki je angažiran »poli- tik«) ni nujno vezan na prihod tujih »pohodni- kov«, lahko »padem pod streli« domačih »(kon- tra)revolucionarjev«. To bi bilo za mene in se- veda mojo družino celo težje. V enem in dru- gem primeru pa za mene ne bi bilo več delov- nega mesta. Čeprav imam tri poklice, bi moral, če bi imel srečo, delati v kakem četrtm. Ne iz- ključujem tudi skrajnosti, a jih pustiva ob stra- ni; da pa bi bilo po obvezni začetni »publicite- ti«, ki jo je bil (in kaže, da še bo) deležen vsak naš »sovaržnik«, kmalu povsem »pozabljen«, da za javnost preprosto od tega časa ne bi več ob- stal, to pa je menda tudi jasno. Vse to spreje- mam, se sicer zoper to z zavzemanjem za dru- gačno politično kulturo borim, a realnosti tega časa in prostora so take, da zgoraj povedano ni izključeno.

In kam bi se vrnil v takem primeru? Končno k sv. Lenartu, če se bo le dalo, prav gotovo. Toda to, upam, da še ne bo kmalu. Zato naslednje: ker je jasno, da ne bi sprejel »nove vere«, bi mo- ral ponovno s trebuhom za kruhom. Kvislingi bi storili vse, da bi mi kruh zagrenili. Ker pa vem, da v svoji fari še ni bil nihče prerok, tudi jaz ne, bi se »zdravi konvertiti« našli tudi med najinimi rojaki, moja pot v Žiri bi bila tako za- prta. No, če se pošalim, le-ti bi tudi Tebi celo ta pogovor z menoj štel v zlo. Taka je zaenkrat vsaj še politična kultura na hribovitem Balka- nu. Morda so bili in so še idejni boji na tem prostoru prav zaradi tega tako zagrenjeni in celo krvavi. In ker se tega zavedam, sem tako zagret za dvig naše politične kulture, za resnično plu- ralnost, za pošten odnos do naše preteklosti in zavezan prihodnosti.

VINE BEŠTER

Arheološko iskanje zgodovinskih ločnic Kranja

Utrjevanje mestne identitete

Na vrtu gradu Kieselstein so pod strokovnim vodstvom Milana Sagadina prišli do pomembnih odkritij. Končno lahko z gotovostjo rečemo, da je naselbina Carnium eden od predhodnikov sedanjega Kranja.

Zgodovina mesta Kranja je bila temeljni pisani vir in izhodišče za arheološka raziskovanja in proučevanja ne samo Kranja in okolice, temveč vse Gorenjske v preteklih štirih desetletjih. Znanstveno historično in arheološko opredeljena mesta najdišč s kraji do leta

1939 so bili osnovni vodič in načrt za arheološka strokovna perspektivna dela: arheološka rekognosciranja in topografijo, identifikacijska sondiranja (Lovrenc na Gori, Britof pri Kranju, Šmartno pri Cerkljah, Tupaliče), varovalna izkopavanja (Kranj mesto, Šmartno ob Savi - Str. ašče, Šenčur pri Kranju, Bobovk pri Kranju in druga) in pri muzeoloških predstavitev Gorenjske. Arheološka najdišča Kranja in okolice so odkrivali od preloma 20. stoletja do današnjih dni. Obsegajo kraje v srednjem kulturno geografskem prostoru Gorenjske. Omejujejo se na območje Save s pritokom Koke in na sosednje doline Tržiške in Kamniške Bistrice. Na severovzhodnem obrobju nad kranjsko ravnino se vzdigujejo

se ohranilo gradivo hiš in premočna je bila destrukcija. Gorenjsko področje je le del širšega kulturno geografskega jugovzhodnoalpskega prostora. V njem se pretekajo ljudje, kulturni tokovi in vplivi. Z vsemi svojevrstnimi lastnostmi in značilnostmi segajo v sosednja področja in kraje vzhodnih Alp, severnega Jadrana in Panonije, saj iz njih izvirajo.

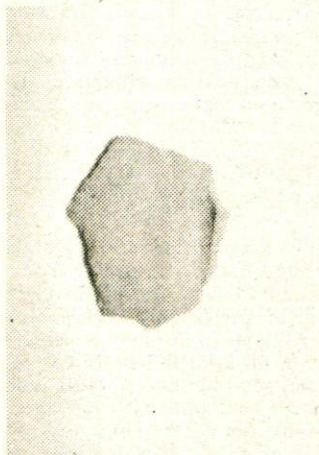

4 - "Terra sigillata", luksuzna rimska posoda

Kulturne materialne usedline se občasno in v kulturnih stopnjah izkazujejo na tem prostoru že od najstarejših kamenodobnih obdobij človekove zgodovine. Število najdišč pa kaže gostoto naseljenosti. Ta se stopnjuje in prekinja. Vzrokov za stanje in obseg naselja in grobišča je mnogo, a žal je materialno to redkokdaj dokazljivo. Nove izkopanine in njih mesta se primerjajo, povezujejo, razvrščajo in dopolnjujejo v razvojno pot, ki obsega kulturno materialne in časovne pridobitve. Analizira se delo in način življenja. Krajevni pregled in časovna primerjava arheoloških najdišč z današnjim stanjem krajev nam predločujejo stopnjo razvoja na osnovi preteklih materialne dediščine.

1 - Pisalo "stilus", zgodnja antika

gorata pobočja zahodnega dela Kamniških Alp, s Storžičevo in Grintavčev skupino. Različno okolje, življenjske razmere in vplivi pogojujejo izbor naseljevalne v preteklih arheoloških obdobjih. Zavetni robovi rečnih dolin in prisojni hribi ob vznožju gora so bili že od pradednine primernejša mesta za selišča. (Drulovka, naseljena v mlajši kamni dobi, ilirskodobno naselje na Šmarjetni gori, na Gradišču nad Bašljem, na Lovrencu, na blejskem gradu, v Kranju nad sotočjem rek). Kot je znano, so grobišča v nepo-

3 - Langobardska posoda, izredno redka - pomembnejša od drobnih najdb

sredni okolici bivališč, pa čeprav ta mnogokrat niso znana (Tupaliče, Stražišče, Kranj). Ni

občasne, neodvisne od materialnih faktorjev. Menjavali in prevzemali so si tudi kulturno materialne in duhovne dobrine ter njih vplive iz močnejših pokrajinskih središč. V stoletjih so se spreminjali in se je izboljševal način življenja. Vodni tok Save in doline rek so bili do Kranja kašipot mnogim migracijskim skupinam v vseh časih: z juga proti severu, od vzhoda

Zavod že nekaj let izvaja akcijo "Kranjsko mestno obzidje", v okviru katere se skuša odkriti razvoj obzidja (v ta namen je bil sondiran teren ob samem zidu); vrt kielsteinskega gradu pa je hkrati tudi največji nikoli pozidan prostor v samem mestu in odtod domneva, da so posamezne arheološke plasti dobro ohranjene.

Pod strokovnim vodstvom

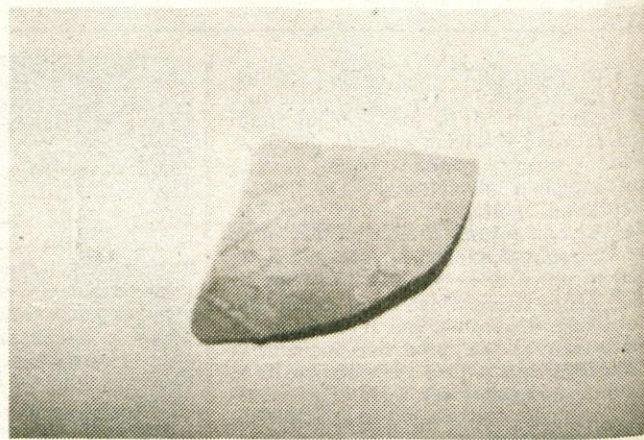
KAKO JE GORENJSKA, KAKRŠNO POZNAMO, ZANIMIVA ZA ARHEOLOGA?

Milan Sagadin, diplomirani arheolog: »To kar pomeni Dolenjska za slovensko prazgodovino, pomeni Gorenjska za obdobje pozne antike in preseljevanja ljudstev. In ta zgodovinska vloga se kaže v zunanji podobi pokrajine — tam številna gradišča na gričih, tu cerkvice po vrhovih ob prisojnemu robu ravnine. Gorenjska predstavlja v arheologiji naravnost vzorčni primer za proučevanje sprememb poselit-

vene slike na prehodu iz pozne antike v obdobje preseljevanja ljudstev ter dalje v slovanski zgodnji srednji vek. Povrh tega nam je znano — zahvaljujoč anonimnemu geografu iz Ravene in njegovemu delu Kosmografija — tudi ime te pokrajine v 6. stoletju (Karneola) kakor tudi imena 25 naselij v njej (doslej lokaliziran le Carnium). Te spremembe so rezultat številnih migracijskih gibanj, ki so bile posledica razpada rimskega državnega aparata in vojske. Arheološke lokacije in najdbe v njih kažejo veliko ogroženost prebivalstva, pa tudi sposobnost njegovega samoorganiziranja ob soočenju s barbarskimi osvajalci. Značaj in oblike naselbin, ki se praviloma premaknejo v dobro zavarovane višinske lege — od preprostih stolpov do refugijev in stalnih utrjenih bivališč s cerkvijo kot osrednjo stavbo, odražajo vso pestrost njihovih medsebojnih odnosov. Ti segajo od popolnega in stalnega zavračanja, preko življenja drug ob drugem v enklavah pa do sožitja. Podobno sliko nam nudijo tudi analize grobnih dodatkov v primerjavi s horizontalno stratigrafijo grobišč. Očitno pa je tudi, da odnosi staroselskega prebivalstva do germanskih osvajalcev niso bili taki, kot odnosi do Slovanov. Ti so povsem prevzeli in obnovili poznoantično nižinsko poselitveno mrežo, na njihovih grobiščih pa ni videti, da bi se staro prebivalstvo z višinskih zatočišč (Ajdne, Lovrenca, Gradišča, Jakoba, Štefanje gore, Ivanjka itd.) še kdaj vrnilo na svoja posestva v ravninah. Vse, kar lahko ugotovljamo, je »rahl stik«. Cerkev po teh hribih, pogosto naslednice sve-tišč staroselskega prebivalstva, pa gledajo na svojo izgubljeno dediščino v dolini.«

Milana Sagadina so so se tako dela na sondiranju vrta začela 7. avgusta in dosedanje ugotovitve bi lahko po njegovih besedah strnili v sledeč sklope: 1. na vrtu Kieselsteina je opraviti s tremi fazami obzidja. Prva in druga faza pripadata še antičnemu obdobju. Najstarejša utrditev je tako ugotovljena v 1. stoletju našega štetja, kaže pa, da se ta utrditev ne nadaljuje naprej v pozno antiko, ampak da je vmes prišlo do prekinitve. Druga faza utrditve je očitno pozno antična in je dobro ohranjena, medtem ko tretja faza utrditve sodi že v srednji vek in se veže na Kranj kot mesto, ki si je tako v okviru mestnih pravic lahko privoščilo tudi obzidje. 2. Posebej zanimive so najdbe, ki se vežejo na prvo fazo, kajti ob uvoženih rimskih predmetih gre tudi za lončevino, ki je izdelana v tipično prazgodovinski domači tradiciji. Ta dvojnost se očitno veže predvsem na čas po priključitvi naših krajev k rimskemu imperiju (nekje od 35 let pred našim štetjem do leta 14. po našem štetju). Pojavlja se sicer še uvoženi rimski material, vendar je hkrati že tudi obilica materiala domače proizvodnje. 3. Poznoantična faza kaže, da je bila naselbina takrat dokaj močna, ker je naselbinska plast zelo debela in hkrati najdbe ze-

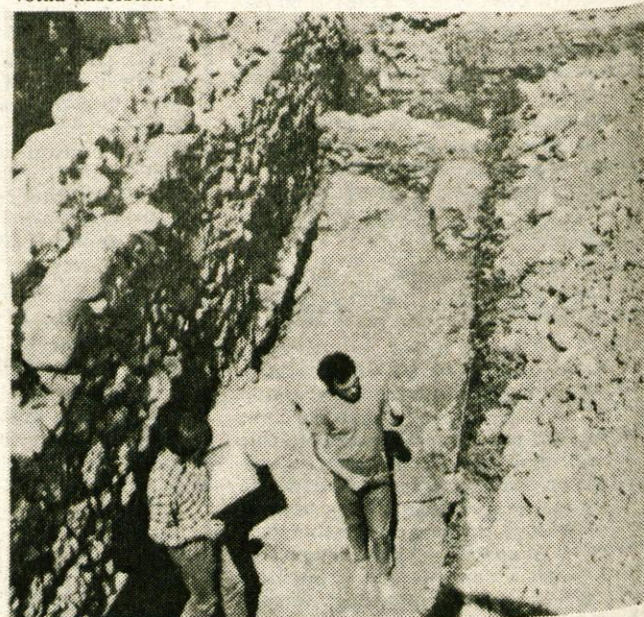
6 - Slovanska keramika (8 - 9. st. n. št.)

lo številne. To v bistvu spet podpira (še ne objavljene) ugotovitve zadnjih let, da so tri podeželske vile v okolici Kranja (Žabnica, Spodnje Bitnje, Čirče) vse poznoantične. Tik ob obzidju so izkopavanja prinesla odkritje vertikalnih lesenih opornikov (značilnost lesenih naselbin) in večjo grobno ruševin - očitno gre za nekaj objekt, ki je v pozni antiki stal na tem mestu, žal pa je ohranjenost tako slaba, da natančna rekonstrukcija verjetno ne bo možna.

(ki ga prvič v Kosmografiji omenja anonimni geograf iz Ravene), odslej pa je možna popolna identifikacija s sedanjim Kranjem. Dokazuje za Carnium se je praktično dolgo iskalo. Omenimo samo prizadevanja dr. Jožeta Kastelica iz ljubljanskega Narodnega muzeja, ki je takrat, ko se je vršilo izkopavanje grobišč ob južni strani kranjske župne cerkve, naredil nekaj sond tudi na Pungartu. Za Pungart se je namreč vedno predpostavljalo, da je tista točka.

7 - Arheološko sondiranje Kieselsteinskega vrta. Je bila tu prvotna naselbina?

8 - Ob zidu so lepo vidne tri faze obzidja

Posamične najdbe iz teh obdobj so bile sicer že najdene pri starejših izkopavanjih na različnih krajih, vendar jih ni bilo moč vezati na določene objekte, kar je od sedanjega odkritja na vrtu Kieselstein sedaj možno. Dosedaj se je ime Carnium vezalo na Kranj predvsem skozi imensko kontinuiteto in zaradi posameznih najdb in grobišč, odslej pa je to možno potrditi tudi skozi konkretizacijo stavb (obzidje, naselbinska plast). Do odkritja na Kieselsteinskem vrtu se je namreč zgolj vedelo za Carnium kjer je stala prvotna naselbina. Z odkritjem obzidja na Kieselsteinskem vrtu (praktično dokaj daleč od Pungarta) pa se je ta teorija, če že ne v celoti ovrgla, pa vsaj močno zamajala. Akcija pa z "Kieselsteinskim odkritjem" seveda še zdaleč ni končana, pravzaprav se je šele začela. Ponovno ali naprej je namreč odprtih cel kup vprašanj, na katera bo skozi nadaljnja raziskovanja potrebno iskati odgovore, ki bodo skozi svojo realizacijo pomagali sestavljati in hkrati prepoznati mozaik najstarejše zgodovine Kranja.

5 - Bronasta sponka "fibula" (1. st. n. št.)

V mestu nad sotočjem Save in Koke (današnji Kranj, op. p.) in njunem ožjem obrobju so številna mesta najdb iz naselbine in grobišč. Med njimi pa so posamične najdbe druge vsakodnevne rabe iz različnih časovnih in kulturnih dob ter njihovih stopenj, od prazgodovine do srednjega veka. Dokazujejo nam čas obljudenosti, njen pomen in pokrajinsko vlogo v preteklih arheoloških obdobjih. Izjemno, s strmimi bregovi naravno zavarovan prostor starrega urbanega jedra je dajal ljudem že v najstarejših časih zavetje in življenjske možnosti. Naselitve so bile stalnejše ali

proti zahodu in tudi v obratni smeri. Vsakokratne premike je doživljalo tudi mesto Kranj, piše med drugim Andrej Valič v Zgodovini mesta Kranja (Josip Žontar, Kranj, 1982).

Kranjska zgodovina je te dni spet v središču pozornosti in se kaže skozi odkopavanja na vrtu gradu Kieselstein. Preden bo le-ta dobil svojo novo podobo (po predlogu naj bi se ponovno uredil park) so strokovnjaki kranjskega Zavoda za varstvo kulturne in naravne dediščine opravili nekaj arheoloških sond. Vzroke za to gre iskati predvsem v dveh smereh:

TEMA TEDNA

RUSKI KRIŽ

Za tiste, ki smo za prmejduš verjeli, da so se v Rusiji locali čisto tazezarni Marsovc, ena otožna vest: niso se! Tako z medplanetarnim komuniciranjem ne bo nič, kar je posebej boleč udarec za določene predele te naše nesrečne države. Za tiste, seve, ki nočejo v nobeno Evropo; morda bi kontaktirali samo še z delovnimi ljudmi in občani iz veselja, a še to samo s tistimi, ki so zvesti samoupravnemu socialističnemu pluralizmu nestranskega tipa. Vse ostalo je zanje nič in manj kot nič.

Če že ne moremo biti fascinirani z zgodbami iz kakšnega ruskega Voronježa, moramo ponje kar v domače loge, kjer pa je tako ali tako sama ljuba žalost. Z izjemo Fikreta iz Velike Kladuše, ki je spet v polni formi: spi dve, do tri ure, ostalih dvainvajset ur pa tuhta in snuje. Veliki mislec in finančni kreator, za katerega le bog in nekaj funkcionarjev ve, zakaj je spet v Agrokomercu, ni brez stila: za delovno mizo, kjer kot veliki umetnik začne kreirati pet minut pred šestjo, pridri v šoferjem v črnem mercedesu. Za vzporedna opravila in opravke, kot so sodišča in druge malenkostne sitnosti, pa se s šoferjem presedeta v beli

mercedes. Pomenljivo! Črna barva je barva resnosti, dostojanstva, bela pa nedolžnosti, sproščenosti in brezbriznosti. Črna limuzina je za kšeft, bela pa za promenado in sodišče. Bravo! Res je vreden veličastnih podvigov ruskega Benderja, ki je po vsaki lumpariji vzneseno vzkliknil: Seja se nadaljuje!

Ampak Napoleonu iz Velike Kladuše se vsaj dá kaj dopovedat. Napoleoni iz drugega konca države pa so absolutno gluhi in slepi. Domača in svetovna javnost kriči, Kosovo pa krvavi zaradi čarovniškega procesa proti Azemu Vllasiju in ostalim. Napoleoni pa nič. Kje je njihova prislovična gostoljub-

nost, če uradnim opazovalcem Bushove administracije pred nosom zaloputnejo vrata? In preprečijo vstop v tisto betežno sodno dvoranico, ki je taka, kot da bi jo vzeli iz kakšnega progrošnega kavbojskega filma? Pa lisice na rokah - celo kapitalnim laikom in brezdušnežem nazorni učni primer scenarija totalitarne države. Milošević, ki je že zdavnaj javno obznanil, da bo Vllasija dal zapreti, zdaj že skriti noče ničesar več. Sicer pa - le kaj bi delali tuji uradni opazovalci na procesu, ko pa nobeni civilizirani živi duši na tem svetu ni jasno, kaj se skriva pod famoznim terminom »kontrarevolucija«. Naj bodo še tako inteligentni in evropsko vljudni in bodo na vse kriplje poskušali razumeti: a dopovedati se jim ne bo dalo. Kako naj zdrava pamet zastopi, da je kontrarevolucionar najbolj zlovesče bitje, kar jih je videlo človeško oko in da ne zasluži ničesar drugega kot izolacijo, lisice in v končni fazi električni stol?

Argumentirano dopovedati - malo morgen! To je čisto tako, kot bi odbojarski trener športnemu analfabetu dopovedoval, kaj je ruski križ pri odbojki...

D. Sedej

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: presta, radion, Edirne, DO, TET, Kosmač, car, akut, PI, strip, Clift, ovoj, trirama, agita-to, rabi, orser, Arnol, analitika, inč, pi, bs, general, ilo, opel, Lile, nolit, norik, kt, trikot, Racin, otiščanec, trema, noj, ravs.

Izžrebali smo naslednje reševalce: 1. nagrada: Janez Rajgelj, Žirovnica 106; 2. nagrada: Rudi Kozjek, Gorenjska 20, Radovljica in tri tretje nagrade. Cilka Kern, Klanec 48, Komenda, Ciril Jurhar, Mivka 36, Ljubljana in Cvetka Bergant, Trg svobode 25, Tržič. Čestitamo!

Za današnje križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: 800.000 dinarjev

2. nagrada: 600.000 dinarjev

Tri tretje nagrade po 500.000 dinarjev.

Rešitve pošljite do srede, 8. novembra, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Našo lestvico lahko poslušate v sredo, 8. novembra, od 16. do 19. ure na valovih Radia Žiri. Z vašimi glasovnicami ste lestvico oblikovali takole:

Domača lestvica:

1. Helena Blagne in Nace Junkar - Vrniva se na najino obalo
2. Don mentoni blues band - Dobra mrha
3. Aleksander Mežek - Podarjeno srcu
4. Stane Vidmar - Oprosti mi sine
5. Don Juan - Gusarji z morja
6. Meri Cetinič - Dome moj
7. Zlatko Dorbič - Sara
8. Simona Weiss - Zabrana ljubav
9. Lapos - Bella, bella rosa
10. Bolero - Moja Marjetka

Novi predlog: Pop design - Na božično noč

Tuja lestvica:

1. Roy Orbison - California blue
2. Queen - I want it all
3. Madonna - Oh, father
4. Starship - Wild again
5. Jason Donovan - Too late to say goodbye
6. The beach boys - Kokomo
7. Kylie Minogue - Je ne sais pas pourquoi
8. How many people - Paul McCartney
9. Nana Mouskouri - Why worry
10. Little Richard - Tutti frutti

Novi predlog: Kaoma - Lambada

Med vašimi kupončki smo izžrebali Tejo Markelj, Češnjica 39, Železniki. Bon v vrednosti 500.000 dinarjev, te Teja čaka v prodajalni Ana v Gorenji vasi 34. Lahko ga vnovič pri nakupu kavbojk, trenirk, jaken, puloverjev in ostalih artiklov v tej trgovini. Čestitamo!

Sodelujte z nami, bralci Gorenjskega glasa.

Čakajo vas lepe nagrade. Kupončke pošljite na naslov: Radio Žiri, trg osvoboditve 1, 64226 Žiri.

KUPON

Domača pesem.....
Tuja pesem.....
Novi predlog.....
Moj naslov.....

Opravičilo

V prejšnji številki smo v članku pod naslovom KIVI - v diskontu najdražji, objavili, da je v diskontu v Lescah ta KIVI po 340 starih milio-

nov. Napačno! KIVI je po 34 starih milijonov in je zatorej treba odvzeti ničlo. Za napako se opravičujemo!

JEŽ

Sprevodnikova »zmota«

V torek ob 7. uri in deset minut je potnica, upokojenka, vstopila na Alpetourov avtobus v Škofji Loki. Peljala se je dve postaji do Trate, sprevodnik pa ji je za vožnjo zaračunal 55.000 dinarjev. Plačala je, kaj bi drugega! Le potem se je doma čudila, kako salamen-sko so se avtobusi podražili.

Domačim se je vozovnica zazdela le preveč zasoljena in so vprašali. Izvedeli so, da je sprevodnik Vahid R. hudimano usekal mimo: pri upokojenki se je »zmotil« za 40.000 dinarjev, saj vožnja od Loke do Trate stane 15.000 dinarjev!

Prevelika razlika, da bi jo lahko kakorkoli že tolerirali. Ali ne, Alpetour?

Komunikacije

Še nas je nekaj, ki imamo tenkočutna ušesa. Tem občutljivim ušeskom pa nikakor ne gre v račun, kadar kdo naglas prebere kakšen občinski material, v katerem pisci lokalne ceste - za katere vemo, kakšne večinoma so - imenujejo KOMUNIKACIJE. DRes je, da je vsaka cesta, tako avtocesta kot kozja pot komunikacija. Omogoča namreč prehod z ene strani na drugo in zatorej komuniciranje. Malo se pa le čudno sliši, da so čisto navadne razdrapane in luknjaste občinske ceste, na katerih se komaj srečata dva osebna avtomobila, KOMUNIKACIJA. Bilo bi bolje in lepše, če bi ostali kar pri CESTI in bi opustili tisto KOMUNIKACIJO. Tako bomo sicer res opeharjeni za tako lepo zvonečo formulacijo: ...zato te komunikacije omogočajo lažji prehod populacije v prometu, a bomo že preživeli. Zaradi komunikacij in populacij ne bomo nič bolj imenitni. Narobe: le posmeha bomo vredni...

Ijubiljanska banka

GORENJSKI IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

OBRESTNE MERE ZA NOVEMBER VIŠJE ZA 5 %

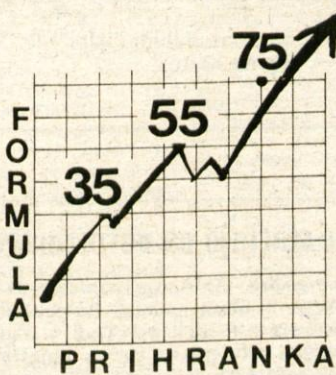
Revalorizacijska stopnja za NOVEMBER znaša 45,6 %.

V Gorenjski banki od novembra dalje vpogledna sredstva OBČANOV obrestujemo v višini 75 % mesečne revalorizacijske stopnje (prej 70%). To za november znaša 34,2 %.

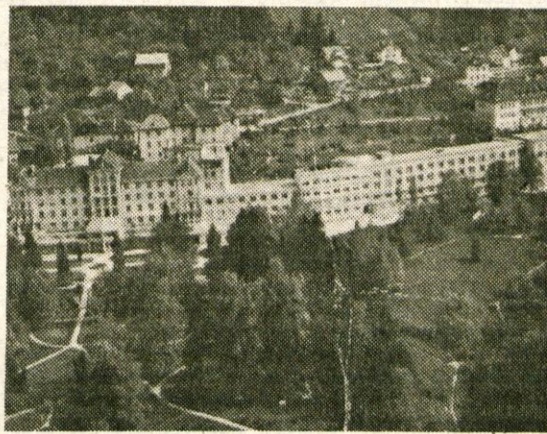
Povišali smo tudi mesečne revalorizacijske stopnje za gospodarstvo in negospodarstvo.

Vpogledna sredstva GOSPODARSTVA obrestujemo v višini 60 % mesečne revalorizacijske stopnje (prej 55 %).

Vpogledna sredstva NEGOSPODARSTVA obrestujemo v višini 35 % mesečne revalorizacijske stopnje (prej 30 %).

Temeljna banka Gorenjske

GORENJSKI GLAS	JUS	TISK NOŽ POSNE-MALNIK	ZNAMKA ŠVICAR-SKIH UR	SLAVKO TIHEC	ZNAČILEN PRED-STAVNIK	GL. MESTO FR. DEPART. MAJA LOT. ET. GARNONNE	AROMAT SNOV V PLODOVH VANILJE	IZOBČE-NJE, CERK-VENO PRE-KLETSTVO
PREVOD V TUJ JEZIK								
SOD. ANGL. DRAMATIK (TERENCE)								
SKANDIN. MOŠ. IME				POJAV NA RAZBURKA-NI VODI DINAR				
KRAJ PRI VRHNIKI FILISTEJSKI VELIKAN					KONČEK SUKANCA ZAJEMALKA Z DOLGIM ROČAJEM			
						LESKOVAČ MESTO NA FRANC. RIVIERI		
LEVI PRITOK DONAVE, MEJNA REKA MED SLOVAŠKO IN MAD-ZARSKO	DOJEM. VTIS	KONSTAN-TA S SPRE-MENLJIVO VREDNOSTJO	MORALA, NRAVNOST	REKA V ČRNI GORI	ETNIČNA SKUPINA V NIGERIJU			
MAMA					NEM. SLI-KAR, EKSP-RESIONIST (EMIL)			
POLICIJA, KI UREJA PROMET					METAMORF-NA KAMNINA BLESTNIK ŠTEVNIK			
ETIOP-SKI PLEM NASLOV				NAJV. GORA NA FORMO-ZI (JAPON-SKO IME)				
EDO MIHEVC			VRATA V PLOTU	KLANEC, VZPET...	TINE ŠROT			
MESTO V ZRN. ZNANO PO POR-CELANU					REKA V BIAHU ČEŠ. PRITR-DILNICA			
PONAV-LJALNI GLAGOL						AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	JERMEŃ ZA HLAČE	PAPESKO POKRIVALO BALERINA PAVLOVA
ŽELEZAR-SKO MESTO NA GO-RENJSKEM						ROB. OBRO-BJE GOZDA TUDI ŠTOR		
ITALIJ. RENESANČ-NA PESNICA IN SLOVITA KURTIZANA						NETRNICIA		
						GORENJSKI GLAS	RIBIŠKA MREŽA	STVAR. PREDMET

Kegljanje

Nepremagljivi Urbanc

Kranj, 31. oktobra - Dvakratni svetovni kegljaški prvak Boris Urbanc se je v ponedeljek zadovoljen vrnil na svoje delovno mesto profesorja telesne vzgoje na osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju. Čeprav v prvem delu kegljaške sezone ni igral v vrhunski, šampionski formi, je konec preteklega tedna razbil vse dvome o svojem kegljaškem znanju. Na državnem prvenstvu posameznikov v sarajevski Zetri je Boris prvi dan igral fenomenalno, podrl 988 kegljev in postavil nov rekord osemsteznega kegljišča. Drugi dan je nadaljeval umirjeno, rutinirano, podrl 972 kegljev in s skupno 1960 podrtimi keglji postal državni prvak. Drugega, Galjaniča iz zagrebške Grmošice, je pustil za seboj kar za 67 kegljev, Košutiča, prav tako člana Grmošice, pa za 72 kegljev, kar je za tako kakovostne kegljače, kot so jugoslovanski, velika razlika in dokaz, da je Urbanc v odlični formi. Borisov uspeh so dopolnili še drugi slovenski kegljači. Steržaj, član mariborskega Konstruktorja, je bil peti, njegov klubski tovariš Kirbiš deseti, Juvancič doma iz Kranja, igra pa za Gradis tako kot Urbanc, pa je bil enajsti. Med ženskami je zmaga tudi odšla v Slovenijo po zaslugi Škarfarjeve iz SCT, Gobčeva iz Ema pa je bila druga.

J. Košnjek

Kapetan kegljačic Triglava Ema Zajc

Tudi ženska ekipa v težavah

Kranj, 2. novembra - Jutri, v soboto, se začne ženska in ženska članska republiška liga. Članice KK Triglava doma gostijo v prvem kolu ekipo Korotana iz Prevalj, člani pa Radensko. Tako kot pri moških je tudi ekipa članic v težavah. Od aktivnega kegljanja se je od ekipe Triglava poslovila ena najboljših kegljalk v državi Marjana Zore. S kakšnimi upi startajo v novo sezono 1989-90, odgovarja kapetan članic Ema Zajc.

Kot pri članih je tudi pri članicah v novi sezoni liga povečala z osmih na deset ekip. V lanskem republiškem ligaskem prvenstvu so bile članice kegljaškega kluba Triglava tretje. V novo sezono, ki se začne v soboto, bodo kegljačice Triglava startale z eno manj. Od aktivnega kegljaškega športa se je poslovila ena od najboljših igralok Marjana Zore. Marjana Zore je bila večkrat republiška prvakinja med posamezniki in enkrat državna prvakinja.

Slovo Zoretove je škoda za ekipo?

»Resnično nam je žal, da se je od aktivnega tekmovanja poslovila ena najboljših igralok v Sloveniji in Jugoslaviji Marjana Zore. Kegljaski ženski šport je s tem veliko izgubil. Me bomo v prvem kolu startale to soboto doma z ekipo Korotana iz Prevalj. Ekipa je torej pomaljšana in igrate bomo s tremi novimi igralkami. To so Slavica Glivar, Darja Zupan in Mojca Kern. Igrale bodo še: Silva Fleischman, Zdenka Gašperin, Stanka Virant, Marija Čej, Slavka Pirc, Pavla Šorn in jaz. Naš trener je Miran Stucin in treniramo po ustaljenem redu že od začetka septembra naprej.«

S kakšnimi cilji startate v to republiško žensko ligo?

»Za novo sezono se je liga od osmih ekip povečala na deset. V lanskem sezoni smo bile v republiški prvi ligi tretje. Ni dosti primanjkovalo, da bi bile prvakine kot ekipa članov. V novi sezoni 1989-90 se bomo v prvi republiški ligi borile za osvojitev mesta v prvi polovici prvenstvene lestvice. Poslovila se je Marjana Zore in prenehale so tudi tri igralke prve ekipe. Za prvaka naj bi se borile članice Gorice (Nova Gorica), ki so bile še lani prvoligašice. Favoriti za prvaka so še Tekstina (Ajdovščina) in Konstruktor (Maribor). Zaradi slabega kegljišča nam ne gre vse tako, kot bi želeli. Petintrideset let staro kegljišče je potrebno prenove, ali graditi novega?«

D. Humer

Uspešna sezona gorenjskega balinanja

Kranj, 23. oktobra — Končana je letošnja balinarska sezona v vseh ligah: v medrepubliški — sever, slovenski in gorenjskih ligah.

Balinarski klub Primskovo ima v svojih vrstah mladinskega svetovnega prvaka v izbijanju, Bojana Novaka. Preteklo nedeljo je Boris Novak na članskem državnem prvenstvu osvojil drugo mesto med posamezniki v izbijanju. Le za las je zgrešil državni naslov. Prvak je Pazinčan Ivančič. Med posamezniki je nastopil tudi Miloš Ross, ki je bil dvajseti.

V medrepubliški balinarski ligi — sever je prvak Brdo (Ljubljana).

Imenitno so se v tej ligi izkazale tudi tri ekipe Gorenjske: Trata iz Škofje Loke je bila druga, Primskovo tretje in Radovljica četrta, kar je res odličen uspeh teh ekip!

V republiški ligi — sever so za presenečenje poskrbeli balinarji iz Huj. Postali so prvaki. Drugi so bili balinarji Čirč in tretja Slavija iz Ljubljane.

Ekipa balinarjev Jesenic je prvak v prvi gorenjski ligi. Vrstni red je: 1. Jesenice, 2. Kokra, 3. Gorenja vas, 4. Zarica, 5. Borec (Kranj), 6. Kras (Železniki), 7. Rogovila (Prebačevo), 8. Ravne (Tržič), 9. Žiri, 10. Kres (Javornik), 11. Alpetour (Radovljica). Prvaki Jesenice so se borili na kvalifikacijah za vstop v republiško ligo, iz lige pa izpadeta Kres (Javornik) in Alpetour (Radovljica).

V drugi gorenjski ligi je prvak Planina, 2. Šenčur, 3. Bratov Smuk, 4. Zirovnica od 5. do 10. mesta pa Bistrica (Tržič), Bohinj, Vodovodni stop (Kranj), Invalid (Radovljica), DRŠI Borec in Predoslje. Planina in Šenčur gresta v prvo gorenjsko ligo.

D. Humer

ureja JOŽE KOŠNJEK

Košarkarski klub Triglav iz Kranja

Darilo mladim košarkarjem: 150 žog

Kranj, oktobra - Uvrstitev med prvih pet najboljših v slovenski košarkarski ligi je kratkoročni cilj kranjskih košarkarjev, dolgoročni pa je vzgajati mlade po šolah in nato v klubu ter uvrstiti sodelovanje na Gorenjskem.

Prvo moštvo dokaj uspešno igra v slovenski ligi in kaže, da je načrt, uvrstitev med prvih pet, kar realen in uresničljiv. V prvem moštvo so spremembe. Vodi ga novi trener, 30 letni Predrag Milović iz Bara, ki je, kot je sam povedal, že 14 let košarkarski trener z velikimi ambicijami, za sedanjim korak v Kranj pa mu ni žal. Na naše mesto ga vežejo tudi lepi spomini, saj je na primer lani na polfinalnem tekmovanju najboljših kadetov v Kranju njegov tedanji klub Mornar iz Bara zmagal. Milović hvali delo uprave, pogoje za delo in pristavlja, da moštvo za zdaj igra veliko bolje na tujem kot pa doma. Triglav naj bi po njegovem pokazal pravo formo v drugem delu prvenstva. Za prvo moštvo sedaj igrajo Darko Omahen, ki je s 30 leti najstarejši igralec in kapetan, v Kranj pa se je vrnil iz ljubljanskega Slovana, Robert Horvat, Vlatko Vujadinović, Slavko Tadič, Marjan Kern, Robert Poljanšek, Miroslav Šušič, Roman Kolar, Gregor Jeras, Roman Horvat, Primož Samar, Miha Vauhnik, Darko Kastigar, Miha Kravanja, Aco Mihajlovič, Klemen Ferjanovič, Boštjan Šmid, Zoran Mihajlovič in Janez Mali. Samar, Vauhnik, Kravanja in Šmid so prišli z Jesenic (Jeseničani so bili zainteresirani za sodelovanje, Ločani pa ne) in imajo dvojno licenco, enako pa tudi oba Mihajloviča in Ferjančič, ki igrajo tudi za Lipje.

Klub se strokovno utrjuje. Šef strokovnega štaba je dr. Brane Dežman, priznani košarkarski strokovnjak in profesor na ljubljanski fakulteti za telesno kulturo, neposredno s košarkarji pa razen Predraga Miloviča delajo Brane Lojč, Martin Gorenc, ki je sporazumno in na svojo željo zapustil prvo moštvo in prevzel skrb za mlade, Tomo Kegljčević in Simon Torkar. Po osnovnih šolah vadi mlade košarkarje še 17 trenerjev. To delo po oceni vodstva kluba zelo lepo poteka. V sodelovanju z ljubljansko fakulteto za telesno kulturo je klub izlokal deset trenerjev, podobno usposabljanje načrtuje za vse učitelje telesne vzgoje, izredno potezo pa je Triglav naredil s tem, da je šolam razdelil 150 košarkarskih žog.

Eden od pomembnih ciljev klubske uprave je finančna trdnost oziroma v čim večji možni meri finančna osamosvojitve. Formiran je Triglav biro, usposobljen za najrazličnejše akcije, saj je še naprej računati na družbene denarje in prosjačenje ob tem, da republiška liga marketinško ni zanimiva, iluzija. Ob strokovni tudi finančna trdnost je zelo pomembna in prvi koraki v tej smeri Triglavu za zdaj uspevajo.

Darko Omahen, kapetan moštva: "Za mesto med najboljšimi štirimi, petimi bo potrebnih 14,15 zmag. Smo v redu družina in tudi treniramo zelo veliko."

Predrag Milović, trener: "Pomemben razlog za moj prihod v Kranj je dobra organizacija kluba."

Peter Sajovic, predsednik izvršnega odbora kluba: "Realni cilj je uvrstitev v načrtovano novo medrepubliško ligo, v kateri je nekdanja kranjska moška košarka že bila."

Rudi Hlebec, tehnični direktor kluba: "Vzpostavili smo dobro sodelovanje z Jesenicami."

Jože Brankovič, predsednik komisije za marketing: "Triglav biro se bo usposobil za najrazličnejše storitve."

J. Košnjek, slike F. Perdan

V Kranju planinski teden

Kranj, 2. novembra - V počastitev jubileja Planinskega društva Kranj bo med 21. in 24. novembrom v Kranju organiziran planinski teden. 21. novembra bo razširjena seja upravnega odbora Planinskega društva, naslednji dan bo posvetovanje o aktualni planinski problematiki, 23. novembra bo planinsko predavanje, 24. novembra pa skupščina, ki se bo nadaljevala s planinskim plesom v Domu JLA v Kranju.

J. K.

Košarka

Pionirke Odeje Marmorja druge

Škofja Loka, 31. oktobra — V Hrastniku je bilo finale letošnjega klubskega prvenstva Slovenije v košarki za pionirke do štirinajst let in mlajše. Za prvo mesto so tekmovalke košarkašice Iskre Delte Ježice, Odeje Marmorja (Škofja Loka), Marles (Maribor) in domačega Hrastnika. Že v polfinalnih igrah je bilo skoraj jasno, da se bosta za klubskega prvaka borili ekipi ID Ježica in Odeja Marmor.

V polfinalu so pionirke Odeje Marmor premagale ekipo

Kranjsko drsališče odprto

Kranj, 1. novembra - Delavcem Poslovnoprireditvenega središča Gorenjski sejem iz Kranja je uspelo pripraviti za normalno obratovanje kranjsko drsališče. Za dve uri drsanja bo treba odšteti 60 tisoč dinarjev, kar je na ravni cen drugih slovenskih drsališč. Drsališče bo odprto ob petkih med 16. in 18. uro in med 19. in 21. uro, ob sobotah med 14. in 16. uro in ob nedeljah med 15. in 17. uro ter med 18. in 20. uro.

J. K.

Vabila, obvestila

Rokometni spored - V prvi moški republiški rokometni ligi igra škofjeloški Termopol jutri ob 20. uri doma z Ormožem, v ženski ligi pa gostuje Alples v soboto ob 17.15 pri Olimpiji v Ljubljani. V drugi republiški ligi 1. skupina igra tržaški Peko v soboto ob 19. uri s Kolinsko Slovanom. Pred dvor pa gostuje v soboto ob 19. uri v Ponikvi. Mladinke v skupini center bodo igrate takole: Alples : Olimpija (čas igranja bo določen s telegramom), Duplje : Peko v nedeljo ob 10. uri, Krim : Sava prav tako v nedeljo, Predvorčanke pa so proste.

Košarkarski spored - V moški košarkarski ligi igra kranjski Triglav v soboto v Ljubljani z Ilirijo. V ženski ligi pa gostuje Odeja Marmor v Mengšu, Jeseničanke gostujejo pri Iliriji, Kranj pa pri Cometu.

Kališče redno oskrbovano - Planinsko društvo Kranj je sporočilo, da je Dom Kokrškega odreda na Kališču ob sobotah, nedeljah in praznikih redno oskrbovan. Ta planinska postojanka je izredno dobro obiskana, prav tako pa tudi osrednji vrhovi. Vendar je treba planince opozoriti, da je v gorah že zima in je to treba upoštevati, in da je vzpon v slabem vremenu tveganje, zato kaže v gorah ravnati razumno.

Nogometni spored - V predzadnjem kolu jesenskega tekmovanja v območni nogometni ligi bosta v nedeljo ob 14. uri igrala Britof in Triglav, Naklo gostuje pri Slaviji, Jesenice pa v Sežani. Mladinci Save gostujejo pri Aluminiju, Britof pa v Ljubljani. V gorenjski A ligi bodo v soboto ob 14.30 igrali: Sava : Visoko, Alples : Tržič, Primskovo : Mavčiče, LTH : Lesce, Zarica : Bitnje in Bohinj : Alpina. V B ligi pa so pari: Bled : Predvor, Britof B : Kokrica, Veleosovo : Šenčur, Hrastje : Podgorje in Podbrezje : Polet. V 9. kolu gorenjske lige so bili doseženi naslednji izidi: Alpina : Zarica 3 : 3, Mavčiče : Sava 0 : 1, Bitnje : LTH 1 : 4, Lesce : Primskovo 3 : 0, Visoko : Tržič 1 : 0 in Bohinj : Alples 0 : 3. Sava ima 17 točk, Zarica 14, Alpina 12 itd.

Rokomet

Kranjčanke startajo na novo zmago

Kranj, 2. novembra - Takšnega razpleta v II. zvezni rokometni ligi za ženske se ni nihče nadejal. Po petih kolih so na vrhu rokometniške Kranjske z 8 točkami. Tudi v nadaljevanju želijo Kranjčanke obdržati prvo mesto, kar pa zanesljivo ne bo lahko. Nova težka preizkušnja jih čaka jutri, 4. novembra, ob 19. uri v dvorani na Planini v Kranju. Nasprotnice Kranjčankam bodo Velenjčanke, izkušena ekipa, sestavljena v glavnem iz rutiniranih igralok. Tekma bo težka, zato kranjske rokometniške pričakujejo izdatno pomoč s tribun.

J. K.

TV SPORED

PETEK

3. novembra

10.00 Video strani
10.10 Tednik
12.35 Video strani
15.45 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
18.10 EP Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.12 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Po stopinjah, angleška dokumentarna serija
21.00 Ulice San Francisca, ameriška nanizanka
21.50 TV Dnevnik 3
22.00 Vreme
22.05 Kesanje, sovjetski film
0.30 Video strani

19.30 TV dnevnik
20.10 Filmske uspešnice
Supergirl, ameriški film
22.35 Športna sobota
22.55 Kulturni magazin

1. program TV Zagreb

8.50 TV Koledar
9.00 Izbor izobraževalnega programa
14.30 Mladinski film
16.00 Sedem TV dni
16.45 TV dnevnik
17.00 Narodna glasba
17.30 TV drama, ponovitev
18.30 Dokumentarni program
19.15 Vreme
19.30 TV Dnevnik
20.15 Pozitivna ničla, humoristična serija
21.15 Tik pred zdajci, ameriški film
23.00 TV Dnevnik
23.20 Noč in dan
1.20 Poročila

NEDELJA

5. novembra

8.45 Video strani
8.55 Otroška matineja
12.00 Kmetijski oddaja
16.20 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Muppetki grejo v kino, ameriški film
17.40 TV Koledar
18.40 Risanka
18.55 Ep, Video strani
19.00 TV Mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 M. Šećerović: Tovarišica ministrica, humoristična nadaljevanka
21.00 Video strani

21.05 Zdravo
33.35 Poročila
22.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Vrnitev
odpisanih, nadaljevanka
15.00 Športno popoldne
19.30 TV dnevnik
19.55 Da ne bi bolelo
20.20 Potovanja po velikih železnih svetih, angleška dokumentarna serija
21.20 Dokumentarna oddaja
22.50 Športni pregled

1. program TV Zagreb

9.20 Poročila
9.30 Nedeljsko popoldne za otroke
12.00 Kulturna dediščina, izobraževalna oddaja
14.00 Nedeljsko popoldne
18.35 Risana serija
19.00 TV sreča
19.30 TV Dnevnik
20.00 Balkan ekspres, TV nadaljevanka
22.30 TV Dnevnik
22.50 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.25 Noč in dan
0.55 Poročila

PONEDELJEK

6. novembra

10.00 Video stani
10.10 TV mozaik
13.05 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije

SOBOTA

4. novembra

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
13.35 Video strani
16.25 EP, video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.48 Spored za otroke
17.00 Zagreb: DP v košarki
18.25 EP, Video strani
18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.15 EPP
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 Kriz kraž
22.05 TV dnevnik
22.20 J. Lawson: Vrtnece so za bogate, ameriška nadaljevanka
23.05 Popolni začetak, angleški film
0.50 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
19.00 Kako biti skupaj, oddaja TV Skopje

16.50 TV mozaik
16.50 Utrip
17.05 Zrcalo tedna
17.45 Oči kritike
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
18.20 Radovedni Taček
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja, predstava primorskega dramskega gledališča
21.45 EPP
21.50 TV dnevnik
23.20 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Drobno gospodarstvo
21.40 Druga godba
22.00 Satelitski programi — poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.20 TV Koledar
8.30 Dositej Obradović, serija za otroke
9.00 Šolski program
15.10 Poročila
15.15 Za lahko noč, ponovitev
17.15 TV dnevnik
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.10 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.05 Koncert, TV drama
22.20 TV Dnevnik
22.40 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.45 Noč in dan

TOREK

7. novembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, šolska TV
11.35 Video strani
15.15 Video strani
15.25 Šolska TV
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev
17.45 Video strani
17.45 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 R. Rose: Pravila zakonskega življenja, ameriška nadaljevanka
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Dinar
21.45 TV Dnevnik 3
22.55 Vreme
22.00 Nadrealisti, zabavna oddaja TV Sarajevo
22.50 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
19.30 TV Dnevnik
18.50 Mladinski pevski festival Celje 89
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Zrebanje lota
20.35 Umetniški večer
22.55 Satelitski programi — poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Oddaja za otroke
9.00 Šolski program

10.30 Poročila
10.35 Šolski program
12.30 Poročila
15.10 Poročila
15.15 Noč in dan, oddaja za otroke
17.15 TV dnevnik
18.05 Številke in črke, kviz
19.10 Risanka
19.10 Vreme
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Zrebanje lota
20.05 Oporoka, ameriški film
21.40 TV dnevnik
23.35 Noč in dan
1.35 Poročila

SREDA

8. novembra

10.00 Video strani
10.01 TV mozaik
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
16.50 TV mozaik
18.05 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna
Harryjeva igra
22.25 TV Dnevnik 3
22.40 Svet poroča
23.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Placido Domingo poje Zarzuelo
21.30 Poročila
21.40 Znanstveni forum
23.10 Zlati hit festivala Mesam 89

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Pika Nogavička, švedska nanizanka
9.00 Šolski program
12.30 Poročila
17.15 TV dnevnik
17.35 Pika Nogavička, švedska nanizanka
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.30 TV Dnevnik
20.00 Mila Džukanović in Može, jugoslovanski film
22.55 TV dnevnik 2
22.55 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.00 Noč in dan

CETRTEK

9. novembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, šolska TV
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
20.05 E. Reitz: Domovina, nemška nadaljevanka
21.40 Tednik
23.00 TV Dnevnik 3
22.45 Retrospektiva: »Komedija na slovenskem odru«
0.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Dinarski gozd, poljudno-znanstvena oddaja

19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Mali koncert: Zagrebški solisti
20.40 Oči kritike
21.10 Satelitski programi — poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Smogovci, otroška serija
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Šolski program
12.30 Poročila
12.40 Prezri ste, pogledajte
13.10 Modna kreatorka, ameriški film

RADIO

PETEK, 3. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 4. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in prijubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.05 Literarni nočno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 5. novembra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Se pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lajtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Prijubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 6. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba

15.10 Poročila
15.15 Noč in dan, ponovitev
17.15 TV dnevnik
17.35 Smogovci, serija za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Garibaldi, italijanska nadaljevanka
19.10 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Politični magazin
21.05 Zabavna oddaja
22.15 TV Dnevnik
22.34 Kronika konference ZK Kosovo
22.35 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.55 Noč in dan
0.55 Poročila

ba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z ansamblom - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 7. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odkoča deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 8. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in gode - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 9. novembra:

Prvi program

14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

3. novembra amer. komedija DVOJČKA ob 16. in 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. sodna drama OBTOŽENA ob 20. uri 4. novembra amer. komedija DVOJČKA ob 17. in 19. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 21. uri 5. novembra ameriški pustolovski MOJA AFRIŠKA AVANTURA ob 10. uri, ameriški akcijski PREMLAD ZA SMRT ob 15. uri, ameriška komedija DVOJČKA ob 17. in 19. uri, premiera amer. akcijski POD OGNJEM ob 21. uri 6. novembra amer. akcijski POD OGNJEM ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 20. uri 7. novembra amer. akcijski POD OGNJEM ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 20. uri 8. novembra amer. akcijski POD OGNJEM ob 16. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri 9. novembra amer. znanstveno fantastični MIKROKOZMOS ob 16. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: ameriški kriminalni TEQUILA SUNRISE ob 18. in 20. uri

STORŽIČ

3. novembra amer. akcijski PREMLAD ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika ZVEZDA PORNO FILMA ob 20. uri 4. novembra hongkonški akcijski OBRAČUN V HONG KONGU II ob 16. in 18. in 20. uri, amer. komedija NORIJA NA KOLESIH ob 21. uri 5. novembra amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 20. uri 6. novembra Danes zaprti! 7. novembra ameriški akcijski PREMLAD ZA SMRT ob 16. in 18. in 20. uri 8. novembra ameriški thriller ROBOCOP ob 16. in 18. in 20. uri 9. novembra premiera španskega mladinskega SLADKO DOZOREVANJE ob 16. uri, amer. trda erotika ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

3. novembra ameriški glasbeni PINK FLOYD - ZID ob 18. uri, ameriški akcijski POVRATNI OGENJ ob 20. uri 4. novembra ameriški akcijski POVRATNI OGENJ ob 17. in 19. uri, premiera amer. thriller DETEKTIV IN DA-LJA ob 21. uri 5. novembra amer. akcijski POVRATNI OGENJ ob 17. in 19. uri, premiera amer. krim. glasbeni DISCO MAFIJA ob 21. uri 6. novembra

krim. glasbeni DISCO MAFIJA ob 18. uri, amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 20. uri 7. novembra amer. kriminalno glasbeni DISCO MAFIJA ob 18. uri, amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 20. uri 8. novembra amer. znanstveno fantastični MIKROKOZMOS ob 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: ameriški kriminalni TEQUILA SUNRISE ob 20. uri 9. novembra amer. akcijski PREDATOR ob 18. uri, amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 20. uri

DOM KAMNIK

3. novembra amer. kriminalni OBSEDENI POLICAJ ob 18. in 20. uri 4. novembra amer. thriller ROBOCOP ob 17. uri, amer. akcijski NOČNI SKOK ob 19. uri, premiera amer. akcijski OBRAČUN V HONG KONGU ob 21. uri 6. novembra FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. kriminalni TEQUILA SUNRISE ob 18. in 20. uri 7. novembra amer. znanstveno fantastični MIKROKOZMOS ob 18. in 20. uri 8. novembra Ni kinopredstav! 9. novembra amer. akcijski OBRAČUN V HONG KONGU II ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

3. novembra amer. akcijski NOČNI SKOK ob 17. uri, premiera

amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 19. uri 4. novembra amer. sodna drama OBTOŽENA ob 17. in 19. uri, amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 21. uri 5. novembra amer. komedija POLICAJ IZ BEVERLY HILLSA 2 ob 17. in 19. uri, amer. trda erotika OBTOŽENA ob 19. uri, amer. trda erotika REZISER PORNO FILMA ob 21. uri 6. novembra amer. komedija DVOJČKA ob 17. in 19. uri 7. novembra amer. komedija DVOJČKA ob 17. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. kriminalni TEQUILA SUNRISE ob 19. uri 8. novembra Ni kinopredstav! 9. novembra amer. komedija DVOJČKA ob 17. in 19. uri

KOMENDA

3. novembra amer. vojno akcijski JEKLENI TRIKOTNIK ob 20. uri

LAZE

3. novembra amer. akcijski POD OGNJEM ob 19. uri

ČEŠNJICA

3. novembra amer. akcijski OBRAČUN V HONG KONGU ob 20. uri

KRANJSKA GORA

3. novembra amer. glasbeno kriminalni DISCO MAFIJA ob 18. in 20. uri

DUPLICA

4. novembra amer. akcijski POD OGNJEM ob 20. uri 5. novembra amer. risani VELIKI MIŠEK DETEKTIV ob 16. uri, amer. akcijski PREDATOR ob 18. uri, amer. trda erotika ZVEZDA PORNO FILMA ob 20. uri 8. novembra ameriška komedija DVOJČKA ob 18. in 20. uri 9. novembra ameriški akcijski POVRATNI OGENJ ob 20. uri

DOVJE

5. novembra ameriški thriller DETEKTIV IN DAMA ob 19. uri

RADOVLJICA

3. novembra ameriški zabavni ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 20. uri, ameriški erotični PLAVI ANGEL ob 22. uri 4. novembra ameriški zabavni ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 18. uri, ameriški dokumentarni TA GOLA BITJA ob 20. uri 5. novembra ameriški zabavni ARIZONA JUNIOR ob 18. uri, ameriški NOČ IN DAN ZVODNIKA ob 20. uri 6. novembra ameriški dokumentarni TA GOLA BITJA ob 20. uri 7. novembra ameriški zabavni NOČ IN DAN ZVODNIKA ob 20. uri 8. novembra ameriški zabavni ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 20. uri 9. novembra ameriški DEŽEVNI ČLOVEK - RAIN MAN ob 20. uri

KINO BLED

3. novembra ameriški ČLOVEK NA BEGU ob 20. uri 4. novembra ameriški zabavni BABY BOOM ob 20. uri, ameriški erotični PLAVI ANGEL ob 22. uri 5. novembra ameriški ČLOVEK NA BEGU ob 18. uri, španski erotični SINJORA ob 20. uri 6. novembra ameriški zabavni ARIZONA JUNIOR ob 20. uri 7. novembra ameriški dokumentarni TA GOLA BITJA ob 20. uri 8. novembra ameriški NOČ IN DAN ZODNIKA ob 20. uri 9. novembra ameriški zabavni ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 20. uri

KINO BOHINJ

španski erotični SINJORA ob 20. uri 5. novembra ameriški zabavni BABY BOOM ob 18. uri, ameriški erotični PLAVI ANGEL ob 20. uri 9. novembra ameriški zabavni ARIZONA JUNIOR ob 20. uri

MERKUR
KRANJ

SPREMEMBA DELOVNEGA ČASA

MERKUR KRANJ VAS OBVEŠČA,
DA STA OD 1. NOVEMBRA 1989
NAPREJ PRODAJALNI

BARVE - LAKI V RADOVLJICI
IN ŠKOFJI LOKI ODPRTI
od 8^h - 12^h in od 15³⁰ - 18^h
ob sobotah od 8^h - 12^h

**MERKUR SE
PRIPOROČA!**

*pravi ljudje na
pravih mestih*

ZASTAVA TurboZeta
TOVORNI IN SPECIALNI AVTOMOBILI

ZASTAVA

TURBO ZETA

VLEČNA SLUŽBA

- EKONOMIČNI • SODOBNI
- FUNKCIONALNI •

► **NOVOST ZA KUPCE PRI
NAKUPU TOVORNEGA ALI
SPECIALNEGA AVTOMOBILA**

- * Brezplačni vzdrževalni servisni pregled od 3000-4000, 10.000, 20.000, 30.000 prevoženih kilometrov za vozila, od dneva nakupa do 31. XII. 89. samo pri Zastava center Ljubljana.
- * Jamčimo ceno na dan vplačila, možnost vplačila tudi 50/50.
- * Velika izbira • ugodni dobavni roki • omejene količine • nekateri modeli s turbo polnilcem.
- * Vsak kupec dobi ob nakupu kot darilo nov radioaparar.
- * Krediti • možnost nakupa tudi po sistemu staro za novo.

**ZASTAVA AVTO
LJUBLJANA**

LJUBLJANA, Celovška 150, tel.: (061) 557-351
NOVA GORICA, Vojkova 49, tel.: (065) 21-323

CELJE, Miklošičeva 5, tel.: (063) 24-211
MARIBOR, Grajska 7, tel.: (062) 212-654

ZASTAVA TurboZeta

PRI NAS JE VSAK DAN PRAZNIČNO

V vili Moj mir na Bledu so vsak dan na stečaj odprta vrata vsem, ki želite praznovati ali samo uživati ob dobri hrani in vrhunski kapljici.

Odložite torej skrbi in se prepustite naši oskrbi. Naši vam bomo prostor za bogato obloženo mizo. Pripravili vam bomo tradicionalno kmečko pojedino, pečeno telečjo kračo, sirove ali orehove štruklje in za posladek blejsko grmado ali torto. Izbirali boste lahko tudi med klasičnimi jedmi z jedilnika in specialitetami na žaru. Natočili vam bomo izbrano štajersko ali primorsko vino.

Pripravljamo slavnostna in poročna kosila ter bankete za zaključene družbe; na voljo sta posebna soba ter soba za konference.

Vila Moj mir, odmaknjena od mestnega vrveža, je idealen kraj tudi za daljše bivanje z izleti v okolico ali smučanje. Vsakomur, gostu ali naključnemu obiskovalcu priporočamo našo savno in trinski kabinet. Naši oskrbi so se med prvenstvom prepustili vrhunski jugoslovanski in švedski veslači. Dovolite, da poskrbimo tudi za vaše dobro počutje.

Pričakujemo vas!

vila
MOJ MIR

Vila Moj mir za vaš mir in gurmanski užitek.

Vila Moj mir, Kolinska Matije Čopa 2 Bled tel.: (064) 77-833

**RESTAVRACIJA REGATNI CENTER
BLED**

DNEVI KUHINJE XVIII. STOLETJA
— po izvirnih dunajskih receptih iz leta 1768
**DAJTE DUŠKA SVOJIM GURMANSKIM
UŽITKOM**

Odprto vsak dan, razen torka, od 18. ure,
ob sobotah in nedeljah od 12. ure,
tel.: (064) 77-277

**RESTAVRACIJA REGATNI CENTER
BLED**

**OKNA
SENČILA
VRATA**
inles
**KMETIJA
ODPRTIH
VRAT**

**JERNEJ
VODNIK**
64223 Poljane
Gorenja Zetina 11
tel.: (064) 65-174

JEANSLINE

TRGOVINA S TEKSTILNIMI IZDELKI
CANKARJEVA 68, RADOVLJICA

ODPRTO:
VSAK DAN OD 9^h DO 19^h
SOBOTA OD 9^h DO 13^h
UGODNE CENE

NOVO - AVTO SEJEM - NOVO - AVTO SEJEM
AVTO SERVIS DOMŽALE VAS OBVEŠČA, DA ODPIRA NOV AVTO
SEJEM V OBRATNI CONI TRZIN OB MAGISTRALNI CESTI
LJUBLJANA - DOMŽALE. SEJEM ZAČNE OBRATOVATI V
SOBOTO, 5. NOVEMBRA, IN BO OBRATOVAL VSAKO SOBOTO IN
NEDELO OD 7. - 14. URE.

NUDIMO UREJEN SEJEMSKI PROSTOR ZA 700 VOZIL,
STROKOVNO OCENITEV IN KOMISIJSKO PRODAJO ZA VSE
VRSTE CESTNO MOTORNIH VOZIL.

barvni TV sprejemniki

NA DALJINSKO UPRAVLJANJE
MOŽNOST PROGRAMIRANJA 30 PROGRAMOV
EKRAAN 42 cm

22.900.000.-

PRODAJNO MESTO
ELGO Lesce

tel. 74-185
74-067

SU Union

tel. 064/81-895

Stereo radio

Z DVOJNIM KASETNIKOM in CD-
kompakt ploščo (gramofonom)

19.900.000.-

murka

ELAN

tovarna športnega orodja v Begunjah

VABI

V SOBOTO 4. NOVEMBRA 1989.
od 10.00 do 12.30 ure
na ogled proizvodnje smuči, telovadnega
orodja, plovil in jadralnih letal.
DOBRODOŠLI!

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Izvršni svet
Svet delovne skupnosti UO in SS
Uprava inšpekcijskih služb za
Gorenjsko

razpisujejo javno dražbo naslednjih osnovnih sredstev

1. Osební avto GOLF, l. 1981, neregistriran, izklicna cena 30.000.000 din
2. Osební avto ZASTAVA 750 LE, l. 1983, vozen, izklicna cena 15.000.000 din
3. Osební avto ZASTAVA 750 LE, l. 1982, vozen, izklicna cena 12.000.000 din
4. Osební avto ZASTAVA 750 LE, neregistriran, izklicna cena 10.000.000 din
5. Camp prikolica ADRIA 380 a, za 4 osebe, z baldahinom, izklicna cena 12.000.000 din.

Stroške prepisa in prometni davek plača kupec. Varščina, ki jo je treba plačati pred dražbo, znaša 15 % od izklicne cene. Javna dražba bo v sredo, 8. 11. 1989, ob 15. uri za upravno zgradbo občine Kranj. Interesenti si navedena osnovna sredstva lahko ogledajo eno uro pred začetkom dražbe.

WERHONIG

CELOVEC, STADELWEG 20 TEL.: 9943-463-33470

GLAVNA CESTA V CELOVEC, DRUGI SEMAFOR DESNO.

NA PODLAGI SKLEPA 21. SEJE DS TOZD TURIZEM
IN REKREACIJA Z DNE 5. 9. 89 ODPRODAJO OS-
NOVNIH SREDSTEV TER INVENTARJA

	IZK. CENA
1. OSEBNI AVTO LADA KARAVAN LETNIK 1981 - VOZEN	13.000.000
2. ZASTAVA KOMBI 435 F, LETNIK 1979, NEVOZEN	4.000.000
3. HLADILNIŠKI KOMPRESOR MA-FA z motorjem 75 KW	80.000.000
4. KINOFOTELJI TAPECIRANI 200 kosov (novi) a	1.000.000
5. FOTELJI USNjeni 50 kosov a	400.000
6. REFLEKTORJI 1,5 KW 100 kosov (primerni za teniška igrišča)	1.200.000
7. REGISTRSKA BLAGAJNA UNIS TOS 1 kos	3.000.000
8. EL. BOJLER ZA TOPLO VODO V 500 l 1 kos	1.200.000
9. TOPLOVODNI KOTEL TAM ZEP 500 l 5800 KW	8.000.000
1.1980 KW 1. 1980 1 kos	
10. TOPLOVODNI KOTEL ZRENJANIN 1 kos	2.000.000
11. GORILEC ZA EL. KURILNO OLJE, kapac. 25 - 75 kg, letnik 1968	2.000.000
12. GORILEC ZA KURILNO OLJE 9 - 45 kg 1 kos	4.000.000

Za osnovna sredstva pod točko 1. in 2. kupec posebej plača TPD. Predmeti od št. 8. do 12. se nahajajo v kurilnici festivalne dvorane na Bledu in jih je potrebno demontirati. Kupci demontažo oz. stroške demontaže nosijo sami.

ODPRODAJA BO V PETEK, 10.11.1989, ob 10. uri v ŠPORTNI DVORANI NA BLEDU.

Ogled stvari bo možen eno uro pred pričetkom odprodaje. Pri nakupu imajo prednost družbeno pravne osebe, ki morajo predložiti veljavne in zakonske plačilne dokumente, fizične osebe pa so dolžne kupnino poravnati v gotovini na blagajni. Odprodaja bo po principu VIDENO - KUPILJE - NO brez kasnejših reklamacij.

LOŠKI MUZEJ ŠKOFJA LOKA
64220 ŠKOFJA LOKA

Po sklepu Sveta muzeja razpisuje prosta dela in naloge
RAVNATELJA

Pogoji:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo s področja dejavnosti muzeja ali organizacijsko-upravne dejavnosti in štiri oziroma pet let delovnih izkušenj,
- da ima organizacijske sposobnosti,
- da izpolnjuje pogoje po družbenem dogovoru o kadrovski politiki v občini

Mandat traja štiri leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zgoraj navedenih del in nalog in opisom dosedanjega dela, naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: LOŠKI MUZEJ, 64220 ŠKOFJA LOKA, Grajska pot 13 s pripisom "Za razpisno komisijo".

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge
RAČUNOVODJE

Pogoji:

- da ima končano višjo šolo ekonomske smeri,
- da ima 3 leta delovnih izkušenj v samostojnih računovodskih delih,
- da obvlada vsa finančno-knjigovodska opravila,
- poskusno delo traja 3 mesece.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave s potrebnimi dokazili v 15 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja pri Loškem muzeju, Škofja Loka, Grajska pot 13.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po sprejemu odločitve.

OSNOVNA ŠOLA DAVORIN JENKO
CERKLJE NA GORENJSKEM

Prodamo:

KOMBI ZASTAVA 850 - 30.000 km
MOTOKULTIVATOR HONDA s priključki
RAZMNOŽEVALNI STROJ - mastni tisk

Informacije v šoli Cerklje vsak dan od 8. do 12. ure (telefon: 42-177). UGODNO!

NAJVEČJI KOROŠKI PROSTOR ZA RABLJENE AVTOMOBILSKE DELE

IMAMO IZREDNO VELIKO POŠKODOVANIH VOZIL, TUDI
NAJNOVEJŠIH MODELOV. KAR VAM ZAGOTAVLJA, DA DOBITE
ZA VSAK AVTO PO NAJNIZJI CENI VSAK NADOMESTNI DEL.

VW - AUDI - OPEL - FORD - MERCEDES - RENAULT - PEUGEOT
FIAT - CITROEN - JAPONSKI AVTOMOBILI, ITD...

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Nov KOMPRESOR wabco z 80-litrskim rezervoarjem, prevoznik, prodam. ☎ 68-266 16222

Prodam VARILNI APARAT CO-2 iskra. Pečnik, Bitnje 27/a, Žabnica

HITACHI

STEREO-RADIORECORDER
TRK 640, 10 W NETO 770.-
TRK 530, 60 W NETO 1890.-

HIFI-KENDA, CELOVEC
Bahnhofstr. 38 a. Tel.: 9943-463-57254

Nov WALKMAN universum, prodam. Informacije na ☎ 25-861, int. 336, dopoldne 16273

Prodam MOTORNO ŽAGO jonse-
reds, letnik 1978. Jamnik, Gabrovo
4, Škofja Loka 16277

Prodam novo PEČ za centralno
kurjavo TVT standard uni E 40.
☎ 36-097 16298

Ugodno prodam malo rabljen
PRALNI STROJ gorenje. Žnidar-
šič, Sv. Duh 167, Škofja Loka

Prodam nov nerjaveč vzdiljiv ŠTE-
DILNIK. ☎ 631-968 16305

Prodam barvni TV iskra, ekran 56
cm. ☎ 622-083 16307

Prodam nov kiperbusch. Informa-
cije na ☎ 621-419 16308

Prodam električni ŠTEDILNIK. Ko-
kalj, Bistrica 9, Tržič 16310

Prodam starejši barvni TV in manj-
šo PEČ na trda goriva. Podgoršek,
Valjavčeva 8, Kranj 16315

COMORDER 8 x ZOO M, sharp,
nov, ugodno prodam. Gorjanc, Vo-
glje 43, Senčur 16318

Prodam TRAKTOR zetor 72 - 45,
letnik 1986. Janez Fojkar, Ožbolt 7,
Škofja Loka, ☎ 622-874 16323

Ugodno prodam barvni TV gore-
nje elektronik. ☎ 83-059 16335

Darjana

KOZMETICNI IN SONČNI STUDIO

- STROKOVNA NEGA OBRAZA
IN TELES ZA NARAVNO
KOZMETIKO
- POSEBNA NEGA ZA MLADE
- SONČENJE
- ODPRAVA CELULITA
- DEPIILACIJA
- EPILACIJA
- LIČENJE

Informacije: tel: 064-633-048

DARIJANA HAFNER
HAFNERJEVO NASELJE 108
64220 ŠKOFJA LOKA

Delovni čas:

ponedeljek: 8. - 12. ure
torek, četrtek: 14. - 18. ure
sreda: 8. - 12. ure in od 14. - 18. ure
petek: 12. - 18. ure
in vsaka druga sobota v mesecu: 8. - 12. ure

nismo popolni

gostilna sejem

ampak se trudimo

Kranj, Stara c. 25,
tel.: 21-890

Dnevno vam nudimo
morske jedi, divjačino in
ostale dobrote.

Pripravljamo poročna
kosila in večerje,
obletnice, svečana kosila,
ipd.

Gostilna je odprta med
tednom od 10. do 22. ure,
ob sobotah pa od 19. do
23. ure. Nedelja: zaprto.
SE PRIPOROČAMO!

Italijansko lito mizarsko KOMBI-
NIRKO, 6 operacij, širine 35, pro-
dam. Gašperlin, Zupanova 14,
Senčur 16328

Prodam barvni TV iskra, star 4 le-
ta, nemški, ekran 56 cm, daljinsko
upravljanje. ☎ 82-189 16331

S popustom prodam nov TV gore-
nje, ekran 66 cm, ČOLN maestral
18 S, TOMOS 4,8 nerabljen in
PRINTER star NL 10. ☎ 25-853

otroška trgovina
Blejski sonček
MILOŠ PIVK
TTC Bled Ljubljanska c.

**ZA OTROKE DO 14. LETA
VAM NUDI S 1. 11. PRED-
NOVOLETNI POPUST S
PLAČILOM Z GOTOVINO:**

- NAD 4.000.000.- 5 %
- NAD 5.000.000.- 5 %
- NAD 8.000.000.- POLO-
VICO TAKOJ, POLOVI-
CO ČEZ MESEČ DNI.

- VSE ZA DOJENČKE • TEK-
STIL • IGRACE • ZIBKE S
POSTELJNINO • OTROŠKO
SPODNJE PERILO 2 - 14 LET
• BUNDE • JEANS Z OVCO
• IN SE IN SE
ODPRTO VSAK DAN OD 15.
DO 19. URE
SOBOTA OD 10. DO 12. URE IN
OD 15. DO 19. URE
TUDI OB NEDELJAH OD 15.
DO 19. URE.

alpina

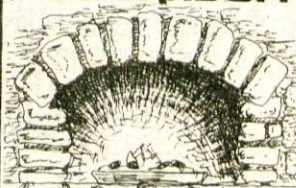

NOVO IZ ALPINE

IZKORISTITE BOGA-
TO IZBIRO NAJNOVEJ-
ŠIH MODELOV ŽEN-
SKIH ČEVLJEV IZ JE-
SENSKE KOLEKCIJE V
RAZNIH BARVAH,
OBLIKAH IN VELIKO-
STIH PO KONKUREN-
ČNIH CENAH V PRO-
DAJALNAH ALPINE

**PIZZERIA
POD GRADOM**

TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055

stari del mesta - 200
m od
cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne
peči

AUTOHAUS R. PROHINIG

9500 Villach, Pogöriacher StraÙe 175

AUSTIN
ROVER
MG
JAGUAR
SUZUKI

VELIKO SKLADIŠČE:

- NADOMESTNI DELI
- KAROSERIJSKI DELI
- SERVISNI DELI
- DODATNA OPREMA

- SERVIS V KRATKEM ČASU
- POPRAVILA VSEH VRST
- KAROSERIJSKA POPRAVILA

BELJAK, Tel.: 9943-4242-28186
POGÖRIACHERSTRASSE 175
(BELJAK ZAHOD)

IZREDNO NIZKE CENE

KASERAR, komponenta technics, RS-B 205 in mešalno mizo vavanco MX 780, prodam. ☎ 37-814 16346

Zelo ugodno prodam barvni TV iskra, star 4 leta, ekran 56 cm. Milorad Docić, Hrušica 123, Jesenice 16349

Prodaj nov dvoredni PLETILNI STROJ passap s stojalom. Cena 2.700 DEM. ☎ 82-127 16351

Prodaj trajnožarečo PEČ. Franc Kopač, C. na Brdo 53, Kranj - Kokrica 16361

Prodaj TRAKTOR torpeda adriatic 75, prednji pogon, letnik december 1988, z nakladalцем. Ilovka 11, Kranj. ☎ 21-264 16390

Ročno DVIGALO - ketencug, nosilnost 1.600 kg, prodam. ☎ 23-919 16392

Prodaj MOTOKULTIVATORJE honda in mio standard. ☎ 622-575

Ugodno prodam RACUNALNIK ZX spectrum in odlično ohranjen GRAMOFON toscia 10. ☎ 51-024 16400

Prodaj barvni TV, star 7 let, za 300 DEM, novo trajnožarečo PEČ, za 250 DEM in novo dvojno pomivalno KORITO, za 100 DEM. ☎ 80-785 16401

Prodaj ŠIVALNI STROJ singer v kovčku. ☎ 50-368 16404

GRADBENI MATERIAL

Prodaj 1.300 kosov rabljene strešne OPEKE. Cena ugodna. ☎ 633-480 16252

Prodaj GRADBENO DVIGALO, 1,5 kW, rabljen OLJNI GORILEC in rabljeno PEČ za etazno ogrevanje erno central 15. ☎ 39-669 16266

Prodaj 3.000 kosov rabljene strešne OPEKE mediteran, rabljena 6 let. ☎ 632-318 16296

Prodaj strešno OEPKO špičak, rabljena. ☎ 74-939 16320

Prodaj smrekove OBLOGE. ☎ 64-255 16329

ALUMINIJ v ploščah, deb. 0,7 mm, 15 kosov, prodam 15 odstotkov ceneje. ☎ 70-211 16368

Prodaj APNO za beljenje ter sprejem naročila za ŽGANO APNO. Peter Hafner, Binkelj 31, Škofja Loka 16385

MARKETING AGENCIJA CLM BLED
dip. ing. BORUT KORDEŽ
64260 Bled
Cesta v Megre 7/a
Tel.: 064-78-356
VAM NUDI STROKOVNO POMOČ PRI PRODAJI IN NAKUPU HIŠ, STANOVANJ PARCEL, VIKENDOV IN KMETIJ NA GORENJSKEM. ZA NAŠE STRANKE OPRAVLJAMO, POLEG POSREDOVANJA INFORMACIJ, VSE STORITVE POTREBNE ZA NAKUP, PRODAJO TER PRAVNI PRENOS NEPREMIČNIN. VSI ZINTERESIRANI ZA NAKUP ALI PRODAJO NEPREMIČNIN NAS LAHKO OBIŠČETE VSAK DAN OD 8. - 12. URE.

KUPIM

Kupim diatonično HARMONIKO. ☎ 33-888 16330

Kupimo suh smrekov ŽAGAN LES. KOGP Kranj, TOZD Obrt 16388

LOKALI

V Kranju najamem PROSTOR, v velikosti od 10 do 15 kvad. m. Nudim 2-letno predplačilo. ☎ 632-451, int. 483 (Miro) 16265

V najem oddam GOSTINSKI LOKAL na Gorenjskem, 60 sedežev, stanovanje v hiši. Obvezen odkup inventarja. Naslov v oglašnem oddelku. 16281

Najamem manjši PROSTOR za mirno obrt, v centru Kranja. ☎ 36-286, po 15. uri 16386

STAN.OPREMA

Veliko OMARO za dnevno sobo poceni prodam. Lojzeta Hrovata 10, stan. 1, Kranj. ☎ 37-585 16261

STANOVANJA

Prodaj 1-sobno STANOVANJE, 48 kvad. m., zaradi novogradnje. Ludvik Počič, Sušica c. 17, Škofja Loka 16248

Na Bledu najamem STANOVANJE s telefonom. ☎ 061/714-714 16337

V Kranju oddam v najem opremljeno SOBO s souporabo kopalnice. Šifra: SAMSKI 16356

POSESTI

Na Bledu prodam dve HIŠI - starejši in novi tip, vseljitivi objekti. Informacije na ☎ 77-055, popoldne

HIŠO V ŠKOFJI LOKI
PROJAM
Ponudbe pod šifro »GOTOVINA«

Mlada družina najame za določen čas HIŠO, do 20 km iz Kranja. ☎ 23-512, od 19. do 21. ure 16283

V Škofji Loki takoj kupim starejšo HIŠO ali polovico HIŠE. ☎ 621-225 16309

GARAŽO na Zlatem polju prodam ali zamenjam za Planino. ☎ 35-876

RAZNO PROJAM

Prodaj obžagan LES za ostrežje, suha mešana DRVA in BIKCA, staraja 3 tedne. Hartman, Sp. Bitnje 21, Zabnica 16224

Prodaj nove smuči ELAN 160 cm in SESALEC ZA PRAH Philips. ☎ 82-305 popoldne do 12. ure ali popoldne od 17. ure dalje. 16209

Prodaj gorenjske NAGELJNE. Golniška 1, Kokrica, Kranj 16203

NOVA IN RABLJENA VOZILA
R. TEYROWSKY
CELOVEC, WAIMANDSDORFERSTR. 195, KEUTSCHAUERSTR. 24
Tel. 9943-463-201425

Prodaj barvni TV gorenje, ekr. 67, plinski ŠTEDILNIK, ŠTEDILNIK na olje, pleskana vratna KRILA in termoakumulacijsko PEČ, 2,5 kW. ☎ 36-180 16249

Ugodno prodaj rabljen ŠTEDILNIK kiperbusch in nova notranja VRATA mahagonij, 40 odstotkov ceneje. ☎ 68-703 16260

Prodaj nov MOTOKULTIVATOR gorenje kosor, s frezo in VESPO P 200 E. ☎ 21-894 16284

Prodaj trajnožarečo PEČ - novo in zvočno KAMERO SUPER 8. ☎ 26-149 16293

Prodaj krzveno JAKNO nutrija, štev. 40 - 42 in JEEP uvas. Cena po dogovoru. ☎ 79-862 16324

Prodaj GOLF diesel, 5 vrat, letnik december 1984, obnovljeno Z 101, letnik december 1979, suha bukova DRVA in dirkalno KOLO rog, na 10 prestav. Tone Markelj, Brezje 78 16347

Prodaj temno rjavo raztegljivo, izredno ohranjeno SEDEŽNO GARNITURO (4 ležišča), za 20 mio, 170-litrski HLADILNIK gorenje, za 2,5 mio, ženski PLASČ, krznen, siv velur, štev. 40, za 12 mio in otroški krznen PLASČ, za 5 do 7 let, za 4,5 mio - oba skoraj nova. ☎ 25-726 16350

Prodaj barvni TV grundig in R 4, letnik 1977. ☎ 51-832 16408

Za delo v okrepčevalnici društva iščemo mlajšo upokojenko, večšo samostojnih gostinskih del v točilnici in strežbi. Delo vsak drugi teden, tudi ob nedeljah in praznikih. Plačilo od prometa. Informacije v pisarni Društva upokoencev KRANJ, Tomšičeva 4.

Prodaj JUGO 55, letnik 88. ☎ 37-105

Prodaj Z 750, obnovljeno in registrirano do 9.9.1990. Ogled od 15 do 16 ure. Tominac Pavel, 1. avgusta 3, Kranj, (poleg Doma borcev) 16133

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Zgornja Dobrava 8, Kamna Gorica

Ugodno prodaj R4, letnik 1978. Kokalj, Bistrica 9, Tržič.

Prodaj R 4 GTL, letnik 1985. ☎ 77-118 16182

Prodaj Z 101, letnik 1980. Vilman Roman, Savska 17, Lesce 16183

Prodaj ŠKODO 105 L, letnik 1977. ☎ 25-741 16212

FORD ESCORT, letnik 1971, ugodno prodam. ☎ 38-140 16219

Prodaj Z 128, letnik 1987, registrirana do 11. 10. 1990. ☎ 36-853

Prodaj GOLF diesel, letnik 1984. Informacije na ☎ 633-874 16227

Prodaj R 4, letnik 1983. ☎ 50-929

Prodaj R 5, letnik 1976. ☎ 22-309, po 14. uri 16233

Prodaj ali zamenjam Z 128, letnik 1984, na novo registrirana. Ogled v petek in soboto. Vrhovac, Gorenjska 20, Radovljica 16234

Prodaj 126 P, letnik 1982. Ključanin, C. železarjev 13, Jesenice

Prodaj GOLF diesel S paket, letnik 1984, dodatno opremljen, prevoženih 52.400 km. ☎ 74-852

Prodaj Z 101, letnik 1980. Matjaž Otoničar, Planina 10, Kranj 16237

Prodaj VISO, letnik 1986. Kern, Trnovlje 43, Cerklje 16238

Prodaj 126 P, letnik 1978 in KOMBI Z 435 K, letnik 1978. Varl, Tomičeva 26, Kranj 16241

Prodaj Z 101 GT 55 mediteran, letnik 1983. Zalog 16, Cerklje 16243

Prodaj Z 101 GTL, 1. registracija maja 1988. ☎ 77-483 16244

Prodaj 126 P, letnik in ASCONO 16, letnik 1973. ☎ 26-846 16245

Prodaj MOTOR in MENJALNIK za Fiat 125. Jovič, Jezerska c. 94, Kranj 16246

INFO-STAN
Računalniško posredovanje informacij o zamenjavi, nakupu, prodaji, oddaji (brezplačno) in najemu stanovanj, hiš, parcel, vikendov, lokalov. Tel. (061) 443-242, od 8. do 14. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

Prodaj GOLF J, letnik november 1978, registriran do novembra 1990. Cena 95 mio. Gašperin, Tavčarjeva 3/b, Jesenice 16247

Ugodno prodaj OPEL KADET 16 D, 1987, 5 vrat, dodatna oprema. ☎ 24-775 16250

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Lukman, Vrečkova 4, Kranj 16251

Z 101, letnik 1976, garažirana, lepo ohranjena, ugodno prodam. Vido Jagodic, Sp. Duplje 102 16253

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1977, neregistrirana. ☎ 47-479 16255

PEUGEOT 504, letnik 1972, garažiran, dobro ohranjen, poceni prodam. Kern, Britof 98/a, Kranj 16256

Prodaj Z 850, letnik 1981. Vrevc, Želeška 16, Bled, ☎ 75-010, dopoldne 16257

JUGO 45, letnik 1983 in starejši tomos AVTOMATIK, prodam. ☎ 75-249 16258

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1985. ☎ 37-677, popoldne 16259

Prodaj BLATNIKA (levi in desni) za Galfa, novejšo izdelave. ☎ 78-161 16262

Ugodno prodaj PEUGEOT 304, letnik 1979, registriran do septembra 1990. ☎ 83-881 16263

Prodaj OPEL KADET 1200, letnik 1977. Cena ugodna. Sodja, Prečna 3, Boh. Bistrica 16268

Prodaj Z 128, letnik 1981. ☎ 49-474 16270

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1984. Cena ugodna. ☎ 38-137 16271

Prodaj JUGO 45, letnik 1986, registriran do julija 1990, garažiran. Ogled v soboto. ☎ 25-833 16275

NOVA IN RABLJENA VOZILA
R. TEYROWSKY
CELOVEC, WAIMANDSDORFERSTR. 195, KEUTSCHAUERSTR. 24
Tel. 9943-463-201425

Prodaj Z 126 P, letnik 1982. Ogled po 15. uri. Štular, Velesovo 38, Cerklje 16276

Prodaj R 30, neregistriran, ali zamenjam za manjši avto. Cankarjeva 13, Bled 16278

Prodaj SUZUKI GT 500, z dodatno opremo. ☎ 27-614 ali 25-981, int. 254, dopoldne (Marjan) 16279

Prodaj JUGO koral 45, letnik 1988. ☎ 621-216 16290

Prodaj Z 101 GTL, 1. registracija 1987, 24.000 km. ☎ 39-554 16291

LADO NIVO, letnik december 1987, dodatno opremljen, ugodno prodam. Sučeva 5, Kranj (Komunalna cona), ☎ 26-849 16292

Prodaj FIAT RITMO, letnik 1979. Planina 16, Kranj. ☎ 34-162 16295

Prodaj R 4 TL, letnik 1982. Breda Vakaričič, Frankovo nas. 163, Škofja Loka 16297

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1979, dobro ohranjena. Cena po dogovoru. ☎ 631-600 16299

Prodaj ŠKODO 110 L, letnik 1976. ☎ 24-628 16301

Prodaj SUNBEAM 1250. ☎ 80-603 16353

R 5 SL, letnik oktober 1987, bele barve, prodam. Informacije na ☎ 51-512, popoldne 16354

Prodaj JUGO 45, letnik 1984. ☎ 51-317 16355

Prodaj JETTO, letnik 1982, rdeče barve. ☎ 75-953, po 15. uri 16357

MOTOR KTM 250 kros, prodam. ☎ 633-320 16303

Prodaj GOLF diesel, letnik 1983 in AVTOPRIKOLICO. Zupan, Zalog 92, Cerklje 16306

Z 101 GT 55, letnik december 1985, prodam. Ogled popoldne. Pajk, Strahinj 28, Naklo 16312

GOLF JX diesel, letnik 1987, zelo poceni prodam. ☎ 45-481 16316

Prodaj SUNBEAM 1250. ☎ 80-603 16353

R 5 SL, letnik oktober 1987, bele barve, prodam. Informacije na ☎ 51-512, popoldne 16354

Prodaj JUGO 45, letnik 1984. ☎ 51-317 16355

Prodaj JETTO, letnik 1982, rdeče barve. ☎ 75-953, po 15. uri 16357

MOTOR KTM 250 kros, prodam. ☎ 633-320 16303

Prodaj GOLF diesel, letnik 1983 in AVTOPRIKOLICO. Zupan, Zalog 92, Cerklje 16306

Z 101 GT 55, letnik december 1985, prodam. Ogled popoldne. Pajk, Strahinj 28, Naklo 16312

GOLF JX diesel, letnik 1987, zelo poceni prodam. ☎ 45-481 16316

nama

DANES OD 14. — 18. URE VAS VABIMO NA PREDSTAVITEV UPORABE NAJNOVEJŠIH, MALIH GOSPODARSKIH APARATOV PROIZVAJALCA GORENJE, KI JIH PRI NAS TUDI LAHKO ŽE KUPITE

NA ODDELKU POSEBNIH PRODAJ TA TEDEN VELIKA IZBIRA TERMOS STEKLENIC PO UGODNIH CENAH.

NE PREZRITE ZNAKA **STOP**, KI VAS BO V NAMI OPOZARJAL NA IZJEMNO UGODEN NAKUP.

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

YUGO 55, februar 89, prodam. Košnjek, Kokrški log 9.

Ugodno prodaj dobro ohranjen R-4 TL, letnik 1977. ☎ 46-238

VW BUGY 1600, 85 km, atraktiven, zelo poceni prodam ali zamenjam. ☎ 45-481 16317

Prodaj R 18 TLJ, letnik oktober 1985, registriran do marca 1990. ☎ 78-643 16319

Prodaj GOLF diesel, star 10 let. Šmid, Frankovo nas. 160, Škofja Loka 16321

Prodaj Z 101 konfort, letnik 1982. Franci Lombar, Zelenica 6, Tržič

Prodaj CITROEN GS club, letnik 1977. ☎ 36-060 16326

Prodaj PASSAT S, starejši letnik, obnovljen. Rolj, Dežmanova 3, Lesce 16332

WARTBURG karavan, letnik 1978, registriran do 21. 6. 1990, prodam za 1.800 DEM. Muzga, Alpska 3, Bled 16333

Prodaj MINI 1000. ☎ 27-227

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1984, registrirana do oktobra 1990. ☎ 42-108, popoldne 16336

Prodaj GOLF JGL diesel, letnik 1984. Aljaž, Sutna 55, Žabnica

MERCEDES 200 diesel, tip 115, letnik 1968, karoserija in motor letnik 1977, ugodno prodam. Kranjska 12, Radovljica, ☎ 75-597 16340

126 P, prodam po delih. ☎ 65-058

Prodaj Z 750, letnik 1979. ☎ 70-222 16342

Prodaj Z 101, letnik 1980, garažirana, 57.000 km. Praše 20, Mavčiče 126 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 38-062 16345

Prodaj 126 P. ☎ 74-902 16348

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1987, garažiran, dobro ohranjen. Ogled od 15. do 18. ure. Debelak, Otoče 4, Podnart 16352

Prodaj Z 750, letnik 1979. ☎ 70-222 16342

Prodaj Z 101, letnik 1980, garažirana, 57.000 km. Praše 20, Mavčiče 126 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 38-062 16345

Prodaj 126 P. ☎ 74-902 16348

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1987, garažiran, dobro ohranjen. Ogled od 15. do 18. ure. Debelak, Otoče 4, Podnart 16352

Prodaj Z 750, letnik 1979. ☎ 70-222 16342

Prodaj Z 101, letnik 1980, garažirana, 57.000 km. Praše 20, Mavčiče 126 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 38-062 16345

Prodaj 126 P. ☎ 74-902 16348

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1987, garažiran, dobro ohranjen. Ogled od 15. do 18. ure. Debelak, Otoče 4, Podnart 16352

Prodaj Z 750, letnik 1979. ☎ 70-222 16342

Prodaj Z 101, letnik 1980, garažirana, 57.000 km. Praše 20, Mavčiče 126 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 38-062 16345

Prodaj 126 P. ☎ 74-902 16348

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1987, garažiran, dobro ohranjen. Ogled od 15. do 18. ure. Debelak, Otoče 4, Podnart 16352

Prodaj Z 750, letnik 1979. ☎ 70-222 16342

Prodaj Z 101, letnik 1980, garažirana, 57.000 km. Praše 20, Mavčiče 126 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 38-062 16345

Prodaj 126 P. ☎ 74-902 16348

Prodaj

TOYOTA Kinzel

CELOVEC, VÖLKERMARKTERSTR. 145
TEL.: 9943-463-32231

GLAVNA CESTA V CELOVEC, DRUGI
SEMAFOR DESNO, PRI KIKI LEVO - 400
METROV
GOVORIMO SLOVENSKO

**TAKOJŠNI SERVIS ORIGINALNI
NADOMESTNI DELI POPRAVILO
KAROSERIJSKI DELI
OPREMA JESENSKO-ZIMSKI SERVIS
LETNI SERVIS VOZIL V GARANCIJI
PONUDBA GUM NOVA IN RABLJENA
VOZILA**

Prodajam GOLF, letnik 1977. Trobec,
Goriče 55, Golnik 16405

Ugodno prodajam Z 101, letnik 1977,
dobro ohranjena. Irena Zupan,
Grahovše 13, Tržič - Lom 16406

Prodajam Z 101 GTL 55, letnik 1986.
Preložnik, Smartno 30, Cerklje

BOSCH AVTOELEKTRIKAR

MÜNCH

CELOVEC, LASTENSTRASSE 21
Tel.: 9943-463-31593
(PRI GLAVNI ŽELEZNIŠKI POSTAJI)

TAXISTI POZOR!

KINZLE SERVISNA SLUŽBA
PRODAJA
VGRADNJA IN NASTAVITEV
TAXIMETROV
ZA SLOVENIJO

ZAPOSLOTITVE

Kava bar Kokla v Tržiču honorarno
zaposli dve dekleti za STREŽBO v
gostinskem lokalu. Informacije na
50-109 16229

HS Rudija Papeža 32, Kranj išče
SNAŽILKO. Informacije v petek,
med 17. in 19. uro na 34-233,
Vršič 16264

STALNO ali honorarno zaposlitev
nudimo hitrim in spretnim ŠIVI-
LJAM. Šifra: DOBER OD 16267

STROJNI KLJUČAVNIČAR - orod-
jar sprejme honorarno delo na
dom, odlični prostor, možnost po-
stavitve stroja ali redna zaposlitev.
Naslov v oglašnem oddelku. 16286

PRODAJALKA išče kakršnokoli
honorarno delo, v dopoldanskem
ali popoldanskem času. 34-037

Sprejemam honorarno DELO na
dom, možnost postavitve stroja in
skladiščenje materiala. Šifra:
OBOJESTRANSKA KORIST 16362

DOBER ZASLUŽEK

PRIDNO IN POSTENO MLAJŠO
UPOKOJENKO ZA ČIŠČENJE
IN LIKANJE V GOSTINSKEM
LOKALU V ZGODNJIH
JUTRANJIH URAH, IŠČEMO.

TEL.: 23-992

GOSTILNA BEGIČ MATO,
DELAJSKA 21 KRANJ

ŽIVALI

Prodajam BIKCA simentalca, stare-
ga 7 tednov. Poljče 15, Begunje

Prodajam TELETA za nadaljno rejo.
Eržen, Ravnica 1, Kamna gorica

Prodajam BIKCA simentalca, težke-
ga 300 kg, za rejo ali zakol in drob-
ni KROMPIR za krmo. Alojz Barle,
Luže 12, Senčur 16225

Prodajam nemške OVČARJE, brez
rodovnika. 631-168 16232

Prodajam mlado KOZO. Podbrezje
36, Duplje 16282

Ljubitelju oddam PAPAGAJA ago-
pornisa. 45-497 16285

8 tednov stare srebrne pritlikave
PUDLJE z rodovnikom, kompletno
cepljene, prodamo.
061/345-650, popoldne 16288

8 tednov starega srebrnega pritli-
kavega PUDLJA z rodovnikom, ce-
pljen, prodamo. 26-414, popold-
ne 16289

Prodajam ŽREBICO, staro 2 leti in
ŽREBETA, starega 6 mesecev.
80-397 16300

Prodajam čistokrvne črne PUDLJE,
stare 6 tednov. 75-993 16302

Prodajam od 20 do 160 kg težke
PRAŠICE. Možna dostava na dom.
Stanonik, Log 9, Škofja Loka 16311

KOBILO, staro 4 leta, težka 350 kg
in mladega OSLA, prodam. Ciril
Kalan, Voklo 14/b, Senčur,
49-326 16313

Prodajam 20 kg težke PUJSKE. Tr-
boje 30, Kranj 16338

Prodajam črno-belega BIKCA, stare-
ga 1 teden. Goriče 11, Golnik

Prodajam mladičke DOBERMANOV.
Informacije na 22-718 16376

Prodajam 2 meseca starega BIKCA
simentalca. Ribno - V Dobje 5,
Bled 16393

IZGUBLJENO

Ušel nam je rumeno-zelen PAPA-
GAJ. Sliši na ime Jaka. Najditelja
prosimo, da pokliče 25-701

OBVESTILA

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE
ZAVESE v vseh barvah in izvedbah
naročite pri: ROLETARSTVO NO-
GRAŠEK, Milje 13, 64208 Senčur,
061/50-720 14686

ROLETE: žaluzije, lamelne zaves
in parket, naročite na 75-610

POPRAVLJAMO TV sprejemnike.
Informacije na 39-886, od 9. do
16. ure. Se priporočamo! 15931

VODOINSTALACIJO NA NOVI
ALI STARI HIŠI (tudi razna popra-
vila) vam naredim solidno in hitro!
28-427 16209

RAZPISUJEM 45-urni OBNOVIT-
VENI TEČAJ angleščine - po ko-
municativni VIDEO metodi. Tečaj
je namenjen tistim, ki želijo v krat-
kem času osvežiti in dopolniti svo-
je znanje. Število prijav je omeje-
no. 34-590 16218

ELEKTROINSTALACIJO vam izde-
la ali obnovi Jože Benedičič. Pre-
zrenje 22, Podnart, 70-482

VELIKA IZBIRA IN ZELO UGODNE CENE

AUTOERSATZTEILE
UNTERLOIBL 41
TEL.: 9943-4227-4204
(PETNAJST KM OD LJUBELJA,
NA LEVI STRANI OB GLAVNI
CESTI V SMERI PROTI CELOVCU)

- NADOMESTNI DELI ZA VSA VOZILA
- KAROSERIJSKI DELI
- SERVISNI DELI
- NADOMESTNI DELI ZA MOTOR
- DODATNA OPREMA

FILTRI ZAVORNE OBLOGE
AVTOBATERIJA IZPUŠNE CEVI
AVTO HI-FI BRISALCI
ZVOČNIKI ZAŠČITA IN
PREPROGE NEGA
PREVLEKE AVTOMOBILA

NAROČILA TUDI PO TELEFONU.

EKSPRESNA DOBAVA.

POSTREŽBA V SLOVENŠČINI

Izdelujemo in montiramo SNEGO-
LOVILCE iz nerjaveče pločevine,
za vse vrste kritin. 28-414 16274
VOZNIKI POZOR! Pri nas dobite
rabljene rezervne dele za vse vrste
avtomobilov. Deli so vsi na skla-
dišču že demontirani in vskladiš-
čeni v dveh skladiščih. Firma "Ste-
inwender" St. Donar - 10 km iz Ce-
lovca, v smeri St. Vajd, Glan 16359
SNEGOBRANE iz nerjaveče ploče-
vine, izdelujemo in montiramo.
28-414 16389

Iščem partnerja za skupno
obratovalnico PENZION z
Nočno restavracijo v Kranj-
ski gori, ki že obratuje. Mož-
nost izgradnje športno re-
kreativnega centra z avto-
campom na dveh hektarjih
površine.
Samo resne ponudbe pod
— Sovlaganje — zagoto-
vljen finančni uspeh na na-
slov: Poštni predal 4, Kranj-
ska gora.

OSTALO

INŠTRUIRAM nemški jezik. Infor-
macije na 27-330 16226

Prodajam bukova DRVA. Po potrebi
jih tudi razžagam. Ogled od 13.
ure dalje. 49-246 16230

Prodajam 2 otroška JOGIJA in 1
otroško POSTELJICO. Kavčič, De-
lavska 10, Kranj - Stražišče 16239

KOTEL za žganjekuho, prodam.
061/737-460 16242

Prodajam REPO za krmo ali kisanje
in DRVA. Mavčiče 41 16272

Prodajam suha bukova DRVA.
68-662 16280

Prodajam suha trda DRVA. Sp. Du-
plje 56 16287

Inštruiram osnovnošolske pred-
mete ter srednješolsko anglešči-
no, nemščino in francoščino.
26-149 16294

Nujno iščem VARSTVO za otroka.
33-782 16314

Prodajam suhe BUTARE. Bašelj 20,
Preddvor 16344

Ugodno prodajam dva SURFA.
37-430, popoldne 16360

Iščem VARSTVO za 1-letno hčer-
ko na domu v hiši. Nudim tudi sta-
novanje v bližini hiše. Informacije
na 37-253 16369

Prodajam 15 kub. m. suhih mešanih
DRV. 36-585 16382

Dr. ARTHUR — LEMISCH — PLATZ 4 TEL.: 9943-463-511357

ŠE NIKOLI NISO BILI KRZNENI IZDELKI TAKO DRAGOCENI

POLEG NAJNOVEJŠIH MODELOV KRZNENIH IN
USNJENIH IZDELKOV VAM NUDIMO TUDI IZREDNE
POPUSTE OB NAKUPU POSAMIČNIH PLAŠČEV IN
JOPIČEV.

POSTREŽBA V SLOVENŠČINI

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša
sodelavka iz Pogonskih elementov

ISMETA STIJAKOVIČ

roj. 1956

Pogreb pokojnice je bil v njenem domačem kraju —
Bosanski Gradiški, Selo Cerovljani, v torek, 31. okto-
bra 1989.

Sindikalna organizacija
SAVA KRANJ

V 86. letu smo nenadoma in boleče izgubili našo ljubo
mamo, babico, prababico, in teto

MARIJO JARC

p.d. Markovo mamu iz Nakla

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena iskrena
sožalja in podarjeno cvetje. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen
obred, pevcem bratov Zupan za zapete žalostinke in Mihi Štetetu za govor ob
odprtem grobu. Vsem in vsakomur, ki nama je pomagal, iskrena hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Naklo, 25. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega
dragega očeta, starega očeta
in brata

JANEZA PERČIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, pri-
jateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno
sožalje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lep pogrebni
obred in pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Kranj, Senčur, 30. oktobra 1989

V SPOMIN

Z mislijo v srcih, da še vedno ti živiš,
čeprav že eno leto v tistem grobu spiš.
V naših srcih je velika rana,
sreča naša pa je s tabo pokopana.
Skrb, delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje,
bolečino si prestala, zdaj boš
v preranem grobu spala.

Mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga
žena, hčerka, mamica, sestra, svakinja in teta

TATJANA ZRIM

Vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu, ji prižigate
sveče in nosite na njen grob cvetje, hvala.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi
dragega moža, očeta, starega
očeta, strica in svaka

FRANCA RIBNIKARJA

iz Rodin

se iskreno zahvaljujemo svojcem, sosedom, prijate-
ljem, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na nje-
govi zadnji poti, mu darovali cvetje in izrekli soža-
lje. Posebna zahvala kolektivu iz tovarne Elan, pev-
cem Zupan in g. župniku za poslovlilni obred.

Žalujoči: žena Iva, hčerki Ida in Mirjam
z družinama

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil naš dragi oče in stari oče

LOVRO ROZMAN

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, ZB Lancovo, DO
Špeceriji Bled, Elan Begunje za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Posebej se
zahvaljujemo dr. Černetu in bolnišnici Jesenice — int. oddelku. Zahvaljujemo se
tudi pevcem Zupan, tov. Kemperlu za poslovlilne besede in g. župniku za lep
pogrebni obred.

VSI NJEGOVI

Sp. Lipnica, Ljubno, Radovljica

ZAHVALA

Tihò pada mrak
zvonjenje v njem večerno:
kam zakoprnelo si,
srce nemirno?

Nad zemljo se dviga,
svet pod njim izginja,
daljne zarje šla iskati
je ptica sinja

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mame, stare
mame, tašče in tete

FRANČIŠKE ZAPLOTNIK

roj. Podpeskar iz Preddvora 74

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem Save Kranj, Jelovica — obrat
Preddvor in Škofja Loka ter znancem za pomoč in izrečeno sožalje. Hvala g. župniku za po-
grebni obred in pevcem za zapete žalostinke, darovalcem cvetja in vsem, ki ste jo pospremili
na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: mož Anton, sinova Štefan in Anton z družinama
Preddvor, Škofja Loka, Kranj, 24. oktobra 1989

V Kranju izposojevalnica čistilnih aparatov

Talne obloge, fotelji kot novi

Kranj, oktobra - Prejšnji teden je Brane Hrvatin s Kalinškove 26, v domači hiši v Gorenjah, odprl izposojevalnico čistilnih aparatov nemške firme Kärcher, s katerimi bodo gospodinje lahko temeljito očistile vse stanovanje, od zahtevnih talnih oblog pa vse do sedežnih garnitur, preprog, avtomobilskih sedežev in celo lamelnih zaves. Kako najti servis? Ob cesti iz Kranja proti Predvoru vas bo sredi Gorenj na levi strani nanj opozorila rumena tabla.

Brane Hrvatin ima že od leta 1981 obrt, kovinsko galanterijo, zadnji dve leti pa v sodelovanju z Mercatorjem - Contalom Ljubljana servisira in pro-

Mojster Brane Hrvatin prodaja, servisira in zdaj tudi izposoja odlične stroje za čiščenje nemške firme Kärcher. Izposojevalnica je v njegovi hiši v Kalinškovi ulici 26 v Gorenjah. - Foto: D. D.

daja tudi čistilne in pralne stroje nemške firme Kärcher. Ta pri nas manj znana firma, ki ima svoj edini servis za Jugoslavijo v Kranju, izdeluje celo vrsto čistilnih strojev. Ne bi mogli reči, kateri so najbolj znani. Firme jih poznajo dlje, saj tu nabavljajo stroje za čiščenje svojih prostorov, poznajo pa jih tudi kmetijska posestva in zdaj tudi že posamezni kmetje, ki so ugotovili, da je pravzaprav takšen večji čistilni stroj nepogrešljiv tudi na kmečkem dvorišču. Z njim namreč s pomočjo tople vode lahko temeljito operejo vsak kmečki stroj ali priključek, da ne vozijo po cesti umazani, da blato leti od njih in na koncu koncev, lepo očiščen in urejen stroj ali priključek dalj se ohrani.

V Kranju in na Gorenjskem bodo Kärcherjeve stroječke zagotovo zdaj hitro spoznale kranjske in gorenjske gospodinje, saj prve že ugotavljajo, da tako temeljito in lepo še nikoli niso očistile tal in oblaženjenega pohištva v stanovanju. Brane Hrvatin ima namreč na vo-

ljo odlično čistilo, ki se uporablja v Kärcherjevih aparatih. Aparate izposoja na uro. Trenutno stane ura 10 starih milijonov, šteto od trenutka, ko stroj odpeljeta. No, če ste od dlje, vam bo mojster odšel čas za pot. Tako v njegovem kot v interesu stranke je torej, da se aparat čim prej vrne v izposojevalnico. Zaenkrat so na voljo štirje taki aparati. Navodila za rokovanje z aparatom dobite v izposojevalnici. Zelo enostavno je.

Torej, gospodinje in gospodinjci, korajžo! Lepi rumeni aparati z vsemi potrebnimi priključki čakajo na vas.

D. Dolenc

DUTY FREE

Mednarodno podjetje SLOVENIJALES TRGOVINA

na Gorenjskem sejmu v Kranju

BOGATA PONUDBA NAJBOLJ ZNANIH SVETOVNIH PROIZVAJALCEV

Odprto: pon. - pet. 12-19 sob. 8-12

tel. 28-284

KONKURENČNE CENE

Vila Olga bo prazna

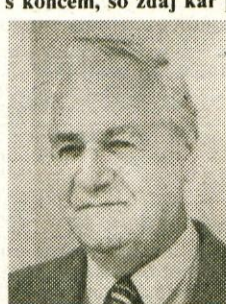
Kranjska gora, 2. novembra - Vila Olga sredi Kranjske gore, v neposredni bližini smučišč in hotela Larix, je že dolgo ena izmed najmanj uglednih stavb in še več: v njej prebivajo delavci kranjskogorskega hotelskega podjetja Gorenjke v takih nemogočih stanovanjskih razmerah, da so se zgostili celo inšpektorji. Skupaj s predstavniki občinskega sindikalnega sveta so inšpektorji pregledali objekt in zahtevali, da se delavci takoj premestijo v druga stanovanja, saj je bivanje v tej skrajno dotrajani stavbi postalo že življenjsko nevarno.

Pri hotelsko gostinski organizaciji Gorenjke so zato poskušali vsem delavcem in njihovim družinam ustreznejša stanovanja. V mesecu dni se bodo vsi izselili, kaj pa bo s stavbo, vilo Olga, pa se še ne ve. Zemljišče je last Gorenjke, stavba pa je občinska. Na občini bodo še razmislili, kaj storiti z objektom in verjetno bo najboljše rešitev, da ga podrejo.

D.S.

Upokojenci so zdaj gmotno solidno preskrbljeni

Tehnika poračunavanja pokojnin za nazaj je upokojence ta čas kar dobro gmotno preskrbela. S poračuni, ki so proti koncu leta kar dvakrat, celo trikrat večji od zneska pokojnine, lažje obvladujejo življenjske stroške. Tožbe upokojencev, ki sicer najteže povezujejo konec s koncem, so zdaj kar potihle.

Pavel Lužan, tajnik Zveze društev upokojencev iz Kranja: »S poračuni za nazaj smo si upokojenci precej popravili prejemke. Nekateri ob tem načinu dobijo k pokojnini kar tri ali večkratni znesek svoje pokojnine. Vedno več jih svoje prejemke vplaga na vezavo, da denar ne propada tako hitro.

Kljub sprotim poračunom inflacija neizprosno načena vrednost pokojninskih prejemkov, zaradi česar bi nekateri radi valorizacijo in obresti za nazaj. Večina pa je kar zadovoljnih, kajti doslej so zlasti tisti z nizkimi pokojninami težko živeli. Tudi med pokoninami so kakor med plačami precejšnje razlike, ki upokojence motijo. Toda tudi pri pokojninah ne smemo zaiti v uravntimerko.«

Ida Rožič, upokojenka: »V težkih časih upokojence zelo motijo veliki razponi med najnižjimi in najvišjimi pokojninami. Nisem sicer za uravntimerko, saj kdor je v aktivni dobi več vlagal, naj ima tudi višjo pokojnino. Toda na stara leta potrebe

niso več tako velike, da bi utemeljevale velike razlike med prejemki. Ko sem prejela zadnjo pokojnino, je bil poračun za nazaj precej višji od nje. Kljub vsemu pa je bil skupen znesek precej nižji, kot bi bila plača na delovnem mestu, kjer sem nekoč delala.«

Marija Nežmah, upokojenka:

»Pokojnine plač ne dohajajo v zadostni meri. V primeri s plačo, ki bi jo dobila na nekdanjem delovnem mestu, moja pokojnina pomeni komaj 40 odstotkov tega zneska. Še dobro, da nam stalno poračunavajo za nazaj. Brez tega bi bilo upokojencem res težko in verjetno bi životali ob samem krompirju. Zlasti če živiš sam, komaj dohajaš rastoče življenjske stroške.«

Ivan Tobias, upokojenec:

»S svojim gmotnim položajem sem trenutno kar zadovoljen. Pokojnino imam srednjo, dodaten denar si služim še s honorarnim delom. Tudi povečanja pokojnin in poračunavanje za nazaj nam navzve nekaj več denarja. Slišimo pa kritike od delavcev, češ da imamo upokojenci s takim načinom izplačevanja za nazaj več prejemkov kot oni.«

D. Ž. Zlebir
Foto: G. Šinik

Gasilski kviz

Dobra udeležba: 58 ekip

Kranj, 28. oktobra - Komisija za delo s pionirji in mladino, ki deluje pri Občinski gasilski zvezi Kranj, je v soboto pripravila v Kranju gasilski kviz, ki se ga je udeležilo 58 ekip iz gasilskih društev kranjske občine. Mladi gasilci so odgovarjali na vprašanja o požarni varnosti, zgodovini gasilstva na Slovenskem in o gasilski dejavnosti. V skupini mlajših pionirjev, kjer je sodelovalo 23 ekip iz trinajstih gasilskih društev, so se od prvega do petega mesta razvrstile ekipe Srednja vas IV, Predoslje III, Žeje-Bistrica I, Zgornji Brnik in Podbrezje II. Med starejšimi pionirji, kjer je bila udeležba še številnejša (27 ekip iz trinajstih gasilskih društev), je zmagala ekipa Cerklje III, drugi je bil Kranj-Priskovo II, tretji Zgornji Brnik, četrto in peto mesto pa sta si razdelila Bitnje II in Srednja vas III. V mladinski konkurenci je sodelovalo osem ekip iz šestih društev, najboljša pa je bila trojka Zgornjega Brnika, ki je za točko prehitela Kokrico II.

Na kvizu, ki sta ga denarno oz. z nagradami podprli tudi Zavarovalna skupnost Triglav in LB-Temeljna banka Gorenjske, so prebrali in nagradili tri najboljše spise od skupno 120, kolikor so jih osnovne šole kranjske občine poslale na razpis. Prvo nagrado je prejela Katarina Žirovnik z OŠ J. B. Tito Predoslje, drugo Darko Ilišič z OŠ Bratstvo in enotnost Kranj, tretjo pa Kristina Karničar z OŠ Jezersko. C.Z.

Kranjskogorski problemi

Vode ni, v grabnu pa čez teče

Kranjska gora, 2. novembra - Zaradi sušnega obdobja in številnih gostov v kranjskogorskih hotelih je v Kranjski gori začelo primanjkovati vode. Nujna bo investicija v vodovodno omrežje.

Črnogled napovedi tistih Kranjskogorcev, ki so leta in leta opozarjali, da bo ob izgradnji objektov v Kranjski gori nujno prišlo do pomanjkanja pitne vode, če se ne bo vzporedno gradila tudi infrastruktura, so se letos na žalost uresničile. Oktobra je bilo malo padavin, kranjskogorski hoteli pa zaradi ugodnih aranžmajev z nemškimi potovalnimi agencijami polni. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi: voda je začelo primanjkovati, tako da so jo imeli le v prvih nadstropjih hotelskih hiš.

Čeprav sta jeseniška komunalna skupnost in jeseniški Vodovod nad Alpino zgradila dodatni vodni rezervoar, očitno ni bilo dovolj, kajti poraba je znatno večja, kot je zmogljivost vodovodnega omrežja. Če je ni niti za številne goste Kranjske gore, je iluzorno pričakovati, da bi je bilo dovolj za umetno zasnežen smučišč. Že lansko zimsko sezono v Podkorenu bi žičničarji lahko vsaj deloma podaljšali, če jim ne bi začelo primanjkovati vode in tako nikakor niso mogli ob vlečnice v Podkorenu s snežnimi topovi nasuti več snega.

Vendar je na območju Kranjske gore in okolice dovolj vode, tako kot je je povsod po Gorenjski. Še vedno drži, da nam na tem alpskem območju za vodo res ni treba prositi... Le denarja za večje vodovodne cevi in za napeljavo ni. Kranjskogorski vodovod je občutno premajhen, jeseniški Vodovod izdatne investicije finančno ne more sam pokriti, zato ne ostane nič drugega kot sovlaganje vseh, ki so v Kranjski gori gradili in še gradijo. Turistični delavci in hotelirji pač ne bodo mogli več dolgo le ugotavljati, da v Jureževem grabnu »voda čez teče«, po hišah, v hotelih ter restavracijah pa je ni.

D.Sedej

Otroci - slabo plačane mule

Lesce, 30. oktobra - V Osnovni šoli F. S. Finžgarja so imeli 19. oktobra tradicionalno akcijo zbiranja odpadnega papirja. Otroci so tega dne prinesli v šolo skupaj 22.789 kilogramov papirja. Za obsežno delo bodo v jeseniški izpostavi ljubljanskega Dinosa šoli nakazali 26.706.800 dinarjev.

Ravnatelj šole Cene Praprotnik je ogorčen dejal, da je bila cena za odpadni papir resda vseskozi nizka in se je o poštenejšem plačilu pred leti že neuspešno pogajal z Dinomom, da pa je letošnji izkupiček daleč pod vsakim še tako pesimističnim pričakovanjem.

»Naši učenci že dve leti prese-gajo mejo 20 ton zbranega papirja. To ni malo. Količino zapi-sujejo po učencih in razrednih skupnostih in tako spodbujajo medsebojno tekmovanje. Letos se je pri zbiranju najbolj izkazal 7. c, med učenci pa je največ pa-pirja, kar 1538 kilogramov, pri-nesel Janez Šmid. Tudi vsi drugi so bili v pričakovanju, da bodo zasluženi denar po razrednih skupnostih porabili za valet, iz-lete in podobne skupne namene, zelo vneti. Razočaranje bo ve-li-ko, ko bodo zvedeli za ceno svo-jega dela,« je dejal Cene Pra-protnik.

Za 22.789 kilogramov zbra-nega odpadnega papirja in kar-tona bodo leški šolarji dobili

26.706.800 dinarjev! Za primer-javo povejmo, da en sam ovitek papirja za fotokopiranje stane šolo 450 točakov.

»Otroci so morali papir na-brati po hišah, ga zvezati, pripe-ljati v šolo, kjer so ga učitelji uredili in stehali. Če odstojemo vrednost samega papirja, plačilo ne zadošča niti za delo,« je na-daljeval Cene Praprotnik. »V šoli učimo otroke o varovanju okolja, o zaščiti gozdov pred po-seki, čemur je namenjena tudi zbiralna akcija odpadnega pa-pirja. Vendar pa poleg vzgojne-ga učinka akcije le pričakujemo tudi nekaj ekonomskega. Tega ni. Sklepam: če tisti, ki s papir-jem trgujejo, papir tako nizko vrednotijo, naše početje najbrž sploh ni v njihovem interesu.«

Ravnatelj resno razmišlja, ali ne bi zbiranja odpadnega papirja opustili. Leška šola sodi med najlepše urejene šole na Gorenjskem. Za urejenost skr-bijo tudi učenci. Šolo bi manj stalo, če bi razrednim skupno-stim iz svoje blagajne nakazala pričakovan izkupiček od prod-a

nega papirja, pa namesto zbir-alne akcije organizirala delo-vni dan za urejanje okolice šole.

Kaj naj zapišemo za sklep? Da otroci pod plaščem vzgoje in tako imenovanega družbeno koristnega dela počnejo marsi-kaj, kar bi moral početi nekdo drug, za to zadolžen in tudi pla-čan. Mislim predvsem na pone-kod že kar udomačene očiče-valne akcije naselij in na obre-žij vodotokov, ko otroci pos-pravljajo svinjarijo, ki so jo povzročili odrasli. Nekaj po-dobnega je z zbiranjem papirja. Pooblaščen organizacija je ve-lik del bremena preprosto pre-valila na otroke, prepričana, da je moralno zadoščenje zanje največja nagrada. Žal so ti časi več ali manj mimo, v vse oči-tnejšem pomanjkanju denarja tudi slabo plačano delo otrok že dobiva razvidnejšo mejo. Zdaj je največ odvisno od učiteljev, ali bodo tovrstno sociali-stično horokarstvo (beri: izko-riščanje otrok) še podpirali ali pa se bodo - kot se znajo za se-be - končno spustili v pogajanj z Dinomom za enotno višjo ce-no odpadnega papirja. Spodobilo bi se...

H. Jelovčan

V četrtek, 9. novembra, ob 19. uri
tretja letošnja

GLASOVA PREJA

V hotelu Ribno pri Bledu se bosta na temo

Slovenska Cerkev v prenovitvenem času

pogovarjala

podpredsednik
republiške
konference SZDL

Viktor Žakelj

ljubljski
nadškof
in metropolit

in dr. Alojzij Šuštar

Pridružite se nam in obogatite večer s svojimi mislimi ali vprašanji. Obljubljamo lep in zanimiv zaključek dneva. Uredništvo

Pokličite 21-860 in rezervirali vam bomo sedež v restavraciji. Konzumacija je 300.000 din (za dve osebi) in jo boste vnovčili pri večerji.